

Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta

Demografie
Demografie

Bc. Adéla Šípková

Sňatečnost rozvedených snoubenců v České republice po roce 1992
Marriages of divorced in the Czech republic after 1992

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Doc. RNDr. Ludmila Fialová, CSc.

Praha, 2013

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, 15. 8. 2013

Podpis

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. RNDr. Ludmile Fialové, CSc. za odborné vedení a mnoho cenných rad při zpracovávání této diplomové práce, poděkování také patří RNDr. Borisovi Burcinovi, Ph.D. za poskytnutí anonymizovaných dat o sňatcích v České republice.

Dále bych ráda poděkovala své rodině a přátelům za jejich trpělivost a podporu.

Sňatečnost rozvedených snoubenců v České republice po roce 1992

Abstrakt

Práce je zaměřena na rozbor intenzity sňatečnosti oboustranně rozvedených snoubenců v České republice po roce 1992 a na rozbor jejich struktury. Analyzuje změny ve skladbě snoubenců podle jejich věku, vzdělání a doby uplynulé od zániku předchozího manželství. Pozornost je také věnována rozdílům bydliště snoubenců v době sňatku, jejich národnosti a státnímu občanství.

Klíčová slova: sňatečnost, rozvedená nevěsta, rozvedený ženich, Česká republika

Marriages of divorced in the Czech Republic after 1992

Abstract

This work is focused on the analysis of divorce rate and the marriage patterns of divorced spouses in the Czech Republic after 1992. The work analyzes changes in the structure of brides and grooms according to their age, education and time elapsed from breakdown of previous marriage. Attention is also paid to differences in the residence, nationality and citizenship of the spouses in the time of the marriage, too.

Keywords: marriage rate, divorced bride, divorced groom, Czech Republic

OBSAH

Seznam tabulek	7
Seznam obrázků	12
1 Úvod.....	14
1.1 Vymezení tématu a cíle práce	15
1.2 Dostupnost a kvalita dat, vymezení studovaného území a použité literatury	16
1.3 Metodika	17
2 Sňatky a opakované sňatky v České republice od roku 1950	19
3 Sňatečnost oboustranně rozvedených snoubenců v České republice v letech 1992–2010.....	22
3.1 Věková struktura oboustranně rozvedených snoubenců v České republice v letech 1992–2010	23
3.2 Průměrný věk a další střední hodnoty věku při sňatku obou rozvedených snoubenců	25
3.3 Pořadí sňatku oboustranně rozvedených snoubenců	26
3.4 Redukované míry sňatečnosti rozvedených podle počtu let uplynulých od zániku předchozího manželství	26
3.5 Sňatky rozvedených podle vzájemného věku snoubenců v České republice v letech 1992–2010	28
3.5.1 Sňatky rozvedených ženichů podle věku nevěst v České republice v letech 1992–2010	28
3.5.2 Sňatky rozvedených nevěst podle věku ženicha v České republice v letech 1992–2010	30
3.6 Sňatky rozvedených podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–2010	36
3.6.1 Sňatky rozvedených mužů podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–2010	36
3.6.2 Sňatky rozvedených žen podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–2010	38
3.6.3 Sňatky rozvedených mužů podle věku a podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–2010	40

4 Sňatky rozvedených snoubenců podle národnosti/státního občanství a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2010	44
4.1 Národnost a státní občanství	44
4.2 Vzdělání	47
4.3 Sňatky podle věku a vzdělání rozvedeného ženicha v České republice v letech 1992–2010	48
4.4 Sňatky podle věku a vzdělání rozvedené nevěsty v České republice v letech 1992–2010	50
4.5 Sňatky podle vzájemného vzdělání rozvedených snoubenců v České republice v letech 1992–2010	53
4.6 Sňatky podle doby uplynulé od rozvodu a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2010	56
5 Sňatky uzavřené v České republice podle kraje pobytu snoubenců v letech 1992–2010.....	60
5.1 Hlavní město Praha	65
5.2 Středočeský kraj	67
5.3 Jihočeský kraj.....	68
5.4 Plzeňský kraj	70
5.5 Karlovarský kraj.....	71
5.6 Ústecký kraj	73
5.7 Liberecký kraj	74
5.8 Královéhradecký kraj.....	75
5.9 Pardubický kraj	76
5.10 Kraj Vysočina.....	78
5.11 Jihomoravský kraj	79
5.12 Olomoucký kraj.....	80
5.13 Zlínský kraj	82
5.14 Moravskoslezský kraj.....	83
6 Sezónnost uzavíraných sňatků v České republice v letech 1992–2010.....	85
6.1 Regionální rozdíly.....	86
6.2 Mimořádná data	88
7 Závěr	90
Seznam použité literatury.....	92
Přílohy.....	96

SEZNAM TABULEK

Tab. 1	Sňatky podle rodinného stavu snoubenců v České republice 1950–2010 (pětileté průměry).....	20
Tab. 2	Intenzita sňatečnosti rozvedených snoubenců v České republice v letech 1970–2011 (počet sňatků rozvedených na 1 000 rozvedených daného věku a pohlaví).....	21
Tab. 3	Ukazatele tabulek sňatečnosti svobodných v letech 1961–2010.....	21
Tab. 4	Vývoj počtu sňatků v České republice podle rodinného stavu ženicha v letech 1992–2010.....	23
Tab. 5	Věková skladba rozvedených ženichů v České republice v období 1992–2010 (v %).....	24
Tab. 6	Věková skladba rozvedených ženichů v České republice v období 1992–2010 (v kumulativních %).....	24
Tab. 7	Věková skladba rozvedených nevěst v České republice v období 1992–2010 (v %).....	24
Tab. 8	Věková skladba rozvedených nevěst v České republice v období 1992–2010 (v kumulativních %).....	25
Tab. 9	Průměrný věk oboustranně rozvedených snoubenců při sňatku v České republice v letech 1992–2010.....	25
Tab. 10	Střední hodnoty sňatkového věku oboustranně rozvedených snoubenců v České republice v letech 1992–2010.....	25
Tab. 11	Pořadí sňatku rozvedených ženichů v České republice v letech 1992–2010 (v %).....	26
Tab. 12	Pořadí sňatku rozvedených nevěst v České republice v letech 1992–2010 (v %).....	26
Tab. 13	Redukované míry sňatečnosti rozvedených mužů podle počtu let od zániku předchozího manželství.....	27
Tab. 14	Redukované míry sňatečnosti rozvedených žen podle počtu let od zániku předchozího manželství.....	27
Tab. 15	Rozvedení ženiši podle věku nevěst (rozvedených) v České republice v letech 1992–1995 (v %).....	29
Tab. 16	Rozvedení ženiši podle věku nevěst (rozvedených) v České republice v letech 1996–2000 (v %).....	29

Tab. 17	Rozvedení ženiši podle věku nevěst (rozvedených) v České republice v letech 2001–2005 (v %)	29
Tab. 18	Rozvedení ženiši podle věku nevěst (rozvedených) v České republice v letech 2006–2010 (v %)	30
Tab. 19	Rozvedené nevěsty podle věku ženichů (rozvedených) v České republice v letech 1992–1995 (v %)	30
Tab. 20	Rozvedené nevěsty podle věku ženichů (rozvedených) v České republice v letech 1996–2000 (v %)	31
Tab. 21	Rozvedené nevěsty podle věku ženichů (rozvedených) v České republice v letech 2001–2005 (v %)	31
Tab. 22	Rozvedené nevěsty podle věku ženichů (rozvedených) v České republice v letech 2006–2010 (v %)	31
Tab. 23	Změny vzájemného věku podle věku ženicha v České republice v letech 1992–2010 (v %)	32
Tab. 24	Změny vzájemného věku nevěsty podle věku ženicha v České republice v letech 1992–1995 (v %)	32
Tab. 25	Změny vzájemného věku nevěsty podle věku ženicha v České republice v letech 1996–2000 (v %)	33
Tab. 26	Změny vzájemného věku nevěsty podle věku ženicha v České republice v letech 2001–2005 (v %)	33
Tab. 27	Změny vzájemného věku nevěsty podle věku ženicha v České republice v letech 2006–2010 (v %)	33
Tab. 28	Změny vzájemného věku podle věku nevěsty v České republice v letech 1992–2010 (v %)	34
Tab. 29	Změny vzájemného věku ženicha podle věku nevěsty v České republice v letech 1992–1995 (v %)	34
Tab. 30	Změny vzájemného věku ženicha podle věku nevěsty v České republice v letech 1996–2000 (v %)	35
Tab. 31	Změny vzájemného věku ženicha podle věku nevěsty v České republice v letech 2001–2005 (v %)	35
Tab. 32	Změny vzájemného věku ženicha podle věku nevěsty v České republice v letech 2006–2010 (v %)	35
Tab. 33	Věková skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–1995 (v %)	36
Tab. 34	Věková skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1996–2000 (v %)	36
Tab. 35	Věková skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2001–2005 (v %)	37
Tab. 36	Věková skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2006–2010 (v %)	37
Tab. 37	Skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 1992–1995 (v %)	37

Tab. 38	Skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 1996–2000 (v %)	38
Tab. 39	Skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 2001–2005 (v %)	38
Tab. 40	Skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 2006–2010 (v %)	38
Tab. 41	Věková skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–1995 (v %)	39
Tab. 42	Věková skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1996–2000 (v %)	39
Tab. 43	Věková skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2001–2005 (v %)	39
Tab. 44	Věková skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2006–2010 (v %)	39
Tab. 45	Skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 1992–1995 (v %)	40
Tab. 46	Skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 1996–2000 (v %)	40
Tab. 47	Skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 2001–2005 (v %)	40
Tab. 48	Skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 2006–2010 (v %)	40
Tab. 49	Sňatky rozvedených ženichů podle věku, podle doby uplynulé od rozvodu a podle doby uplynulé od rozvodu nevěsty v České republice v letech 1992–1995 (v %)	42
Tab. 50	Sňatky rozvedených ženichů podle věku, podle doby uplynulé od rozvodu a podle doby uplynulé od rozvodu nevěst v České republice v letech 1996–2000 (v %)	42
Tab. 51	Sňatky rozvedených ženichů podle věku, podle doby uplynulé od rozvodu a podle doby uplynulé od rozvodu nevěsty v České republice v letech 2001–2005 (v %)	42
Tab. 52	Sňatky rozvedených ženichů podle věku, podle doby uplynulé od rozvodu a podle doby uplynulé od rozvodu nevěsty v České republice v letech 2006–2010 (v %)	42
Tab. 53	Sňatky rozvedených nevěst podle věku ženichů a podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–1995 (v %)	43
Tab. 54	Sňatky rozvedených nevěst podle věku ženichů a podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1996–2000 (v %)	43
Tab. 55	Sňatky rozvedených nevěst podle věku ženichů a podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2001–2005 (v %)	43
Tab. 56	Sňatky rozvedených nevěst podle věku ženichů a podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2006–2010 (v %)	43

Tab. 57	Národnostní složení oboustranně rozvedených snoubenců v letech 1992–1994 (v %)	45
Tab. 58	Sňatky podle státního občanství nevěsty v letech 1995–2010 (v %)	46
Tab. 59	Sňatky podle státního občanství ženicha v letech 1995–2010 (v %)	46
Tab. 60	Skladba rozvedených ženichů podle vzdělání v České republice v letech 1992–2010 (průměr let, absolutní čísla)	48
Tab. 61	Skladba rozvedených ženichů podle vzdělání a podle věku v České republice v letech 1992–2000 (v %)	49
Tab. 62	Skladba rozvedených ženichů podle vzdělání a podle věku v České republice v letech 2001–2010 (v %)	49
Tab. 63	Skladba rozvedených ženichů podle věkových skupin a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2000 (v %)	50
Tab. 64	Skladba rozvedených ženichů podle věkových skupin a podle vzdělání v České republice v letech 2001–2010 (v %)	50
Tab. 65	Skladba rozvedených nevěst podle vzdělání v České republice v letech 1992–2010 (průměr let, absolutní čísla)	51
Tab. 66	Skladba rozvedených nevěst podle vzdělání a podle věku v České republice v letech 1992–2000 (v %)	52
Tab. 67	Skladba rozvedených nevěst podle vzdělání a podle věku v České republice v letech 2001–2010 (v %)	52
Tab. 68	Skladba rozvedených nevěst podle věkových skupin a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2000 (v %)	53
Tab. 69	Skladba rozvedených nevěst podle věkových skupin a podle vzdělání v České republice v letech 2001–2010 (v %)	53
Tab. 70	Počty novomanželských párů, jejichž vzdělání bylo stejné úrovně uzavřených v České republice v letech 1992–2010 (průměr let, absolutní čísla)	54
Tab. 71	Podíl novomanželských párů, jejichž vzdělání bylo stejné úrovně z úhrnu sňatků v uzavřených v České republice v letech 1992–2010 (v %)	54
Tab. 72	Sňatky ženichů podle vzdělání a podle vzdělání nevěst v České republice v letech 1992–2000 (v %)	55
Tab. 73	Sňatky ženichů podle vzdělání a podle vzdělání nevěst v České republice v letech 2001–2010 (v %)	55
Tab. 74	Sňatky nevěst podle vzdělání a podle vzdělání ženichů v České republice v letech 1992–2000 (v %)	55
Tab. 75	Sňatky nevěst podle vzdělání a podle vzdělání ženichů v České republice v letech 2001–2010 (v %)	56
Tab. 76	Sňatky rozvedených ženichů podle vzdělání a doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství ženicha v České republice v letech 1992–2000 (v %)	56
Tab. 77	Sňatky rozvedených ženichů podle vzdělání a doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství ženicha v České republice v letech 2001–2010 (v %)	57
Tab. 78	Sňatky rozvedených nevěst podle vzdělání a doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství nevěsty v České republice v letech 1992–2000 (v %)	57

Tab. 79	Sňatky rozvedených nevěst podle vzdělání a doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství nevěsty v České republice v letech 2001–2010 (v %).....	58
Tab. 80	Sňatky rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2000 (v %).....	58
Tab. 81	Sňatky rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství a podle vzdělání v České republice v letech 2001–2010 (v %).....	58
Tab. 82	Sňatky rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2000 (v %).....	59
Tab. 83	Sňatky rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství a podle vzdělání v České republice v letech 2001–2010 (v %).....	59
Tab. 84	Počet sňatků, počet oboustranně rozvedených snoubenců a jejich podíly v krajích České republiky a v letech 2001–2010.....	61
Tab. 85	Sňatky podle bydliště rozvedeného ženicha a rozvedené nevěsty v letech 1992–2010 (absolutní čísla)	62
Tab. 86	Sňatky podle bydliště rozvedeného ženicha a rozvedené nevěsty v letech 1992–2010 (relativní čísla, dle ženicha).....	63
Tab. 87	Sňatky podle bydliště rozvedeného ženicha a rozvedené nevěsty v letech 1992–2010 (relativní čísla, dle nevěsty).....	64
Tab. 88	Variační koeficienty v letech 1992–2010 (v %).....	87
Tab. 89	Významná data.....	89

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1	Celkový počet sňatků a hrubá míra sňatečnosti v letech 1950–2010	19
Obr. 2	Regionální původ nevěst ženichů z Hlavního města Prahy v letech 1992–2010 podle krajů	65
Obr. 3	Regionální původ nevěst ženichů z Hlavního města Prahy v letech 1992–2010 podle okresů	66
Obr. 4	Regionální původ nevěst ženichů ze Středočeského kraje v letech 1992–2010 podle krajů	67
Obr. 5	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů ve Středočeském kraji v letech 1992–2010 (1. část)	68
Obr. 6	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů ve Středočeském kraji v letech 1992–2010 (2. část)	68
Obr. 7	Regionální původ nevěst ženichů z Jihočeského kraje v letech 1992–2010 podle krajů	69
Obr. 8	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Jihočeském kraji v letech 1992–2010	70
Obr. 9	Regionální původ nevěst ženichů z Plzeňského kraje v letech 1992–2010	71
Obr. 10	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Plzeňském kraji v letech 1992–2010	71
Obr. 11	Regionální původ nevěst ženichů z Karlovarského kraje v letech 1992–2010 podle krajů	72
Obr. 12	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Karlovarském kraji v letech 1992–2010	72
Obr. 13	Regionální původ nevěst ženichů z Ústeckého kraje v letech 1992–2010 podle krajů	73
Obr. 14	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Ústeckém kraji v letech 1992–2010	74
Obr. 15	Regionální původ nevěst ženichů z Libereckého kraje v letech 1992–2010 podle krajů	74
Obr. 16	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Libereckém kraji v letech 1992–2010	75
Obr. 17	Regionální původ nevěst ženichů z Královéhradeckého kraje v letech 1992–2010 podle krajů	76

Obr. 18	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Královéhradeckém kraji v letech 1992–2010	76
Obr. 19	Regionální původ nevěst ženichů z Pardubického kraje v letech 1992–2010 podle krajů.....	77
Obr. 20	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Pardubickém kraji v letech 1992–2010	77
Obr. 21	Regionální původ nevěst ženichů z Kraje Vysočina v letech 1992–2010 podle krajů.....	78
Obr. 22	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Kraji Vysočina v letech 1992–2010	79
Obr. 23	Regionální původ nevěst ženichů z Jihomoravského kraje v letech 1992–2010 podle krajů.....	80
Obr. 24	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Jihomoravském kraji v letech 1992–2010	80
Obr. 25	Regionální původ nevěst ženichů z Olomouckého kraje v letech 1992–2010 podle krajů.....	81
Obr. 26	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Olomouckém kraji v letech 1992–2010	81
Obr. 27	Regionální původ nevěst ženichů ze Zlínského kraje v letech 1992–2010 podle krajů.....	82
Obr. 28	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů ve Zlínském kraji v letech 1992–2010	83
Obr. 29	Regionální původ nevěst ženichů z Moravskoslezského kraje v letech 1992–2010 podle krajů.....	83
Obr. 30	Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Moravskoslezském kraji v letech 1992–2010	84
Obr. 31	Sezónnost sňatečnosti v České republice v letech 1992–2010.....	86
Obr. 32	Sezónnost sňatečnosti v letech 1992–2010	87

Kapitola 1

Úvod

Změny ve sňatečnosti patří k nejvýznamnějším rysům měnícího se reprodukčního chování obyvatelstva České republiky v uplynulých dekáдах. Zatímco v roce 1988 bylo uzavřeno 81 458 sňatků, v roce 2010 už jen 46 746 sňatků, hrubá míra sňatečnosti byla v roce 1988 ještě 7,9 ‰ a v roce 2010 už pouze 4,4 ‰ (Pohyb obyvatelstva 1988, Demografická ročenka 2010). Sňatečnosti je proto věnována v demografické literatuře náležitá pozornost (např. Populační vývoj České republiky...). Při detailnějším pohledu se však ukáže, že důraz bývá kladen na celkové počty sňatků a podrobný rozbor se týká hlavně prvních sňatků. Opakované sňatky již takovou pozornost nepřitahují, ačkoli jejich podíl na úhrnu dlouhodobě stoupá. V roce 2010 již protogamní sňatky tvořily pouze 62 % z úhrnu sňatků, tj. do každého třetího nově uzavíraného manželství vstupoval jeden ze snoubenců nejméně podruhé.

Přítom právě problematika opakovaných sňatků je poměrně složitá, neboť jejich frekvence závisí nejen na obecných postojích populace k manželství (jako tomu je především u prvních sňatků), ale také na dalších okolnostech, např. na úrovni úmrtnosti (v případě sňatků ovdovělých), či rozvodové legislativě (sňatky rozvedených) a dále na toleranci k opakovaným sňatkům (některé společnosti opakované sňatky zamítaly). Určitou roli mají ale i jiné souvislosti – zkušenosti rozvedeného či ovdovělého s předchozím manželským soužitím, jejich momentální sociální postavení, rodinné poměry. Ze všech svazků, na kterých se podílejí rozvedení snoubenci, tvoří polovinu páry, kdy jsou rozvedení oba. Právě těm je tato práce věnována. Z úhrnu všech sňatků jich bylo v roce 2010 již 15 % tvořeno právě oběma rozvedenými snoubenci.

Opakované sňatky tvořily ve 20. století dlouhodobě pouze marginální část celkové sňatečnosti, proto jim byla ze strany demografů věnována poměrně malá pozornost. Malou pozornost vzbuzovaly také z hlediska jiných vědních disciplin. Zájem se však postupně zvyšuje. V roce 1996 se Jiří Linhart vyjádřil: „Opakované sňatky svědčí o tom, že manželství, jako reálně prožívaný rodinný stav má stále vysokou individuální i společenskou hodnotu a to přesto, že moderní společnost legitimovala i tzv. nesezdané soužití“ (Linhart a kol. 1996, s. 591). Naproti tomu sociologové upozorňují, že s klesající prestiží manželství se snižuje i úroveň opakované sňatečnosti. Přesto je zajímavé sledovat, jak se tento vývoj odrazil na názorech předních sociologů, kteří se rodinou u nás zabývají.

Ivo Možný zmiňuje, že stoupající počet rozvodů u mladých párů neznamená, že je jejich neúspěch či špatná zkušenost od manželství odradí (Možný 2008, s. 227). Podle Petra Fučíka se

rozvedení lidé po nějaké době ocitají v situaci, kdy hledají partnera pro dlouhodobé soužití. Charakteristiky opakované volby se mohou lišit, hrají zde totiž roli fenomény, které se v první volbě nevyskytují. „Na úrovni osobnosti se jedná o zkušenosti z manželství, které mohou novou volbu ovlivňovat. Z hlediska sociálního je rozvedený člověk více či méně stigmatizován v závislosti na obecných postojích k rozvodu. Z hlediska strukturálního je patrné, že rozvedení vstupují na sňatkový trh v jiném věku a v jiné situaci než svobodní.“ Pomyslná množina sňatkových kandidátů, nazývaná sňatkovým trhem, se zmenšuje v závislosti na věku. S rostoucím věkem se postupně téměř všichni ožení či vdají. Celkově lze říci, že menší příležitost potkat vhodného partnera povede k vyšší míře heterogamie (Fučík 2008, s. 93).

Dle Anthonyho Giddense mají statisticky největší šanci se oženit či provdat právě ty osoby, které už jedním manželstvím prošly. U rozvedených lidí v kterékoli věkové kategorii existuje větší pravděpodobnost sňatku než u těch, kteří jsou v jejich věku dosud svobodní (Giddens 1999, s. 170–171).

Ivo Možný ve své práci uvedl, že opakovaný sňatek často následuje nedlouho po rozvodu, což platí zejména pro muže. „Ač je stav po rozvodu všeobecně stresující, rozvedení muži zůstávají trvale méně šťastní, kdežto rozvedené ženy jsou časem se svým stavem docela spokojeny“ (Možný 2008, s. 227).

Ivo Možný také ve své další práci uvádí, že i když se opakovaná manželství rozpadají o něco více, než první manželství, vesměs jej manželé označují za úspěšnější. Především to platí pro spokojenost se sexem a pro vztahy v páru; vztahy rodičů a dětí v opakovaném manželství jsou naopak problematictější (Možný 1999, s. 195).

Z výše uvedeného je zřejmé, že na téma oboustranně opakovaných sňatků je nahlíženo z mnoha hledisek jak z demografického, tak sociologického.

Tato diplomová práce se zabývá sňatky oboustranně rozvedených snoubenců v České republice v období po roce 1992. Výzkum byl omezen na opakované sňatky obou rozvedených snoubenců proto, že tím byl vymezen relativně homogenní soubor. Postavení rozvedených mužů a rozvedených žen na sňatkovém trhu je poněkud odlišné. Lze předpokládat také poněkud jiné způsoby rozhodování mezi svobodnými či rozvedenými snoubenci o vstupu do manželství i s ohledem na rodinný stav zvoleného partnera. Soubor sňatků, který by zahrnoval všechny rozvedené snoubence, by však bylo vhodné sledovat podle tří podsouborů (svobodný/á, rozvedený/á, ovdovělý/á), z nichž dva by byly poměrně malé, a tak jsem se rozhodla pro podrobnější výzkum pouze sňatků obou rozvedených snoubenců.

Téma mne dlouhodobě zajímá, již v bakalářské práci jsem zpracovávala sňatečnost rozvedených snoubenců na území Jihočeského kraje. A protože tato problematika nebyla zatím celostátně zpracována, zvolila jsem si ji i za téma diplomové práce.

1.1 Vymezení tématu a cíle práce

Cílem diplomové práce je rozbor sňatků uzavíraných oboustranně rozvedenými snoubenci. Velká pozornost je věnována věkové skladbě snoubenců, jejich vzájemnému věku a době

uplynulé od rozvodu předchozího manželství. Podrobně je rovněž zkoumáno vzdělání snoubenců a místo jejich bydliště v době sňatku. Česká demografická statistika umožňuje ještě studium snoubenců podle jejich národnosti a od roku 1995 dle státního občanství. Lze rovněž studovat sezónnost sňatků. Analýza je však omezena dostupností relevantních dat.

V diplomové práci je analyzováno období 1992–2010. Pro toto období jsou data o sňatcích dostupná v digitalizované podobě. Od roku 1972 třídí česká statistika sňatky podle bydliště ženicha; analyzovaný soubor sňatků se tedy týká rozvedených ženichů, kteří v době sňatku bydleli v České republice a uzavřeli sňatek s rozvedenými nevěstami.

V diplomové práci jsem si stanovila tyto hypotézy:

- 1) Úroveň sňatečnosti rozvedených snoubenců ve sledovaném období bude klesat obdobně, jako klesá úroveň sňatečnosti svobodných a celková úroveň sňatečnosti.
- 2) Věk při sňatku oboustranně rozvedených snoubenců se bude zvyšovat, neboť roste věk při prvním sňatku a také se prodlužuje doba mezi rozvodem předchozího manželství a novým sňatkem.
- 3) Homogamie opakovaných sňatků podle jejich bydliště v době dalšího sňatku bude vysoká, protože lze předpokládat, že se nové svazky vytvářejí spíše podle trvalého pobytu snoubenců.

1.2 Dostupnost a kvalita dat, vymezení studovaného území a použitá literatura

Práce vychází z dat o sňatcích uzavřených na území České republiky, která se od roku 1992 uchovávají v digitální formě v anonymizované podobě. Data byla pořízena z individuálních hlášení o sňatku a byla zbavena identifikačních znaků osob (jejich jména, rodného čísla; z adresy bydliště byla ponechána pouze obec). Takto upravená data lze využít k vědeckým účelům, proto je mohla při řešení výzkumných projektů získat také Katedra demografie a geodemografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. K dispozici jsou tudíž následující informace: datum uzavření manželství, rodinný stav ženicha a nevěsty, vzdělání ženicha a nevěsty, národnost do roku 1994/státní občanství ženicha a nevěsty od roku 1995, okres trvalého bydliště ženicha a nevěsty, obec trvalého bydliště ženicha a nevěsty, pořadí manželství ženicha a nevěsty, datum rozvodu nebo ovdovění ženicha a nevěsty, věk ženicha a nevěsty, doba uplynulá od rozvodu nebo ovdovění ženicha a nevěsty.

Po celé sledované období byla data pořizována v podstatě stále stejně. U národnosti (do roku 1994) a u státního občanství (od roku 1995) byly pokaždé zmíněny všechny výskyty. U národnosti bylo vždy uvedeno „ostatní a nezjištěno“ a u státního občanství bylo pokaždé uvedeno „ostatní“. V tabulkách v podkapitole 4.1 „Národnost a státní občanství“ uvedeno pod pojmem „ostatní“.

V letech 1992 a 1993 obsahovala data údaje i za sňatky se slovenskými nevěstami, ovšem aby tato data byla srovnatelná s dalšími roky, bylo nutné tyto sňatky z celkového počtu odečíst. Celkem se jednalo o 86 případů za tyto dva roky.

Od roku 2008 se u vzdělání uvádí mimo tradiční rozdělení (základní vzdělání, střední vzdělání bez maturity, střední vzdělání s maturitou, vysokoškolské vzdělání) také kategorie 0 (nezjištěno). Kvůli srovnatelnosti dat jsem počet snoubenců s nezjištěným vzděláním při dalších výpočtech z celkového počtu sňatků v období 2006–2010 odečetla. Za tyto tři roky se celkem se jednalo o 158 případů.

V kapitole věnované regionálnímu původu vycházím z bydliště ženicha. Základní trendy jsou počítány podle ženichů bydlících v době sňatku v České republice.

Ačkoli ke struktuře a celkové úrovni sňatečnosti je literatury mnoho, problematika sňatečnosti rozvedených snoubenců není příliš frekventované téma. Lze jej nalézt spíše v sociologické problematice zabývající se rodinou.

Čerpala jsem například z knihy od Iva Možného *Rodina a společnost* z kapitoly *Opakované manželství*, ve které se mimo jiné zmiňuje, že opakovaná rodina je rodinou dosti odlišnou od rodiny předchozí a má o něco větší pravděpodobnost rozpadu (Možný 2008, s. 227). Do své další práce *Česká společnost* zařadil Ivo Možný přímo kapitolu *Sňatky*, kde se rovněž z části zabývá sňatečností rozvedených snoubenců (Možný 2002, s. 43). Zmíněnou problematikou se zabývá i Anthony Giddens v knize *Sociologie* (Giddens 1999, s. 170–171). Pokud jde o publikace demografické, vycházela jsem například z *Populačních vývojů České republiky* (Bartoňová a kol. 2007, s. 27–28) i *Vladimíra Srba*, např. *1 000 let obyvatelstva českých zemí* (Srb 2004, s. 178). K otázce sezónnosti bylo možno čerpat z článků publikovaných v časopisu *Demografie* např. *Mezinárodní srovnání sezónnosti sňatečnosti* od Evy Kačerové (Kačerová 2004, s. 186–198).

1.3 Metodika

K rozboru jsem použila standardních metod demografické analýzy. Především jsem pracovala se strukturálními daty – podíl sňatků oboustranně rozvedených snoubenců z úhrnu sňatků, rozložení sňatků podle věku snoubenců, podle úrovně jejich vzdělání, podle doby uplynulé od rozvodu, podle jejich regionálního původu.

Při analýze intenzity sňatečnosti jsem vzhledem k povaze dat spočetla úhrn redukováných měr sňatečnosti rozvedených. Použila jsem vzorec pro výpočet redukované míry sňatečnosti

$$s^r_x = \frac{S^s_x}{P_x} \cdot 1000$$

kde redukována míra sňatečnosti v určitém dokončeném věku (s^r_x) je poměr sňatků svobodných ve věku x (S^s_x) ke střednímu stavu populace ve věku x bez ohledu na rodinný stav (P_x), (Kalibová 2005, s. 31) a aplikovala jsem jej na výpočet úhrnu redukované míry sňatečnosti rozvedených snoubenců. Pomocí součtu redukováných sňatků rozvedených jsem získala úhrn redukováných měr sňatečnosti rozvedených. Počítala jsem jej za třetí hlavní soubory.

Pro rozbor věku snoubenců jsem použila standardních ukazatelů: Průměrný věk počítaný z reálných hodnot (nikoli tabulkových, proto odráží i věkovou strukturu souboru rozvedených).

Průměrný věk je počítán jako vážený průměr

$$\bar{x} = \frac{1}{n}(n_1x_1^* + \dots + n_kx_k^*) = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^k n_j x_j^* = \sum_{j=1}^k \frac{n_j}{n} x_j^* = \frac{\sum_{j=1}^k n_j x_j^*}{\sum_{j=1}^k n_j}$$

kde n je rozsah souboru, x_j jsou obměny (hodnoty) sledovaného znaku, n_j jejich četnost (váhy) a k je konstanta

Dolní a horní kvartil ($Q_1 = x_{1/4} = x_{0,25}$ a $Q_3 = x_{3/4} = x_{0,75}$), jež vydělují čtvrtinu nejmenších (největších) hodnot.

Medián je číslo dělící soubor na dvě stejně velké části a je ve variační řadě uprostřed. Medián je rovněž percentilem ($x_{0,5}$).

Medián – prostřední hodnota x

$$\tilde{x} = x_{\left(\frac{n+1}{2}\right)} \quad \text{pro } n \text{ liché}$$

$$\tilde{x} = \frac{1}{2} \left(x_{\left(\frac{n}{2}\right)} + x_{\left(\frac{n}{2}+1\right)} \right) \quad \text{pro } n \text{ sudé.}$$

Pro sestavení kartogramů jsem použila vektorových map, které jsou volně dostupné na následujících stránkách: <http://www.biographics.cz/home/download.php>. Použila jsem odkaz – mapa ČR.

Rovněž jsem analyzovala sezónnost sňatečnosti, spočítala jsem měsíční indexy sňatků (sezónní koeficienty). Sezónní koeficienty se počítají jako poměr standardizovaného počtu událostí v měsíci k celkovému součtu standardizovaných událostí za příslušný kalendářní rok. Vynásobeny 12 dávají tyto koeficienty v součtu za rok dvanáct. Hodnota průměrného měsíce tedy odpovídá jedné. Jako charakteristiku proměnlivosti, resp. rovnoměrnosti rozložení událostí během roku jsem použila variační koeficient (V_x) uváděný v procentech. (Kačerová 2004, s. 187), ($V_x = \text{směrodatná odchylka} / \text{průměr} \times 100$).

Sledované období jsem rozdělila do čtyř časových intervalů (1992–1995, 1996–2000, 2001–2005 a 2006–2010), z těchto souborů dat jsem počítala víceleté průměry. Tento přístup jsem zvolila proto, aby i z poměrně malých souborů za jednotlivé kalendářní roky bylo možno lépe sledovat vývojové trendy (v průměrech byly zahlazeny meziroční výkyvy dané malými soubory).

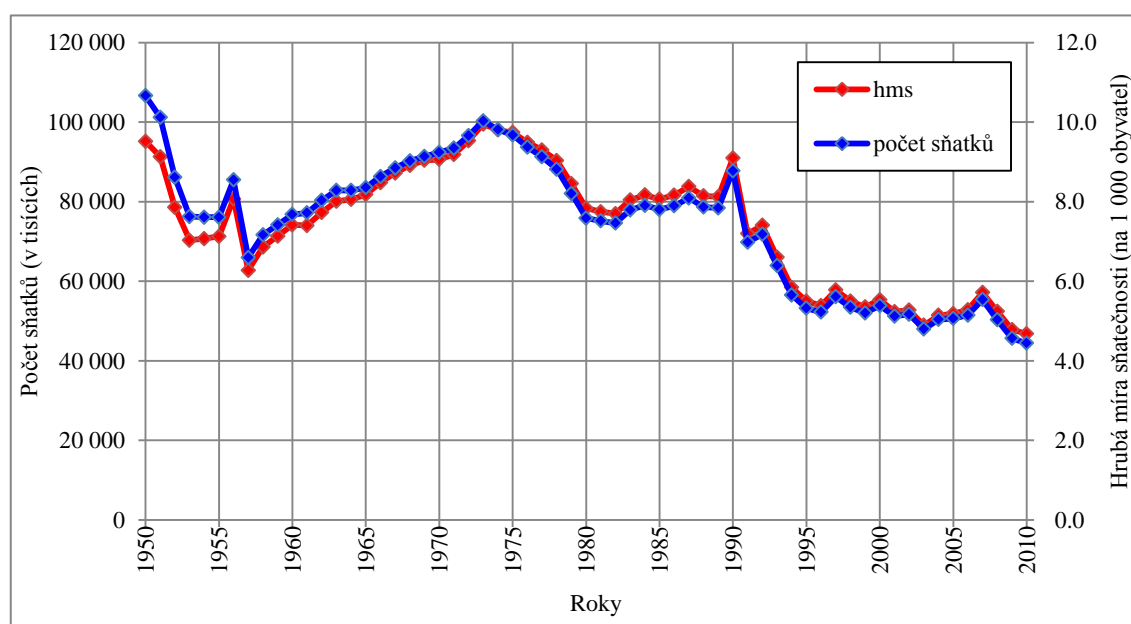
Kapitola 2

Sňatky a opakované sňatky v České republice od roku 1950

Úroveň sňatečnosti byla v České republice v polovině 20. století poměrně vysoká, uzavíralo se 7–9 sňatků na 1 000 obyvatel. Pouze bezprostředně po skončení 2. světové války se úroveň sňatečnosti zvýšila až na více než 11 sňatků na 1 000 obyvatel.

Kompenzační poválečná vlna vysoké sňatečnosti doznívala ještě v letech 1950–1954 a byla spojována se změnou společenských poměrů, se snížením věku zletilosti z 21 na 18 let, se zvýšením ženské nezávislosti, s faktickým zrušením ženina věna a s rozvolněním vazby mezi rodiči a dospělými dětmi (Srb 2004, s. 178).

Obr. 1 – Celkový počet sňatků a hrubá míra sňatečnosti v letech 1950–2010

Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1950–2004, Demografická ročenka 2005–2010 a vlastní výpočty

S pronatalitními a pronuptiálními opatřeními na podporu rozvoje populace souvisela druhá vlna ze 70. let. Po listopadu 1989, který znamenal nejen revoluci politickou, ale také ekonomickou, sociální a společenskou, je období 1990–1994 začátkem nové etapy v reprodukčním chování obyvatelstva. Jedním z rysů tohoto období je pokles sňatečnosti. Měnící se rodinný stav snoubenců je druhou důležitou charakteristikou sňatečnosti (Srb 2004, s. 178).

Od počátku 50. let do konce 60. let výrazně převažovaly sňatky uzavřené oboustranně svobodnými snoubenci (Srb 2004, s. 178). Situace v 50. letech byla do určité míry mimořádná, protože díky předchozímu poklesu úmrtnosti ve středním věku klesly podíly vdovců a vdov v populaci, a to se projevilo nízkými podíly sňatků ovdovělých. Postupně se však zvyšovala rozvodovost, hrubá míra rozvodovosti byla v roce 1951 pouze 1,1 %, kdežto v roce 2010 stoupla na 2,9 % (Pohyb obyvatelstva 1951, Demografická ročenka 2010). V důsledku růstu rozvodovosti došlo ke zvyšování podílu sňatků mezi rozvedenými a svobodnými, rovněž se zvýšil i podíl sňatků oboustranně rozvedených snoubenců (Srb 2004, s. 178).

Podíl sňatků oboustranně rozvedených se v celém sledovaném období zvyšoval. Z počátečních 3,3 % až na téměř 15 % v posledním sledovaném období.

Tab. 1 – Sňatky podle rodinného stavu snoubenců v České republice 1950–2010 (pětileté průměry)

Období	Počet sňatků	Z úhrnu snoubenců bylo (v %)						z nich oba rozvedení
		ženichů			nevěst			
		svobod.	rozved.	ovdov.	svobod.	rozved.	ovdov.	
1950–54	81 222	86,0	9,7	4,3	87,8	9,1	3,1	3,3
1955–59	70 943	85,4	11,1	3,5	87,2	10,5	2,3	4,4
1960–64	77 232	85,7	11,5	2,8	87,4	10,6	2,0	5,1
1965–69	86 666	84,9	12,6	2,5	86,2	11,3	2,5	5,7
1970–74	95 078	82,3	15,4	2,3	83,5	14,3	2,2	7,5
1975–79	92 029	79,3	18,6	2,1	79,9	18,1	2,0	10,0
1980–84	78 981	77,6	20,7	1,7	77,9	20,1	2,0	11,7
1985–89	81 757	77,0	21,5	1,5	77,3	20,9	1,8	12,4
1990–94	72 292	77,5	21,2	1,3	77,9	20,5	1,6	12,2
1995–99	55 041	74,6	24,0	1,4	74,9	23,6	1,5	13,9
2000–04	52 163	74,0	24,7	1,3	74,6	24,0	1,4	14,1
2005–09	52 433	73,3	25,6	1,1	73,8	24,9	1,3	14,8
2010	46 746	73,6	25,3	1,1	74,3	24,5	1,2	14,7

Poznámky:

svobod. – svobodných, rozved. – rozvedených, ovdov. – ovdovělých

Zdroj: Srb 2004, s. 178, Pohyb obyvatelstva 1950–2004, Demografická ročenka 2005–2010 a vlastní výpočty

Z následující tabulky 2 je zřejmé, že se intenzita sňatečnosti rozvedených mužů v průběhu let 1970–1980 postupně snižovala a u žen se naopak v mladších věkových skupinách (do 24 let) a ve věku 35–49 let zvyšovala.

Po listopadu 1989 dále u snoubenců dochází k poklesu intenzity sňatečnosti. Jen u mužů do 19 let došlo během let 1991 a 2001 k nárůstu intenzity sňatečnosti a v roce 2011 se tato věková skupina u mužů již vůbec nevyskytovala.

Tab. 2 – Intenzita sňatečnosti rozvedených snoubenců v České republice v letech 1970–2011 (počet sňatků rozvedených na 1 000 rozvedených daného věku a pohlaví)

Věk	1970		1980		1991		2001		2011	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15–19	166,7	282,9	30,3	381,7	125,0	216,9	153,8	45,5	–	10,2
20–24	353,2	275,2	278,5	289,9	226,6	226,1	69,0	100,6	16,1	66,3
25–29	299,0	194,2	242,6	194,1	194,6	155,4	83,6	87,6	47,9	66,7
30–34	198,6	119,2	157,1	118,4	114,1	80,2	73,3	56,2	52,7	53,7
35–39	149,8	69,3	112,1	72,9	73,3	49,2	54,0	33,8	42,8	32,9
40–44	105,4	48,2	83,6	51,2	53,9	35,9	34,5	25,3	32,0	23,2
45–49	80,8	42,3	66,9	42,6	42,6	29,0	27,1	21,1	24,4	17,7
50–54	63,5	33,2	52,3	23,8	35,4	21,6	24,7	15,3	19,0	13,0
55–59	51,9	19,1	41,3	14,8	26,5	10,2	20,4	10,0	15,6	9,3
60–64	29,8	11,7	24,1	9,4	17,9	6,4	17,0	5,3	12,7	5,2
65+	16,0	4,3	12,7	3,2	9,5	2,6	9,7	1,9	7,8	1,8

Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1970, 1980, 1991, 2001, Demografická ročenka 2011, Sčítání lidu 1970, 1980, 1991, 2001, 2011 a vlastní výpočty

Tak jak je uvedeno v tabulce 3, dochází během let 1961–2010 s výkyvem v roce 1980 k poklesu prvosňatečnosti (uzavírání sňatků osobami, které jsou svobodné), u mužů o 41,4 procentních bodů a u žen o 33,9 procentních bodů.

Dále z tabulky vyplývá, že v průběhu let 1961–2010 došlo k nárůstu průměrného věku při prvním sňatku, s výkyvem v roce 1990. Průměrný věk při prvním sňatku vzrostl u mužů o 7,6 roků a u žen o 8 let.

Tab. 3 – Ukazatele tabulek sňatečnosti svobodných v letech 1961–2010

	1961	1970	1980	1990	2000	2010
Prvosňatečnost mužů (v %)	96,3	96,2	96,6	91,1	69,6	54,9
Prvosňatečnost žen (v %)	95,5	96,5	98,2	96,2	74,5	61,6
Průměrný věk mužů při 1. sňatku	24,6	24,4	24,9	24,0	28,9	32,2
Průměrný věk žen při 1. sňatku	21,4	21,6	21,6	21,4	26,5	29,4

Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1961, 1970, 1980, 1990, 2000, Demografická ročenka 2010

Kapitola 3

Sňatečnost oboustranně rozvedených snoubenců v České republice v letech 1992–2010

Trendy sňatečnosti oboustranně rozvedených snoubenců jsou obdobné jako trendy celkové sňatečnosti v České republice.

Na začátku 90. let bylo uzavřeno 74 060 sňatků, v roce 1994 klesl počet sňatků pod 60 tisíc a tuto hranici již po zbytek sledovaného období nepřekročil. Počet sňatků tedy postupně klesal, i když s občasnými výkyvy. Například v roce 2007, zřejmě kvůli pěknému datu 7. 7. 2007; tento den uzavřeli snoubenci 4 406 sňatků (tedy 7,7 % sňatků z celého roku). Celkový počet sňatků během sledovaného období poklesl o přibližně jednu třetinu.

Sňatečnost oboustranně rozvedených snoubenců vykazuje obdobné rysy. Na počátku 90. let se počet těchto sňatků blížil 9 000 hranici. Od té doby počet sňatků klesal s výjimkou několika let (tabulka 4). V roce 2007 to bylo zřejmě opět kvůli pěknému datu 7. 7. 2007, tento den bylo uzavřeno 624 sňatků oboustranně rozvedených snoubenců (7,2 % sňatků z celého roku). V roce 2010 počet sňatků poklesl dokonce pod 7 tisícovou hranici. Sňatečnost oboustranně rozvedených snoubenců se snížila o téměř jednu čtvrtinu během sledovaného období, tedy o něco méně než sňatečnost celková.

Z toho zároveň vyplývá, že se zvýšil podíl sňatků, které uzavírají oba rozvedení snoubenci a to o 2,7 procentních bodů mezi roky 1992 a 2010.

Tab. 4 – Vývoj počtu sňatků v České republice podle rodinného stavu ženicha v letech 1992–2010

Rok	Celkem	Svobodný	Ovdovělý	Rozvedený		
				celkem	z toho s rozvedenou nevěstou	v %
1992	74 060	57 543	977	15 540	8 918	12,0
1993	66 033	51 319	910	13 804	7 901	12,0
1994	58 440	44 374	905	13 161	7 620	13,0
1995	54 956	41 507	844	12 605	7 243	13,2
1996	53 896	40 457	725	12 714	7 298	13,5
1997	57 804	42 455	827	14 522	8 595	14,9
1998	55 027	40 989	659	13 379	7 755	14,1
1999	53 523	39 819	732	12 972	7 457	13,9
2000	55 321	41 360	722	13 239	7 601	13,7
2001	52 374	38 841	648	12 885	7 269	13,9
2002	52 732	39 043	659	13 030	7 446	14,1
2003	48 943	36 016	634	12 293	7 111	14,5
2004	51 447	37 940	650	12 857	7 394	14,4
2005	51 829	38 347	615	12 867	7 403	14,3
2006	52 860	39 149	551	13 160	7 467	14,1
2007	57 157	41 752	587	14 818	8 655	15,1
2008	52 457	38 038	640	13 779	8 104	15,4
2009	47 862	34 865	543	12 454	7 214	15,1
2010	46 746	34 414	512	11 820	6 871	14,7
1992–1995	63 372	48 686	909	13 778	7 921	12,5
1996–2000	55 114	41 016	733	13 365	7 741	14,0
2001–2005	51 465	38 037	641	12 786	7 325	14,2
2006–2010	51 416	37 644	567	13 206	7 662	14,9

Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1992–2004, Demografická ročenka 2005–2010, ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

3.1 Věková struktura oboustranně rozvedených snoubenců v České republice v letech 1992–2010

Rozvedení snoubenci¹ jsou obvykle v průměru starší než svobodní a rozdíl je závislý na délce předchozího manželství a na délce intervalu mezi rozvodem a dalším sňatkem. V České republice se v současnosti prodlužuje průměrná délka manželství končících rozvodem a také délka mezi rozvodem a dalším sňatkem (podkapitola 3.6). To platí pro rozvedené ženichy i nevěsty. Ve věkové skladbě rozvedených snoubenců se rovněž promítají trendy zachycené u sňatků svobodných, zejména dlouhodobě se projevující posun uzavírání prvních sňatků do vyššího věku. Proto se postupně snižují počty a podíl rozvedených snoubenců v mladších věkových skupinách a ve vyšších se zvyšují.

U mužů byla po celé sledované období věková skupina do 19 let včetně zastoupena jen malým podílem, postupně se takto mladý rozvedený ženich stal výjimkou (naposledy se oženil jeden 19letý rozvedený ženich v roce 2008).

¹ Práce je zaměřena na analýzu sňatků oboustranně rozvedených snoubenců. Pro zjednodušení v textu a v názvech tabulek či grafů používám i termínu rozvedení/ý/á.

U ženichů ve věku do 34 let lze pozorovat výrazný pokles jejich zastoupení, z 28,7 % na počátku 90. let, na 11,7 % v posledním sledovaném období. Ve věkových skupinách 35 až 49 let bylo procentuální zastoupení ženichů téměř neměnné. Věková skupina nad 50 let dokumentuje již zmiňovaný posun do vyššího věku. Procentuální zastoupení ženichů se mění a to tak, že na počátku 90. let bylo ve věkové skupině nad 50 let 18,3 % ženichů a v posledním období již téměř dvojnásobek (37 %).

Nárůst věku při sňatku znamená, že zatímco na počátku 90. let byla polovina ženichů zhruba ve věku do 40 let, na konci první dekády 21. století byl každý druhý rozvedený ženich již starší než 45 let.

Tab. 5 – Věková skladba rozvedených ženichů v České republice v období 1992–2010 (v %)

Období	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	Celkem
1992–1995	0,0	2,0	11,1	15,6	18,1	18,7	16,2	9,0	4,6	2,7	2,0	100,0
1996–2000	0,0	1,2	8,1	15,6	15,7	16,8	17,0	13,0	6,8	3,0	2,8	100,0
2001–2005	0,0	0,3	4,7	13,2	17,3	15,4	16,6	15,0	9,9	4,4	3,2	100,0
2006–2010	0,0	0,1	1,8	9,8	16,7	18,5	16,1	14,8	11,6	6,8	3,8	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Posun sňatků do vyššího věku lze ještě lépe vysledovat z kumulativních procent. Z nich je jasně patrné, že dochází k poklesu procentuálního zastoupení ve všech mladších věkových skupinách během sledovaného období. Typickým příkladem jsou muži ve věku 19–39 let: na začátku sledovaného intervalu byla téměř polovina ženichů ve věku do 39 let. Na konci sledovaného období už to však byla méně než třetina.

Tab. 6 – Věková skladba rozvedených ženichů v České republice v období 1992–2010 (v kumulativních %)

Období	19–24	19–29	19–34	19–39	19–44	19–49	19–54	19–59	19–64	Celkem
1992–1995	2,0	13,1	28,7	46,8	65,5	81,7	90,7	95,3	98,0	100,0
1996–2000	1,2	9,3	24,9	40,6	57,4	74,4	87,4	94,2	97,2	100,0
2001–2005	0,3	5,0	18,2	35,5	50,9	67,5	82,5	92,4	96,8	100,0
2006–2010	0,1	1,9	11,7	28,4	46,9	63,0	77,8	89,4	96,2	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Také u žen je patrný posun sňatků do vyššího věku. Od počátku 90. let se snižuje zastoupení žen, které se provdaly podruhé před dosažením 20. roku. V prvním sledovaném období bylo přibližně stejné zastoupení žen do 34 let (44,5 %) a žen ve věkové skupině 35–49 let (46 %), avšak podíl žen do 34 let postupně klesá až na 22,6 % v posledním období, zatímco podíl nevěst ve věku 35–49 roste až na 53,6 %. Ve věkových skupinách žen nad 50 let dochází během sledovaného období k více než dvojnásobnému nárůstu. Z počátečních 9,5 % v prvním intervalu na 23,8 % v posledním období.

Tab. 7 – Věková skladba rozvedených nevěst v České republice v období 1992–2010 (v %)

Období	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	Celkem
1992–1995	0,1	7,6	18,7	18,1	16,9	16,4	12,7	5,7	2,0	1,0	0,8	100,0
1996–2000	0,0	4,5	16,2	18,5	15,2	16,1	14,9	9,0	3,4	1,2	1,0	100,0
2001–2005	0,0	1,5	11,7	19,1	17,3	15,5	15,2	10,8	5,8	1,9	1,2	100,0
2006–2010	0,0	0,5	5,4	16,7	20,4	18,4	14,8	11,7	7,3	3,3	1,5	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

I z kumulativních procent je u nevěst patrný posun sňatků do vyššího věku. Nejvíce zřetelné je to v mladších věkových skupinách (19–24 a 19–29 let): zatímco na počátku 90. let byla více jak čtvrtina rozvedených nevěst mladší než 30 let, o 15 let později to bylo již jen 6 %.

Tab. 8 – Věková skladba rozvedených nevěst v České republice v období 1992–2010 (v kumulativních %)

Období	19–24	19–29	19–34	19–39	19–44	19–49	19–54	19–59	19–64	Celkem
1992–1995	7,7	26,4	44,5	61,4	77,8	90,5	96,2	98,2	99,2	100,0
1996–2000	4,5	20,7	39,2	54,4	70,5	85,4	94,4	97,8	99,0	100,0
2001–2005	1,5	13,2	32,3	49,6	65,1	80,3	91,1	96,9	98,8	100,0
2006–2010	0,5	5,9	22,6	43,0	61,4	76,2	87,9	95,2	98,5	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

3.2 Průměrný věk a další střední hodnoty věku při sňatku obou rozvedených snoubenců

V celém sledovaném období došlo k nárůstu průměrného věku u obou pohlaví. U mužů a u žen se průměrný věk zvýšil o více jak 5 let. Nejrychleji se průměrný věk zvyšoval na přelomu tisíciletí, kdy se mezi lety 1996–2000 a 2001–2005 zvýšil u obou pohlaví o téměř 2 roky.

Tab. 9 – Průměrný věk oboustranně rozvedených snoubenců při sňatku v České republice v letech 1992–2010

Období	Muži	Ženy
1992–1995	41,5	37,4
1996–2000	43,2	39,2
2001–2005	45,1	41,1
2006–2010	46,8	42,9

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Stejný trend, tedy posun do vyššího věku, je pozorovatelný i u dalších středních hodnot sňatkového věku v celém sledovaném období u obou pohlaví.

Také interval mezi horním a dolním kvantilem se u mužů během sledovaného období zvýšil z 13,7 na 15,2 a u žen se mírně zvýšil z 14,5 na 14,7. To vyjadřuje skutečnost, že opakovaně uzavírají sňatek stále starší snoubenci, nejen že se celkově zvyšuje věk snoubenců, ale postupně roste i jejich věkové rozpětí.

Tab. 10 – Střední hodnoty sňatkového věku oboustranně rozvedených snoubenců v České republice v letech 1992–2010

Období	Muži			Ženy		
	Dolní kvartil	Medián	Horní kvartil	Dolní kvartil	Medián	Horní kvartil
1992–1995	36,4	43,4	50,1	32,0	39,7	46,5
1996–2000	37,8	45,6	52,4	33,5	41,6	48,3
2001–2005	39,3	47,6	54,6	35,4	43,2	50,5
2006–2010	41,1	48,7	56,3	37,3	44,3	52,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

3.3 Pořadí sňatku oboustranně rozvedených snoubenců

V České republice dochází k poklesu podílu sňatků druhého pořadí a zároveň se zvýšil podíl sňatků třetího a vyššího pořadí.

Rozdíly mezi pohlavími jsou zanedbatelné a trendy jsou u obou pohlaví stejné. Například v posledním sledovaném období se z deseti rozvedených dva ženiši ženili a dvě nevěsty vdávaly nejméně potřetí. Vzestup podílu opakovaných sňatků není však ani tak důsledkem četnějšího vstupu do dalšího sňatku, ale spíše poklesu počtu prvních sňatků a do určité míry i druhých. Rozvedených osob naopak v populaci přibývá, a to v celém věkovém spektru.

Tab. 11 – Pořadí sňatku rozvedených ženichů v České republice v letech 1992–2010 (v %)

Pořadí sňatku	1992–1995	1996–2000	2001–2005	2006–2010
2	84,8	80,6	80,0	81,0
3	13,2	16,8	17,1	16,2
4+	2,0	2,6	2,9	2,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 12 – Pořadí sňatku rozvedených nevěst v České republice v letech 1992–2010 (v %)

Pořadí sňatku	1992–1995	1996–2000	2001–2005	2006–2010
2	85,2	81,7	81,3	82,0
3	12,9	16,0	16,1	15,6
4+	1,9	2,3	2,6	2,4
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

3.4 Redukované míry sňatečnosti rozvedených podle počtu let uplynulých od zániku předchozího manželství

Pokles sňatečnosti rozvedených je zřejmý také podle intenzity jejich vstupu do dalšího manželství a podle doby uplynulé od zániku předchozího. Dochází k prodlužování doby, po kterou rozvedení dávají přednost osamělému životu před novým sňatkem. Rozvedení se žení a vdávají méně než dříve a také později po rozvodu. (Bartoňová a kol. 2007, s. 27).

Podíl mužů, kteří se oženili do roka od rozvodu, klesl během sledovaného období o 4,6 procentních bodů. Je zajímavé, že s poklesem sňatečnosti brzy po rozvodu se u rozvedených mužů, kteří si brali rozvedenou nevěstu, zvýšila sňatečnost v delším časovém odstupu, po 10 a více letech a to o 2,5 procentních bodů.

Obdobný trend lze sledovat i u žen. V průběhu zkoumaného období klesl počet žen, které se vdávaly do roka od rozvodu o 4,1 procentních bodů. Podíl svateb po 10 a více letech se naopak zvýšil o 2 procentní body (příloha 2 až 5).

Tab. 13 – Redukované míry sňatečnosti rozvedených mužů podle počtu let od zániku předchozího manželství

D	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
0	0,073	0,062	0,061	0,052	0,047	0,051	0,043	0,038	0,045	0,040	0,038	0,035	0,035	0,033	0,032	0,035	0,031	0,029	0,027
1–4	0,122	0,111	0,104	0,097	0,096	0,108	0,095	0,090	0,086	0,087	0,086	0,079	0,085	0,078	0,079	0,090	0,084	0,074	0,073
5–9	0,062	0,052	0,050	0,048	0,054	0,064	0,058	0,059	0,064	0,056	0,059	0,058	0,056	0,058	0,058	0,070	0,062	0,056	0,051
10+	0,046	0,042	0,043	0,045	0,044	0,058	0,056	0,058	0,061	0,059	0,063	0,061	0,065	0,070	0,072	0,084	0,084	0,074	0,071
Σ	0,303	0,267	0,258	0,242	0,241	0,281	0,252	0,245	0,256	0,242	0,246	0,233	0,241	0,239	0,241	0,279	0,261	0,233	0,222

Poznámky: D – doba uplynulá od rozvodu

Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1992–2004, Demografická ročenka 2005–2010, ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 14 – Redukované míry sňatečnosti rozvedených žen podle počtu let od zániku předchozího manželství

D	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
0	0,067	0,057	0,059	0,048	0,044	0,049	0,042	0,038	0,044	0,039	0,036	0,034	0,034	0,031	0,030	0,034	0,031	0,030	0,026
1–4	0,119	0,110	0,099	0,097	0,097	0,108	0,095	0,089	0,086	0,085	0,085	0,077	0,079	0,076	0,074	0,086	0,077	0,070	0,066
5–9	0,064	0,055	0,052	0,051	0,054	0,063	0,059	0,061	0,064	0,060	0,063	0,058	0,058	0,059	0,062	0,071	0,065	0,057	0,056
10+	0,054	0,046	0,048	0,046	0,047	0,063	0,056	0,059	0,061	0,058	0,063	0,064	0,068	0,074	0,075	0,088	0,088	0,076	0,074
Σ	0,304	0,268	0,258	0,242	0,242	0,283	0,252	0,247	0,255	0,242	0,247	0,233	0,239	0,240	0,241	0,279	0,261	0,233	0,222

Poznámky: D – doba uplynulá od rozvodu

Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1992–2004, Demografická ročenka 2005–2010, ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

3.5 Sňatky rozvedených podle vzájemného věku snoubenců v České republice v letech 1992–2010

Jak již bylo zmíněno v předešlých kapitolách, dochází k posunu sňatků do vyššího věku a rovněž k všeobecnému poklesu sňatečnosti. Z hlediska sňatečnosti podle vzájemného věku snoubenců zmínil Petr Fučík ve své práci koncept věkové homogamie, že ve většině případů se berou partneři s velice podobným věkem. Sňatky, v nichž věkový rozdíl mezi ženichem a nevěstou nepřesahuje 5 let, jsou obvykle označovány za homogamní. Pakliže jsou snoubenci na rok stejně staří, hovoříme o silné homogamii, ale z hlediska preferencí sňatkových kandidátů jde o sňatek mírně nevyrovnaný, jelikož většina ženichů hledá nevěstu mladší a nevěsty preferují ženicha o málo staršího (Fučík 2006, s. 720). Je proto zajímavé sledovat, nakolik se prosazuje snaha o uzavírání věkově homogamních sňatků i u rozvedených snoubenců.

U rozvedených snoubenců převládá snaha uzavírat sňatky věkově blízké, popřípadě se také projevuje tendence, že muž je o několik málo let starší než žena. Tato tendence se po celé sledované období v zásadě nemění.

V datech se však odráží celkový posun uzavírání opakovaných sňatků do vyššího věku, a protože je ve vyšším věku obecně větší variabilita možností, vyskytuje se více sňatků, kdy jsou mezi snoubenci větší věkové rozdíly, než v mladších věkových skupinách. Zároveň se ale snižuje zastoupení ženichů, kteří se žení se staršími nevěstami (jak bylo zmíněno výše, starších rozvedených nevěst ubývá, i když podíl rozvedených žen v populaci roste).

3.5.1 Sňatky rozvedených ženichů podle věku nevěst v České republice v letech 1992–2010

Zajímavý byl vývoj homogamie (uzavírání sňatků snoubenců ze stejné věkové skupiny) v průběhu sledovaného období. Věková skupina pod devatenáct let téměř vymizela, celkem se jednalo řádově o jednotky případů. Ženiši ve věku 20–24 let zpočátku preferovali sňatky se stejně starými nevěstami (51,3 %), ale na konci sledovaného období se tento podíl snížil na 15,4 %. Ženiši se totiž začali častěji ženit s nevěstami staršími a to z věkové skupiny 25–29 let. Rovněž se snížila homogamie ženichů ve věku 25–29 a to téměř o 9 procentních bodů v průběhu sledovaného období. Tito ženiši si opět častěji začali brát nevěsty ze starší věkové skupiny. Naopak došlo k nárůstu věkové homogamie ve věkových skupinách 30–44 a 50–64. Ve věkové skupině 45–49 došlo k poklesu věkové homogamie o přibližně půl procentního bodu. U homogamie nejstarší věkové skupiny nedošlo v průběhu sledovaného období k výraznějším změnám.

Tab. 15 – Rozvedení ženiši podle věku nevěst (rozvedených) v České republice v letech 1992–1995 (v %)

Věk ženicha	Věk nevěsty											Σ
	–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	
–19	33,4	–	–	–	33,3	33,3	–	–	–	–	–	100,0
20–24	1,0	51,3	32,9	10,8	3,1	0,7	0,2	–	–	–	–	100,0
25–29	0,5	28,7	45,4	17,4	5,6	2,0	0,3	0,1	0,0	–	–	100,0
30–34	0,2	12,1	37,6	30,3	13,6	4,9	1,0	0,3	–	–	–	100,0
35–39	0,0	5,3	22,9	30,5	25,1	12,1	3,4	0,6	0,1	0,0	0,0	100,0
40–44	0,1	2,1	10,8	19,0	27,0	27,2	11,7	1,8	0,3	0,0	0,0	100,0
45–49	0,0	0,7	4,6	10,0	19,1	31,5	27,0	6,1	0,9	0,1	0,0	100,0
50–54	–	0,4	2,1	4,5	11,2	22,5	36,1	18,3	3,8	0,8	0,3	100,0
55–59	–	0,1	1,2	2,3	5,6	14,4	29,5	31,2	11,4	2,9	1,4	100,0
60–64	–	–	0,9	1,3	4,9	8,4	17,8	27,9	22,0	13,4	3,4	100,0
65+	–	0,2	0,2	0,9	1,9	4,4	12,9	16,5	16,6	18,8	27,6	100,0
Celkem	0,1	7,6	18,7	18,1	16,9	16,4	12,7	5,7	2,0	1,0	0,8	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 16 – Rozvedení ženiši podle věku nevěst (rozvedených) v České republice v letech 1996–2000 (v %)

Věk ženicha	Věk nevěsty											Σ
	–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	
–19	–	–	–	–	100,0	–	–	–	–	–	–	100,0
20–24	1,1	37,0	42,8	13,4	3,1	2,0	0,4	0,2	–	–	–	100,0
25–29	0,2	20,5	47,3	21,9	6,9	2,1	0,8	0,3	0,0	–	–	100,0
30–34	0,0	8,7	36,3	33,2	13,7	5,8	1,8	0,4	0,1	–	–	100,0
35–39	0,0	3,7	20,6	33,4	24,1	11,9	5,1	1,0	0,2	0,0	0,0	100,0
40–44	–	1,5	10,1	20,8	23,5	26,5	13,4	3,6	0,5	0,1	0,0	100,0
45–49	–	0,7	4,9	10,9	16,7	28,5	27,5	9,1	1,3	0,3	0,1	100,0
50–54	–	0,3	2,1	5,0	10,3	20,3	32,2	24,2	4,6	0,7	0,3	100,0
55–59	–	0,1	1,0	3,0	5,4	12,2	25,7	32,0	16,8	2,8	1,0	100,0
60–64	–	0,1	0,8	1,6	2,8	7,7	18,6	26,2	26,3	11,9	4,0	100,0
65+	–	0,1	0,4	0,8	2,7	4,2	10,6	18,2	17,9	17,7	27,4	100,0
Celkem	0,0	4,5	16,2	18,5	15,2	16,1	14,9	9,0	3,4	1,2	1,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 17 – Rozvedení ženiši podle věku nevěst (rozvedených) v České republice v letech 2001–2005 (v %)

Věk ženicha	Věk nevěsty											Σ
	–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	
–19	–	100,0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	100,0
20–24	–	29,9	40,2	20,6	6,2	2,1	–	1,0	–	–	–	100,0
25–29	–	9,8	48,3	27,8	11,0	2,4	0,6	0,1	–	–	–	100,0
30–34	0,0	3,5	31,6	40,7	16,4	5,2	1,9	0,6	0,1	–	–	100,0
35–39	0,0	1,7	17,2	35,1	28,9	11,1	4,6	1,1	0,3	0,0	–	100,0
40–44	–	0,8	8,5	20,6	27,9	26,0	11,6	3,6	0,9	0,1	0,0	100,0
45–49	–	0,3	3,5	11,3	18,6	26,8	27,1	9,7	2,2	0,4	0,1	100,0
50–54	–	0,2	1,3	6,0	9,7	18,9	31,6	25,1	6,2	0,8	0,2	100,0
55–59	–	0,3	0,7	2,8	5,4	10,9	22,0	30,9	22,2	3,6	1,2	100,0
60–64	–	0,1	0,2	1,5	2,7	6,9	15,4	24,6	31,8	12,7	4,1	100,0
65+	–	0,2	0,3	1,0	1,6	2,6	8,4	13,7	21,6	24,4	26,2	100,0
Celkem	0,0	1,5	11,7	19,1	17,3	15,5	15,2	10,8	5,8	1,9	1,2	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 18 – Rozvedení ženiši podle věku nevěst (rozvedených) v České republice v letech 2006–2010 (v %)

Věk ženicha	Věk nevěsty											Σ
	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	
-19	–	–	–	–	–	100,0	–	–	–	–	–	100,0
20–24	–	15,4	53,8	25,6	2,6	2,6	–	–	–	–	–	100,0
25–29	–	6,3	36,3	35,6	16,6	3,8	1,2	0,2	–	–	–	100,0
30–34	0,0	2,1	19,5	45,2	24,1	7,2	1,5	0,3	0,1	–	–	100,0
35–39	–	0,7	9,0	33,5	37,3	14,1	4,2	0,9	0,3	0,0	–	100,0
40–44	–	0,3	4,1	18,8	32,6	29,1	11,0	3,1	0,8	0,2	0,0	100,0
45–49	–	0,2	2,1	9,6	19,2	29,3	26,6	10,1	2,5	0,3	0,1	100,0
50–54	–	0,1	0,7	4,6	10,4	21,0	28,4	25,1	7,8	1,8	0,1	100,0
55–59	–	0,0	0,4	2,0	5,2	12,0	19,8	30,3	23,0	6,0	1,3	100,0
60–64	–	–	0,3	1,3	3,3	7,9	12,3	23,3	30,1	17,3	4,2	100,0
65+	–	–	0,2	0,6	1,0	2,3	7,3	13,2	20,7	27,4	27,3	100,0
Celkem	0,0	0,5	5,4	16,7	20,4	18,4	14,8	11,7	7,3	3,3	1,5	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

3.5.2 Sňatky rozvedených nevěst podle věku ženicha v České republice v letech 1992–2010

Ze sledovaných období je zřejmé, že se nevěsty nejčastěji vdávají za ženichy, kteří jsou starší o jednu věkovou skupinu. Výjimku tvoří pouze sňatky s ženichy ze stejné věkové skupiny, za které se často vdávají především ve starším věku 45–54 a 65+, v posledním sledovaném období ještě navíc ve věku 35–44 a 55–64.

K poklesu úrovně věkové homogamie dochází především v mladších věkových skupinách (20–29 let) a ve starších věkových skupinách (40–49 a 60–65+). U věkových skupin 30–39 a 50–59 let pozorujeme naopak nárůst homogamie.

Tab. 19 – Rozvedené nevěsty podle věku ženichů (rozvedených) v České republice v letech 1992–1995 (v %)

Věk ženicha	Věk nevěsty										
	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
-19	2,4	–	–	–	0,0	0,0	–	–	–	–	–
20–24	14,3	13,3	3,4	1,2	0,4	0,1	0,0	–	–	–	–
25–29	40,4	42,1	27,0	10,7	3,6	1,4	0,3	0,1	0,2	–	–
30–34	23,8	24,8	31,4	26,1	12,6	4,6	1,2	0,8	–	–	–
35–39	4,8	12,6	22,1	30,4	26,9	13,4	4,8	1,9	1,1	0,6	0,4
40–44	11,9	5,3	10,7	19,6	29,8	31,0	17,2	6,0	3,0	0,6	0,4
45–49	2,4	1,5	4,0	8,9	18,2	31,1	34,3	17,5	7,3	1,6	0,8
50–54	–	0,4	1,0	2,2	6,0	12,4	25,6	28,9	16,6	7,7	2,9
55–59	–	0,0	0,3	0,6	1,5	4,1	10,7	25,5	25,8	13,5	8,4
60–64	–	–	0,1	0,2	0,8	1,4	3,8	13,4	29,4	37,0	12,2
65+	–	0,0	0,0	0,1	0,2	0,5	2,1	5,9	16,6	39,0	74,9
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 20 – Rozvedené nevěsty podle věku ženichů (rozvedených) v České republice v letech 1996–2000 (v %)

Věk ženicha	Věk nevěsty										
	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
-19	–	–	–	–	0,0	–	–	–	–	–	–
20–24	35,7	9,7	3,1	0,9	0,2	0,1	0,0	0,0	–	–	–
25–29	50,1	37,0	23,8	9,5	3,7	1,0	0,4	0,3	0,1	–	–
30–34	7,1	30,5	35,1	27,9	14,1	5,6	1,9	0,8	0,3	–	–
35–39	7,1	13,0	20,0	28,0	24,9	11,6	5,3	1,8	0,8	0,2	0,5
40–44	–	5,7	10,5	18,8	26,2	27,7	15,2	6,7	2,4	1,9	0,5
45–49	–	2,7	5,2	9,9	18,7	30,4	31,6	17,3	6,7	4,1	1,8
50–54	–	1,0	1,7	3,5	8,8	16,4	28,1	34,7	17,8	7,5	4,1
55–59	–	0,2	0,4	1,1	2,4	5,1	11,7	24,0	33,5	15,9	6,7
60–64	–	0,1	0,1	0,3	0,5	1,4	3,8	8,8	23,7	29,7	12,0
65+	–	0,1	0,1	0,1	0,5	0,7	2,0	5,6	14,7	40,7	74,4
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 21 – Rozvedené nevěsty podle věku ženichů (rozvedených) v České republice v letech 2001–2005 (v %)

Věk ženicha	Věk nevěsty										
	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
-19	–	0,4	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20–24	–	5,1	0,9	0,3	0,1	0,0	–	0,0	–	–	–
25–29	–	29,8	19,5	6,9	3,0	0,7	0,2	0,1	–	–	–
30–34	66,7	30,2	35,6	28,2	12,6	4,4	1,6	0,7	0,1	–	–
35–39	33,3	19,2	25,4	31,5	28,9	12,4	5,2	1,8	0,8	0,1	–
40–44	–	7,8	11,2	16,5	25,1	25,9	11,7	5,1	2,3	0,4	0,2
45–49	–	3,5	4,9	9,8	17,8	28,8	29,5	14,9	6,4	3,3	0,7
50–54	–	1,6	1,7	4,7	8,4	18,3	31,2	34,8	16,0	6,1	2,6
55–59	–	1,6	0,6	1,5	3,1	7,0	14,3	28,5	38,2	19,1	10,4
60–64	–	0,4	0,1	0,4	0,7	2,0	4,5	10,1	24,3	29,9	15,5
65+	–	0,4	0,1	0,2	0,3	0,5	1,8	4,0	11,9	41,1	70,6
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 22 – Rozvedené nevěsty podle věku ženichů (rozvedených) v České republice v letech 2006–2010 (v %)

Věk ženicha	Věk nevěsty										
	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
-19	–	–	–	–	–	0,0	–	–	–	–	–
20–24	–	2,9	1,0	0,2	0,0	0,0	–	–	–	–	–
25–29	–	20,6	12,0	3,8	1,5	0,4	0,1	0,0	–	–	–
30–34	100,0	37,7	35,5	26,6	11,6	3,8	1,0	0,3	0,1	–	–
35–39	–	21,5	28,0	33,2	30,2	12,8	4,8	1,3	0,7	0,1	–
40–44	–	10,1	13,9	20,8	29,7	29,4	13,7	4,9	1,9	1,0	0,2
45–49	–	5,3	6,4	9,2	15,2	25,7	28,8	13,9	5,4	1,6	1,2
50–54	–	1,4	1,8	4,1	7,5	17,0	28,5	31,7	16,0	8,3	1,2
55–59	–	0,5	0,8	1,4	3,0	7,5	15,5	30,0	36,6	21,0	9,8
60–64	–	–	0,4	0,6	1,1	2,9	5,7	13,6	28,4	36,2	18,8
65+	–	–	0,2	0,1	0,2	0,5	1,9	4,3	10,9	31,8	68,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Z tabulky 23 vyplývá, že si ženiši nejvíce berou mladší nevěsty, z celkového počtu se jedná o více jak 55 %. Na počátku 90. let jsou v mladších věkových skupinách (do 29 let) a v posledních dvou obdobích do 35 let časté sňatky se stejně starými, nebo staršími nevěstami. Ale od 30 let věku ženicha v 90. letech a v posledních dvou intervalech od 35 let jednoznačně převládají sňatky s mladšími nevěstami.

Tab. 23 – Změny vzájemného věku podle věku ženicha v České republice v letech 1992–2010 (v %)

Věk ženicha	1992–1995			1996–2000			2001–2005			2006–2010		
	st-n	ml-n	s-n	st-n	ml-n	s-n	st-n	ml-n	s-n	st-n	ml-n	s-n
–19	33,4	–	66,6	–	–	100,0	–	–	100,0	–	–	100,0
20–24	51,3	1,0	47,7	37,0	1,1	61,9	29,9	–	70,1	15,4	–	84,6
25–29	45,4	29,2	25,4	47,3	20,7	32,0	48,3	9,8	41,9	36,3	6,3	57,4
30–34	30,3	49,9	19,8	33,2	45,0	21,8	40,7	35,1	24,2	45,2	21,6	33,2
35–39	25,1	58,7	16,2	24,1	57,7	18,2	28,9	54,0	17,1	37,3	43,2	19,5
40–44	27,2	59,0	13,8	26,5	55,9	17,6	26,0	57,8	16,2	29,1	55,8	15,1
45–49	27,0	65,9	7,1	27,5	61,7	10,8	27,1	60,5	12,4	26,6	60,4	13,0
50–54	18,3	76,8	4,9	24,2	70,2	5,6	25,1	67,7	7,2	25,1	65,2	9,7
55–59	11,4	84,3	4,3	16,8	79,4	3,8	22,2	73,0	4,8	23,0	69,7	7,3
60–64	13,4	83,2	3,4	11,9	84,1	4,0	12,7	83,2	4,1	17,3	78,5	4,2
65+	27,6	72,4	–	27,4	72,6	–	26,2	73,8	–	27,3	72,7	–
Celkem	27,8	57,9	14,3	27,8	56,7	15,5	28,6	56,8	14,6	29,6	55,3	15,1

Poznámky: st-n – stejně stará nevěsta, ml-n – mladší nevěsta, s-n – starší nevěsta

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Zastoupení věkových skupin nevěst bylo v celém sledovaném období téměř neměnné, rozdílů činily jen několik procentních bodů. Největší podíly sňatků byly zaznamenány s nevěstami mladšími o 1–4 roky a se stejně starými nevěstami. Nejméně často se ženili s ženami, které byly starší o 5 a více let.

Tab. 24 – Změny vzájemného věku nevěsty podle věku ženicha v České republice v letech 1992–1995 (v %)

Věk ženicha	Nevěsta mladší o			Stejně staří	Nevěsta starší o			Celkem
	10+	5–9	1–4		1–4	5–9	10+	
–19	–	–	–	33,4	–	–	66,6	100,0
20–24	–	–	1,0	51,3	32,9	10,8	4,0	100,0
25–29	–	0,5	28,7	45,4	17,4	5,6	2,4	100,0
30–34	0,2	12,1	37,6	30,3	13,6	4,9	1,3	100,0
35–39	5,3	22,9	30,5	25,1	12,1	3,4	0,7	100,0
40–44	13,0	19,0	27,0	27,2	11,7	1,8	0,3	100,0
45–49	15,3	19,1	31,5	27,0	6,1	0,9	0,1	100,0
50–54	18,2	22,5	36,1	18,3	3,8	0,8	0,3	100,0
55–59	23,6	29,5	31,2	11,4	2,9	1,4	–	100,0
60–64	33,3	27,9	22,0	13,4	3,4	–	–	100,0
65+	37,0	16,6	18,8	27,6	–	–	–	100,0
Celkem	10,3	17,2	30,4	27,8	10,6	2,9	0,8	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 25 – Změny vzájemného věku nevěsty podle věku ženicha v České republice v letech 1996–2000 (v %)

Věk ženicha	Nevěsta mladší o			Stejně staří	Nevěsta starší o			Celkem
	10+	5–9	1–4		1–4	5–9	10+	
–19	–	–	–	–	–	–	100	100,0
20–24	–	–	1,1	37,0	42,8	13,4	5,7	100,0
25–29	–	0,2	20,5	47,3	21,9	6,9	3,2	100,0
30–34	0,0	8,7	36,3	33,2	13,7	5,8	2,3	100,0
35–39	3,7	20,6	33,4	24,1	11,9	5,1	1,2	100,0
40–44	11,6	20,8	23,5	26,5	13,4	3,6	0,6	100,0
45–49	16,5	16,7	28,5	27,5	9,1	1,3	0,4	100,0
50–54	17,7	20,3	32,2	24,2	4,6	0,7	0,3	100,0
55–59	21,7	25,7	32,0	16,8	2,8	1,0	–	100,0
60–64	31,6	26,2	26,3	11,9	4,0	–	–	100,0
65+	37,0	17,9	17,7	27,4	–	–	–	100,0
Celkem	11,1	16,5	29,1	27,8	11,0	3,4	1,1	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 26 – Změny vzájemného věku nevěsty podle věku ženicha v České republice v letech 2001–2005 (v %)

Věk ženicha	Nevěsta mladší o			Stejně staří	Nevěsta starší o			Celkem
	10+	5–9	1–4		1–4	5–9	10+	
–19	–	–	–	–	100,0	–	–	100,0
20–24	–	–	–	29,9	40,2	20,6	9,3	100,0
25–29	–	–	9,8	48,3	27,8	11,0	3,1	100,0
30–34	0,0	3,5	31,6	40,7	16,4	5,2	2,6	100,0
35–39	1,7	17,2	35,1	28,9	11,1	4,6	1,4	100,0
40–44	9,3	20,6	27,9	26,0	11,6	3,6	1,0	100,0
45–49	15,1	18,6	26,8	27,1	9,7	2,2	0,5	100,0
50–54	17,2	18,9	31,6	25,1	6,2	0,8	0,2	100,0
55–59	20,1	22,0	30,9	22,2	3,6	1,2	–	100,0
60–64	26,8	24,6	31,8	12,7	4,1	–	–	100,0
65+	27,8	21,6	24,4	26,2	–	–	–	100,0
Celkem	10,9	16,5	29,4	28,6	10,4	3,2	1,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 27 – Změny vzájemného věku nevěsty podle věku ženicha v České republice v letech 2006–2010 (v %)

Věk ženicha	Nevěsta mladší o			Stejně staří	Nevěsta starší o			Celkem
	10+	5–9	1–4		1–4	5–9	10+	
–19	–	–	–	–	–	–	100,0	100,0
20–24	–	–	–	15,4	53,8	25,6	5,2	100,0
25–29	–	–	6,3	36,3	35,6	16,6	5,2	100,0
30–34	0,0	2,1	19,5	45,2	24,1	7,2	1,9	100,0
35–39	0,7	9,0	33,5	37,3	14,1	4,2	1,2	100,0
40–44	4,4	18,8	32,6	29,1	11,0	3,1	1,0	100,0
45–49	11,9	19,2	29,3	26,6	10,1	2,5	0,4	100,0
50–54	15,8	21,0	28,4	25,1	7,8	1,8	0,1	100,0
55–59	19,5	19,8	30,4	23,0	6,0	1,3	–	100,0
60–64	25,1	23,3	30,1	17,3	4,2	–	–	100,0
65+	24,6	20,7	27,4	27,3	–	–	–	100,0
Celkem	10,0	16,1	29,2	29,6	11,2	3,1	0,8	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Z tabulky 28 je zřejmé, že si nevěsty nejvíce berou starší ženichy, v celém sledovaném období se jedná o více jak 55 % z celkového počtu.

Za stejně staré ženichy se vdávaly pouze v nejstarších věkových skupinách. V 90. letech ve věkové skupině 65+, v období 2001–2005 navíc ještě ve věkové skupině 55–59 a v posledním období ve věku 60–65 a více let.

Tab. 28 – Změny vzájemného věku podle věku nevěsty v České republice v letech 1992–2010 (v %)

Věk nevěsty	1992–1995			1996–2000			2001–2005			2006–2010		
	st-ž	ml-ž	s-ž	st-ž	ml-ž	s-ž	st-ž	ml-ž	s-ž	st-ž	ml-ž	s-ž
–19	2,4	–	97,6	–	–	100,0	–	–	100,0	–	–	100,0
20–24	13,3	–	86,7	9,7	–	90,3	5,1	0,4	94,5	2,9	–	97,1
25–29	27,0	3,4	69,6	23,8	3,1	73,1	19,5	0,9	79,6	12,0	1,0	87,0
30–34	26,1	11,9	62,0	27,9	10,4	61,7	28,2	7,2	64,6	26,6	4,0	69,4
35–39	26,9	16,6	56,5	24,9	18,0	57,1	28,9	15,7	55,4	30,2	13,1	56,7
40–44	31,0	19,5	49,5	27,7	18,3	54,0	25,9	17,5	56,6	29,4	17,0	53,6
45–49	34,3	23,5	42,2	31,6	22,8	45,6	29,5	18,7	51,8	28,8	19,6	51,6
50–54	28,9	26,3	44,8	34,7	26,9	38,4	34,8	22,6	42,6	31,7	20,4	47,9
55–59	25,8	28,2	46,0	33,5	28,1	38,4	38,2	25,6	36,2	36,6	24,1	39,3
60–64	37,0	24,0	39,0	29,7	29,6	40,7	29,9	29,0	41,1	36,2	32,0	31,8
65+	74,9	25,1	–	74,4	25,6	–	70,6	29,4	–	68,8	31,2	–
Celkem	27,9	14,3	57,8	27,8	15,5	56,7	28,6	14,6	56,8	29,6	15,1	55,3

Poznámky: st-ž – stejně starý ženich, ml-ž – mladší ženich, s-ž – starší ženich

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

V celém sledovaném období bylo zastoupení věkových skupin ženichů téměř neměnné, rozdílly činily jen několik procentních bodů (což bylo stejné i u věkových skupin nevěst). Z toho lze usuzovat, že se preference nevěst v průběhu sledovaného časového intervalu v podstatě nezměnily.

Obecně lze říci, že se ženy nejvíce vdávají za muže, kteří jsou buď stejně staří, nebo starší o 1–4 roky. Nejmenší podíly sňatků byly zaznamenány s ženichy, kteří byli mladší o 5 a více let.

Tab. 29 – Změny vzájemného věku ženicha podle věku nevěsty v České republice v letech 1992–1995 (v %)

Věk nevěsty	Ženich mladší o			Stejně staří	Ženich starší o			Celkem
	10+	5–9	1–4		1–4	5–9	10+	
–19	–	–	–	2,4	14,3	40,4	42,9	100,0
20–24	–	–	–	13,3	42,1	24,8	19,8	100,0
25–29	–	–	3,4	27,0	31,4	22,1	16,1	100,0
30–34	–	1,2	10,7	26,1	30,4	19,6	12,0	100,0
35–39	0,4	3,6	12,6	26,9	29,8	18,2	8,5	100,0
40–44	1,5	4,6	13,4	31,0	31,1	12,4	6,0	100,0
45–49	1,5	4,8	17,2	34,3	25,6	10,7	5,9	100,0
50–54	2,8	6,0	17,5	28,9	25,5	13,4	5,9	100,0
55–59	4,3	7,3	16,6	25,8	29,4	16,6	–	100,0
60–64	2,8	7,7	13,5	37,0	39,0	–	–	100,0
65+	4,5	8,4	12,2	74,9	–	–	–	100,0
Celkem	0,8	2,8	10,7	27,9	30,3	17,2	10,3	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 30 – Změny vzájemného věku ženicha podle věku nevěsty v České republice v letech 1996–2000 (v %)

Věk nevěsty	Ženich mladší o			Stejně staří	Ženich starší o			Celkem
	10+	5–9	1–4		1–4	5–9	10+	
–19	–	–	–	–	35,7	50,1	14,2	100,0
20–24	–	–	–	9,7	37,0	30,5	22,8	100,0
25–29	–	–	3,1	23,8	35,1	20,0	18,0	100,0
30–34	–	0,9	9,5	27,9	28,0	18,8	14,9	100,0
35–39	0,2	3,7	14,1	24,9	26,2	18,7	12,2	100,0
40–44	1,1	5,6	11,6	27,7	30,4	16,4	7,2	100,0
45–49	2,3	5,3	15,2	31,6	28,1	11,7	5,8	100,0
50–54	2,9	6,7	17,3	34,7	24,0	8,8	5,6	100,0
55–59	3,6	6,7	17,8	33,5	23,7	14,7	–	100,0
60–64	6,2	7,5	15,9	29,7	40,7	–	–	100,0
65+	6,9	6,7	12,0	74,4	–	–	–	100,0
Celkem	1,1	3,4	11,0	27,8	29,1	16,6	11,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 31 – Změny vzájemného věku ženicha podle věku nevěsty v České republice v letech 2001–2005 (v %)

Věk nevěsty	Ženich mladší o			Stejně staří	Ženich starší o			Celkem
	10+	5–9	1–4		1–4	5–9	10+	
–19	–	–	–	–	–	–	100,0	100,0
20–24	–	–	0,4	5,1	29,8	30,2	34,5	100,0
25–29	–	–	0,9	19,5	35,6	25,4	18,6	100,0
30–34	–	0,3	6,9	28,2	31,5	16,5	16,6	100,0
35–39	0,1	3,0	12,6	28,9	25,1	17,8	12,5	100,0
40–44	0,7	4,4	12,4	25,9	28,8	18,3	9,5	100,0
45–49	1,8	5,2	11,7	29,5	31,2	14,3	6,3	100,0
50–54	2,6	5,1	14,9	34,8	28,5	10,1	4,0	100,0
55–59	3,2	6,4	16,0	38,2	24,3	11,9	–	100,0
60–64	3,8	6,1	19,1	29,9	41,1	–	–	100,0
65+	3,5	10,4	15,5	70,6	–	–	–	100,0
Celkem	1,0	3,2	10,4	28,6	29,5	16,5	10,8	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 32 – Změny vzájemného věku ženicha podle věku nevěsty v České republice v letech 2006–2010 (v %)

Věk nevěsty	Ženich mladší o			Stejně staří	Ženich starší o			Celkem
	10+	5–9	1–4		1–4	5–9	10+	
–19	–	–	–	–	–	–	100,0	100,0
20–24	–	–	–	2,9	20,6	37,7	38,8	100,0
25–29	–	–	1,0	12,0	35,5	28,0	23,5	100,0
30–34	–	0,2	3,8	26,6	33,2	20,8	15,4	100,0
35–39	0,0	1,5	11,6	30,2	29,7	15,2	11,8	100,0
40–44	0,4	3,8	12,8	29,4	25,7	17,0	10,9	100,0
45–49	1,1	4,8	13,7	28,8	28,5	15,5	7,6	100,0
50–54	1,6	4,9	13,9	31,7	30,0	13,6	4,3	100,0
55–59	2,7	5,4	16,0	36,6	28,4	10,9	–	100,0
60–64	2,7	8,3	21,0	36,2	31,8	–	–	100,0
65+	2,6	9,8	18,8	68,8	–	–	–	100,0
Celkem	0,8	3,1	11,2	29,6	29,2	16,1	10,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

3.6 Sňatky rozvedených podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–2010

Opakované sňatky se také třídí podle doby uplynulé od rozvodu. Jde o důležitou charakteristiku, protože naznačuje, nakolik se ti, kteří se z nějakého důvodu rozvedli, snaží o uzavření dalšího manželského svazku. Protože obecně intenzita sňatečnosti klesá, je zajímavé sledovat, jak se to odráží právě v délce trvání stavu „rozvedený/á“. Neméně zajímavé je také, jak se prodlužování doby od rozvodu projevuje na věku rozvedených snoubenců, zda je to spíše u mladších či naopak ve vyšším věku.

3.6.1 Sňatky rozvedených mužů podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–2010

V průběhu sledovaného období docházelo k trvalému poklesu absolutních počtů sňatků v mladších věkových skupinách, nejvíce je to patrné ve věku do 34 let. Naopak docházelo k růstu sňatků ve starších věkových skupinách, což je nejvíce vidět ve věku nad 50 let.

I když v absolutních číslech se počty měnily poměrně výrazně, v relativních číslech došlo k posunu nejvyšších hodnot maximálně o jednu věkovou skupinu, z toho vyplývá, že zastoupení ženichů po určité době od rozvodu a v určité věkové skupině nezaznamenalo výrazné výkyvy.

V kratší době od rozvodu (0–4 roky) se ženiši v 90. letech nejčastěji ženili ve věku 30–34 a ve dvou zbylých obdobích ve věkové skupině 35–39 let. Po 5–9 letech od rozvodu se nejvíce ženili ve věku 40–44, kromě období 2001–2005, ve kterém převažovaly sňatky rozvedených mužů ve věku 35–39. Zato v delší době od rozvodu (10–15+) převládaly sňatky s ženichy ve starších věkových skupinách (45–59 let).

Tab. 33 – Věková skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–1995 (v %)

Doba od rozvodu	–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	Σ
0	0,0	4,9	17,5	18,3	18,1	16,6	12,8	6,5	3,1	1,4	0,8	100,0
1–4	0,0	1,9	15,0	20,9	19,9	17,8	13,5	6,3	2,6	1,3	0,8	100,0
5–9	–	0,0	3,6	11,8	21,0	23,2	20,0	11,2	5,3	2,4	1,5	100,0
10–14	–	–	0,1	2,4	13,7	24,2	25,3	16,4	9,1	5,1	3,7	100,0
15+	–	–	–	0,1	2,1	9,9	22,1	19,3	15,8	15,3	15,4	100,0
Celkem	1	154	879	1 235	1 434	1 481	1 283	712	366	215	161	7 921

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 34 – Věková skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1996–2000 (v %)

Doba od rozvodu	–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	Σ
0	–	3,0	13,6	19,6	16,3	16,5	13,9	9,6	4,3	1,7	1,5	100,0
1–4	0,0	1,6	12,6	21,5	18,4	16,5	14,6	8,9	3,7	1,3	0,9	100,0
5–9	–	0,1	3,7	15,5	18,9	19,1	18,9	13,2	6,5	2,4	1,7	100,0
10–14	–	–	0,2	2,4	11,0	20,1	24,5	21,5	11,6	4,9	3,8	100,0
15+	–	–	–	0,0	1,1	8,6	19,6	25,4	19,0	11,9	14,4	100,0
Celkem	0	91	629	1 211	1 216	1 302	1 319	1 004	523	233	213	7 741

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 35 – Věková skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2001–2005 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	Σ
0	0,0	0,9	9,2	17,6	19,1	16,8	15,1	11,1	6,3	2,6	1,3	100,0
1–4	0,0	0,4	8,0	19,3	21,3	16,0	14,7	11,3	5,7	2,2	1,1	100,0
5–9	–	0,0	2,2	13,8	20,4	17,3	18,1	14,6	8,9	3,0	1,7	100,0
10–14	–	–	0,0	4,0	13,8	17,2	20,5	21,0	14,4	5,6	3,5	100,0
15+	–	–	–	–	1,2	6,3	16,4	24,2	23,6	14,5	13,8	100,0
Celkem	0	19	346	971	1 267	1 127	1 213	1 097	729	324	232	7 325

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 36 – Věková skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2006–2010 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	Σ
0	0,0	0,4	4,5	15,7	19,5	18,9	14,1	12,9	7,3	4,6	2,1	100,0
1–4	–	0,1	3,1	15,7	21,7	20,5	15,5	11,8	6,9	3,2	1,5	100,0
5–9	–	0,0	0,8	9,5	20,3	21,5	17,7	13,6	10,1	4,7	1,8	100,0
10–14	–	–	–	2,8	13,4	20,9	19,1	18,3	14,5	7,7	3,3	100,0
15+	–	–	–	–	1,5	7,5	13,9	21,5	23,9	18,5	13,2	100,0
Celkem	0	8	136	752	1 276	1 417	1 233	1 138	886	524	292	7 662

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Pomocí sloupcových procent je ještě lépe vidět trend, že se mladší ženiši nejvíce žení v kratší době od rozvodu a starší ženiši naopak déle od rozvodu.

Nejmladší ženiši (do 24 let) se nejčastěji ženili po 0–4 letech od rozvodu. Muži ve věku 25–54 nejvíce uzavírali sňatek po 1–4 letech od zániku předchozího manželství. Ženiši ve starších věkových skupinách (55 a více) často uzavírali manželství po 15 a více letech od rozvodu. Výjimku tvořili pouze ženiši ve věku 55–59 let na počátku 90. let, kteří se často ženili po 1–4 letech od zániku předchozího manželství.

Tab. 37 – Skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 1992–1995 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
0	33,3	58,4	36,9	27,7	23,4	20,7	18,5	16,8	15,7	11,9	8,9
1–4	66,7	41,4	56,5	55,6	45,7	39,7	34,7	29,4	23,8	20,6	15,6
5–9	–	0,2	6,5	15,4	23,6	25,3	25,1	25,3	23,2	18,0	14,8
10–14	–	–	0,1	1,3	6,6	11,2	13,6	15,8	17,0	16,2	15,9
15+	–	–	–	0,0	0,7	3,1	8,1	12,7	20,3	33,3	44,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 38 – Skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 1996–2000 (v %)

Doba od rozvodu	–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
0	–	45,6	29,6	22,1	18,4	17,4	14,4	13,1	11,1	10,1	9,8
1–4	100,0	52,6	59,6	52,9	44,8	37,6	32,8	26,4	21,1	16,8	12,1
5–9	–	1,8	10,6	23,3	28,3	27,0	26,1	23,9	22,6	18,4	14,1
10–14	–	–	0,2	1,7	7,8	13,3	16,0	18,5	19,1	18,0	15,5
15+	–	–	–	0,0	0,7	4,7	10,7	18,1	26,1	36,7	48,5
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 39 – Skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 2001–2005 (v %)

Doba od rozvodu	–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
0	50,0	51,6	30,6	21,0	17,5	17,2	14,3	11,7	9,9	9,3	6,3
1–4	50,0	47,4	57,8	49,7	42,3	35,4	30,4	25,8	19,6	16,7	11,7
5–9	–	1,0	11,5	25,3	28,7	27,4	26,5	23,7	21,7	16,3	13,1
10–14	–	–	0,1	4,0	10,6	14,9	16,4	18,6	19,2	16,7	14,5
15+	–	–	–	–	0,9	5,1	12,4	20,2	29,6	41,0	54,4
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 40 – Skladba rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 2006–2010 (v %)

Doba od rozvodu	–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
0	100,0	53,8	31,3	19,9	14,6	12,7	10,9	10,8	7,8	8,4	6,7
1–4	–	43,6	57,5	53,0	43,2	36,6	31,8	26,2	19,8	15,4	13,1
5–9	–	2,6	11,2	22,8	28,9	27,6	25,9	21,6	20,6	16,1	11,4
10–14	–	–	–	4,3	11,9	16,6	17,5	18,2	18,5	16,6	13,0
15+	–	–	–	–	1,4	6,5	13,9	23,2	33,3	43,5	55,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

3.6.2 Sňatky rozvedených žen podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–2010

Během sledového období se u mladších nevěst do 29 let trvale snižovaly absolutní počty sňatků. Naopak u starších nevěst nad 50 let docházelo k nárůstu. Absolutní počty se měnily ve všech věkových skupinách, ale v těchto byla změna nejmarkantnější.

I zde lze vysledovat trend, že se nevěsty v mladších věkových skupinách (25–34 let), vždy nejčastěji vdávaly dříve od zániku předchozího manželství (0–4 roky). U nevěst, které se vdávaly po 5–9 letech od rozvodu, se největší podíly sňatků v průběhu sledovaného období měnily. Na počátku 90. let se nejvíce vdávají ve věku 35–44, v následujících obdobích 1996–2005 ve věku 30–34 let a v posledním sledovaném období ve věku 35–39 let. Nevěsty, které uzavírají sňatek po více letech od rozvodu (10–15+), jsou nejčastěji ve věku 40–54 let.

Tab. 41 – Věková skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–1995 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	Σ
0	0,6	17,0	25,6	20,0	15,0	11,8	6,8	2,4	0,5	0,2	0,1	100,0
1–4	0,0	9,4	26,9	21,4	16,5	13,5	8,6	2,7	0,7	0,2	0,1	100,0
5–9	–	0,2	10,0	20,3	21,6	21,6	16,8	6,6	1,9	0,6	0,4	100,0
10–14	–	–	0,4	6,9	21,1	27,5	24,5	12,3	4,3	1,9	1,1	100,0
15+	–	–	–	0,2	5,0	16,6	27,9	22,1	12,7	8,1	7,4	100,0
Celkem	11	600	1 482	1 434	1 341	1 296	1 009	449	161	78	60	7 921

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 42 – Věková skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1996–2000 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	Σ
0	0,2	10,6	23,4	21,2	15,6	12,7	9,7	4,5	1,4	0,5	0,2	100,0
1–4	0,0	6,8	24,9	22,8	15,7	13,8	10,1	4,3	1,1	0,3	0,2	100,0
5–9	–	0,3	10,9	22,9	18,6	18,8	16,4	8,5	2,6	0,6	0,4	100,0
10–14	–	–	0,1	7,5	16,2	24,3	26,0	17,8	5,7	1,5	0,9	100,0
15+	–	–	–	0,2	3,2	15,1	26,1	26,5	14,7	7,0	7,2	100,0
Celkem	3	346	1 251	1 442	1 175	1 245	1 150	697	261	93	78	7 741

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 43 – Věková skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2001–2005 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	Σ
0	0,1	4,9	21,0	24,2	18,2	13,5	10,0	5,7	1,9	0,4	0,1	100,0
1–4	–	2,3	19,3	25,4	18,8	13,9	11,3	6,1	2,2	0,5	0,2	100,0
5–9	–	0,1	8,4	22,8	20,7	17,5	16,0	9,3	4,0	0,9	0,3	100,0
10–14	–	–	0,2	9,5	19,3	21,3	21,8	16,4	8,2	2,5	0,8	100,0
15+	–	–	–	0,1	3,5	11,6	23,2	25,7	20,4	8,5	7,0	100,0
Celkem	1	113	858	1 403	1 265	1 133	1 116	789	423	138	86	7 325

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 44 – Věková skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2006–2010 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+	Σ
0	0,0	2,4	12,8	24,5	22,8	16,7	10,3	6,7	2,5	1,1	0,2	100,0
1–4	–	0,8	10,0	25,3	23,6	18,4	11,6	6,3	2,9	0,8	0,3	100,0
5–9	–	0,0	2,9	19,6	25,5	19,3	15,2	10,5	5,0	1,6	0,4	100,0
10–14	–	–	0,1	6,8	21,8	23,3	19,4	15,3	9,0	3,1	1,2	100,0
15+	–	–	–	0,1	4,0	13,7	19,3	23,8	20,4	12,1	6,6	100,0
Celkem	0	42	412	1 282	1 563	1 407	1 135	898	556	251	116	7 662

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Nejmladší nevěsty (pod 19 let) se nejčastěji vdávaly do roka od rozvodu. Po 1–4 letech od zániku předchozího manželství často uzavíraly sňatek ve věku 20–44 let, výjimku tvořily pouze nevěsty na konci sledovaného období, které se ve věku 20–24 častěji vdávaly do roka od rozvodu. Ženy ve věku 45–49 se nejvíce vdávaly po 5–9 letech od zániku předchozího manželství. Starší nevěsty (50–65+) často uzavíraly sňatek po 15 a více letech od rozvodu.

Tab. 45 – Skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 1992–1995 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
0	92,9	49,0	29,8	24,1	19,4	15,7	11,7	9,3	5,8	4,2	3,8
1–4	7,1	50,4	58,6	48,2	39,6	33,7	27,7	19,6	13,5	9,3	6,7
5–9	–	0,6	11,4	24,0	27,4	28,1	28,1	24,9	19,4	13,8	10,5
10–14	–	–	0,2	3,6	11,6	15,7	18,0	20,2	19,8	17,7	13,0
15+	–	–	–	0,1	2,0	6,8	14,5	26,0	41,5	55,0	66,0
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 46 – Skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 1996–2000 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
0	78,6	40,5	24,8	19,4	17,5	13,4	11,1	8,6	6,8	6,9	3,1
1–4	21,4	57,9	59,2	46,8	39,6	32,9	25,9	18,1	12,9	9,9	6,9
5–9	–	1,6	15,9	29,2	28,9	27,5	26,1	22,2	18,3	11,6	9,7
10–14	–	–	0,1	4,5	11,9	16,9	19,5	22,1	18,9	13,8	9,5
15+	–	–	–	0,1	2,1	9,3	17,4	29,0	43,1	57,8	70,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 47 – Skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 2001–2005 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
0	100,0	48,2	27,1	19,1	16,0	13,2	9,9	8,0	5,0	3,2	1,6
1–4	–	50,0	54,6	43,8	36,0	29,8	24,4	18,7	12,5	8,7	6,7
5–9	–	1,8	18,1	30,3	30,3	28,6	26,6	21,8	17,4	11,6	5,3
10–14	–	–	0,2	6,7	15,1	18,7	19,4	20,6	19,3	18,0	9,5
15+	–	–	–	0,1	2,6	9,7	19,7	30,9	45,8	58,5	76,9
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 48 – Skladba rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu podle věku v České republice v letech 2006–2010 (v %)

Doba od rozvodu	-19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65+
0	100,0	52,6	28,9	17,8	13,5	11,0	8,4	7,0	4,1	4,0	1,9
1–4	–	45,5	57,6	47,0	35,9	31,0	24,3	16,8	12,6	7,3	5,4
5–9	–	1,9	13,3	29,0	31,1	26,0	25,4	22,2	16,9	11,9	7,1
10–14	–	–	0,2	6,1	16,2	19,4	19,9	19,9	18,9	14,3	11,9
15+	–	–	–	0,1	3,3	12,6	22,0	34,1	47,5	62,5	73,7
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

3.6.3 Sňatky rozvedených mužů podle věku a podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–2010

Z předchozího rozboru vyplynulo, že jsou nejen rozdíly v intenzitě uzavírání dalších manželství dle věku, ale i dle doby uplynulé od rozpadu předchozího manželství. Pokusila jsem se o postižení těchto rozdílů i rozdělením souboru ženichů dle jejich věku. Právě ve věku

snoubenců došlo ke značnému posunu do vyššího věku a je tudíž zajímavé sledovat, jak se tento posun promítl i do délky doby uplynulé mezi rozvodem a novým svazkem.

Muže jsem rozdělila do třech věkových skupin: muži do 30 let, muži 30–39 let a muži 40 a více let. Pracovala jsem s ženami za všechny věkové skupiny dohromady. I tentokrát jsem studované období rozdělila do čtyř časových intervalů.

Na první pohled je patrné, že v průběhu sledovaného období dochází k posunu sňatečnosti do vyššího věku. Tedy snižuje se počet (a zastoupení) sňatků u mužů do 30 let, u nichž se počet snížil z počátečních 1 034 sňatků až na 144 sňatků v posledním sledovaném období. Pokles sňatků byl rovněž zaznamenán u mužů ve věku 30–39 let, kde došlo ke snížení sňatků z 2 669 v prvním sledovaném období na 2 028 v období 2006–2010. Naopak nárůst byl zaznamenán u mužů ve věku 40 a více let, zde se zvýšil počet uzavřených manželství ze 4 218 v letech 1992–1995 na 5 490 v letech 2006–2010 (příloha 6 až 9).

U ženichů do 30 let je největší pokles v intenzitě. Na počátku 90. let se 40 % ženilo do roka od rozvodu. Pak tento podíl klesl na třetinu a přetrvává do konce doby pozorování. Ti, kteří se ženili do roka od rozvodu, si převážně brali nevěsty také nedávno rozvedené, ačkoli početně se tyto sňatky snížily na desetinu – z 222 v letech 1992–1995 na 22 v letech 2006–2010 (příloha 6 až 9).

Ženiši do 30 let, kteří se ženili po 1–4 letech od rozvodu, se nejčastěji ženili s nevěstami, které se vdávaly po stejně dlouhé době. I v tomto případě se podíly výrazněji neměnily (variovaly mezi 55 a 63 %), počty ale také klesly významně, z 341 na 46 ve studované době (příloha 6 až 9). Pouze u těchto sňatků lze tedy najít poměrně značnou homogamii, pokud jde o dobu uplynulou od rozvodu předchozího manželství. U mužů, kteří se ženili po delším čase, to již neplatí. Muži, kteří se ženili po 5–9 letech od rozvodu, si nejčastěji brali nevěstu, která se rozvedla před 1–4 roky (kromě let 2006–2010, kde si nejvíce brali nevěstu po pěti až devíti letech od rozvodu). Nutno podotknout, že vždy šlo o nízké počty, na počátku období to bylo v průměru 58, na konci 15 sňatků. Po 10 a více letech od rozvodu se v absolutních číslech jednalo o velmi nízké počty.

Muži ve věku 30–39 let se do roka od rozvodu nejčastěji žení s ženami, které byly taktéž krátce rozvedené (do 4 let). Ženiši, kteří uzavírali sňatek po 1–4 letech od zániku předchozího manželství si často brali nevěstu, která se vdávala po stejné době od rozvodu. Po 5 a více letech od zániku předchozího manželství se často ženili se s nevěstami, které uzavíraly sňatek po 1–9 letech od rozvodu.

Ženiši, kteří jsou ve věku 40 a více let a uzavírají sňatek po kratší době od rozvodu (do 4 let) si často berou nevěsty, které se vdávají po 1–4 letech od zániku předchozího manželství. Výjimku tvoří pouze počátek 90. let, ve kterém se muži ženící se do roka od rozvodu nejčastěji vdávají za ženy, které se taktéž vdávají do roka od rozvodu. U mužů, kteří uzavírají sňatek po 5 a více letech od rozvodu, je patrný trend homogamie.

Tab. 49 – Sňatky rozvedených ženichů podle věku, podle doby uplynulé od rozvodu a podle doby uplynulé od rozvodu nevěsty v České republice v letech 1992–1995 (v %)

D _s	Muži do 30 let				Muži 30–39 let				Muži 40+			
	0	1–4	5–9	10+	0	1–4	5–9	10+	0	1–4	5–9	10+
0	53,5	29,1	24,8	–	43,1	21,2	15,8	17,2	34,6	14,5	9,8	8,3
1–4	38,0	60,7	52,6	50,0	39,4	59,5	40,7	36,5	31,8	48,8	26,2	17,6
5–9	7,2	9,1	20,0	–	13,4	15,0	35,2	25,0	18,0	21,9	43,0	20,1
10+	1,3	1,1	2,6	50,0	4,1	4,3	8,3	21,3	15,6	14,8	21,0	54,0
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 50 – Sňatky rozvedených ženichů podle věku, podle doby uplynulé od rozvodu a podle doby uplynulé od rozvodu nevěst v České republice v letech 1996–2000 (v %)

D _s	Muži do 30 let				Muži 30–39 let				Muži 40+			
	0	1–4	5–9	10+	0	1–4	5–9	10+	0	1–4	5–9	10+
0	42,8	22,7	20,8	–	35,3	17,7	15,8	14,3	28,4	13,0	10,3	9,2
1–4	43,0	62,7	49,1	42,8	40,8	59,0	38,8	37,6	33,4	47,1	25,0	16,2
5–9	11,5	13,3	26,3	28,6	17,8	18,4	36,4	27,7	19,8	22,4	41,5	17,8
10+	2,7	1,3	3,8	28,6	6,1	4,9	9,0	20,4	18,4	17,5	23,2	56,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 51 – Sňatky rozvedených ženichů podle věku, podle doby uplynulé od rozvodu a podle doby uplynulé od rozvodu nevěsty v České republice v letech 2001–2005 (v %)

D _s	Muži do 30 let				Muži 30–39 let				Muži 40+			
	0	1–4	5–9	10+	0	1–4	5–9	10+	0	1–4	5–9	10+
0	44,1	20,3	20,0	50,0	35,2	17,7	15,0	13,7	28,0	12,9	9,3	6,9
1–4	39,4	61,8	46,0	–	39,0	53,5	34,6	33,7	31,5	43,9	22,3	14,2
5–9	11,5	16,0	28,0	50,0	18,6	21,6	40,9	28,4	19,3	23,1	42,2	17,8
10+	5,0	1,9	6,0	–	7,2	7,2	9,5	24,2	21,2	20,1	26,2	61,1
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 52 – Sňatky rozvedených ženichů podle věku, podle doby uplynulé od rozvodu a podle doby uplynulé od rozvodu nevěsty v České republice v letech 2006–2010 (v %)

D _s	Muži do 30 let				Muži 30–39 let				Muži 40+			
	0	1–4	5–9	10+	0	1–4	5–9	10+	0	1–4	5–9	10+
0	47,2	22,3	19,5	–	37,5	14,8	11,4	12,5	26,9	11,2	7,7	5,2
1–4	36,2	55,6	35,1	–	37,6	55,4	34,4	29,2	30,8	44,4	22,4	13,4
5–9	11,9	16,9	40,2	–	15,6	21,4	39,8	30,0	20,6	22,4	40,4	17,6
10+	4,7	5,2	5,2	–	9,3	8,4	14,4	28,3	21,7	22,0	29,5	63,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	–	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Stejně je zajímavé sledovat i opačný vztah, tedy skladbu nevěst, s nimiž se muži žení. Zůstalo základní členění, jde o nevěsty tříděné dle věku ženicha a podle doby uplynulé od rozvodu jednoho i druhého. Popis bude složitější, a proto nelze jít do detailů.

U nevěst, které si braly ženichy ve věku do 30 let a vdávaly se do roka od rozvodu, byl patrný trend homogamie. Tento trend se ve sledovaném období příliš neměnil, i když absolutní

počty sňatků klesly významně (příloha 6 až 9). Nevěsty, které se vdávaly po více než jednom roce od rozvodu, si většinou braly muže, který byl rozveden krátce (do 4 let).

Pakliže si nevěsta brala muže ve věku 30–39 let, tak ten se nejčastěji ženil po 1–4 letech od zániku svého předchozího manželství. Výjimku tvořily pouze časté homogamní sňatky, na počátku 90. let u nevěst, které se vdávaly do roka od rozvodu a v letech 1996–2010 u žen, které se vdávaly po 5–9 letech od zániku předchozího manželství.

Muže čtyřicetileté a starší si v celém sledovaném období (mimo sňatků do roka od rozvodu v posledních obdobích) braly nevěsty, které byly rozvedené stejně dlouho.

Tab. 53 – Sňatky rozvedených nevěst podle věku ženichů a podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1992–1995 (v %)

D _s	Muži do 30 let					Muži 30–39 let					Muži 40+				
	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ
0	55,6	40,8	3,6	–	100,0	42,8	41,8	12,3	3,1	100,0	40,3	31,0	15,5	13,2	100,0
1–4	29,8	64,4	5,7	0,1	100,0	20,1	60,4	16,2	3,3	100,0	17,6	49,7	19,5	13,2	100,0
5–9	32,4	55,2	12,4	–	100,0	17,9	39,4	36,7	6,0	100,0	12,6	28,0	40,3	19,1	100,0
10+	40,7	46,3	11,1	1,9	100,0	17,9	37,3	28,2	16,6	100,0	10,8	18,8	19,6	50,8	100,0

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 54 – Sňatky rozvedených nevěst podle věku ženichů a podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 1996–2000 (v %)

D _s	Muži do 30 let					Muži 30–39 let					Muži 40+				
	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ
0	46,8	46,3	6,9	–	100,0	34,7	41,9	19,8	3,6	100,0	30,1	29,0	18,9	22,0	100,0
1–4	24,6	66,7	8,5	0,2	100,0	16,9	58,8	20,4	3,9	100,0	15,8	46,7	20,4	17,1	100,0
5–9	26,0	55,7	17,9	0,4	100,0	15,4	38,4	40,1	6,1	100,0	11,1	26,3	40,3	22,3	100,0
10+	42,5	37,0	17,8	2,7	100,0	17,5	34,4	33,2	14,9	100,0	8,3	16,5	18,1	57,1	100,0

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 55 – Sňatky rozvedených nevěst podle věku ženichů a podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2001–2005 (v %)

D _s	Muži do 30 let					Muži 30–39 let					Muži 40+				
	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ
0	50,2	41,8	7,8	0,2	100,0	33,5	40,3	20,5	5,7	100,0	30,7	29,5	18,8	21,0	100,0
1–4	23,7	66,8	9,5	–	100,0	16,9	55,3	21,5	6,3	100,0	15,5	45,0	20,2	19,3	100,0
5–9	23,0	57,5	19,2	0,3	100,0	13,2	36,6	41,5	8,7	100,0	9,9	24,7	40,0	25,4	100,0
10+	47,5	32,8	19,7	–	100,0	14,8	35,4	28,2	21,6	100,0	7,5	14,9	17,2	60,4	100,0

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 56 – Sňatky rozvedených nevěst podle věku ženichů a podle doby uplynulé od rozvodu v České republice v letech 2006–2010 (v %)

D _s	Muži do 30 let					Muži 30–39 let					Muži 40+				
	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ
0	51,2	41,9	6,9	–	100,0	35,7	39,8	17,4	7,1	100,0	28,9	31,6	18,2	21,3	100,0
1–4	25,1	66,9	8,0	–	100,0	14,1	58,6	20,7	6,6	100,0	12,5	47,1	19,9	20,5	100,0
5–9	21,9	53,9	24,2	–	100,0	9,9	38,2	40,5	11,4	100,0	8,7	25,1	37,9	28,3	100,0
10+	30,6	58,3	11,1	–	100,0	12,7	32,4	31,7	23,2	100,0	5,6	15,0	16,8	62,6	100,0

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Kapitola 4

Sňatky rozvedených snoubenců podle národnosti/státního občanství a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2010

Česká demografická statistika poskytuje o snoubencích poměrně málo informací. Kromě jejich věku, rodinného stavu, pořadí, trvalého bydliště a místa sňatku lze získat data již jen za národnost/státní občanství snoubenců a jejich dosažené vzdělání.

4.1 Národnost a státní občanství

V letech 1992–1994 se zjišťovaly také údaje o národnosti snoubenců. Od roku 1995 byl údaj o národnosti nahrazen údajem o státním občanství snoubenců. Z tohoto důvodu byla pro analýzu délka období modifikována: první bylo zkráceno jen na tři roky a následující období 1995–2010 bylo rozděleno do čtyř stejně dlouhých intervalů. Ženiši a nevěsty byli rozděleni na muže a ženy s českou národností a ostatní, protože osob s jinou než českou nebo moravskou národností byl nízký počet. V období 1992–1994 bylo zaznamenáno celkem 8 146 sňatků, z toho bylo 7 189 ženichů a 7 504 nevěst s českou národností.

Ženiši s českou národností si ve velké většině případů brali nevěsty se stejnou národností (94,2 %). Druhou významnou skupinu tvořily nevěsty se slovenskou národností, ovšem zastoupeny již pouhými 2,7 %. Jestliže měli muži žijící v České republice jinou národnost než českou, nejčastěji uzavírali sňatky s nevěstami české (77,0 %) a moravské (8,3 %) národnosti.

U nevěst české národnosti byla situace podobná. Převážná většina se vdala za muže s českou národností (90,1 %). Pakliže měly nevěsty jinou národnost než českou, nejvíce si braly muže s českou národností (65,7 %), o něco méně si pak braly muže s moravskou národností (11,0 %).

Tab. 57 – Národnostní složení oboustranně rozvedených snoubenců v letech 1992–1994 (v %)

Národnost nevěsty	národnost ženicha		Národnost ženicha	národnost nevěsty	
	česká	ostatní		česká	ostatní
česká	94,2	77,0	česká	90,1	65,7
maďarská	0,2	0,6	maďarská	0,2	0,5
moravská	0,7	8,3	moravská	0,2	11,0
německá	0,5	0,9	německá	0,7	1,0
polská	0,5	1,0	polská	0,3	1,1
rakouská	0,1	0,1	rakouská	0,2	0,1
ruská	0,3	0,2	ruská	3,3	6,0
slovenská	2,7	8,1	slovenská	2,2	6,3
ukrajinská	0,2	0,7	ukrajinská	0,1	0,7
ostatní	0,6	3,1	ostatní	2,7	7,6
Celkem	100,0	100,0	Celkem	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Muži se v letech 1995–2010 nejčastěji ženili s ženami s českým státním občanstvím a ženy si nejméně braly muže s českým státním občanstvím.

V období 1995–1998 bylo uzavřeno 7 723 sňatků, z toho bylo 7 360 ženichů a 7 415 nevěst s českým státním občanstvím. V letech 1999–2002 se konalo 7 443 sňatků a z toho bylo 7 063 sňatků s muži s českým státním občanstvím a 7 018 sňatků s ženami s českým státním občanstvím. V intervalu 2003–2006 uzavřelo manželství 7 344 párů a z toho se jednalo o 7 025 ženichů a 6 997 nevěst s českým státním občanstvím. V období 2007–2010 uzavřelo manželství 7 711 párů a z toho bylo 7 431 mužů a 7 430 nevěst s českým státním občanstvím.

Ženiši s českým a jiným než českým státním občanstvím se v celém sledovaném období rovněž často ženili s nevěstami z Ukrajiny.

Nevěsty s českým státním občanstvím se v letech 1995–2002 často vdávaly za ženichy z Německa a v letech 2003–2010 za ženichy ze Slovenska. Ženy s jinou než českou státní příslušností se často vdávaly za ženichy z Ukrajiny.

Skladba snoubenců podle státního občanství dokládá jak rostoucí počet imigrantů žijících na území České republiky, tak i oblast jejich původu, když zejména v druhé polovině sledovaného období roste zastoupení snoubenců z východní Evropy.

Tab. 58 – Sňatky podle státního občanství nevěsty v letech 1995–2010 (v %)

Státní občanství nevěsty	Státní občanství nevěsty dle ženicha							
	Česká republika				ostatní			
	1995–98	1999–02	2003–06	2007–10	1995–98	1999–02	2003–06	2007–10
Česká republika	95,9	93,8	95,3	96,9	96,2	96,5	93,3	86,4
Arménie	0,0	0,0	–	–	0,1	–	–	–
Belgie	–	–	–	–	–	–	–	–
Bulharsko	–	0,1	0,1	0,0	–	0,1	0,2	0,3
Bělorusko	0,1	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,5	0,6
Itálie	0,1	–	–	–	–	–	–	–
Kazachstán	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	0,5
Moldavsko	–	0,2	0,1	0,0	–	0,1	–	0,5
Německo	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Polsko	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,2
Rakousko	–	–	–	–	–	–	–	–
Rusko	0,8	0,8	0,4	0,3	0,5	0,5	1,1	3,5
Slovensko	0,5	0,7	0,9	0,8	0,2	0,1	0,6	0,9
Spojené státy americké	0,0	–	0,1	0,0	–	–	0,1	0,1
Ukrajina	1,6	3,1	2,2	1,4	1,5	1,3	2,7	5,5
Vietnam	–	0,2	0,3	0,1	–	0,1	0,6	0,6
ostatní	0,5	0,3	0,2	0,3	0,9	0,7	0,5	0,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 59 – Sňatky podle státního občanství ženicha v letech 1995–2010 (v %)

Státní občanství ženicha	Státní občanství ženicha dle nevěsty							
	Česká republika				ostatní			
	1995–98	1999–02	2003–06	2007–10	1995–98	1999–02	2003–06	2007–10
Česká republika	95,5	94,9	95,6	96,9	95,3	97,0	94,1	86,1
Arménie	0,0	–	0,1	–	0,1	–	0,1	–
Belgie	0,0	–	0,0	0,0	0,1	–	–	0,1
Bulharsko	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2	0,3	0,4
Bělorusko	0,0	–	–	0,0	0,2	–	–	0,5
Itálie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	–	0,1	0,3
Kazachstán	–	–	–	0,0	–	–	–	0,7
Moldavsko	0,0	0,1	–	0,0	–	–	–	0,3
Německo	1,1	1,2	0,7	0,6	–	0,4	0,9	0,5
Polsko	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	–	0,1	0,3
Rakousko	0,3	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
Rusko	0,5	0,4	0,3	0,1	0,3	0,5	0,6	2,8
Slovensko	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	0,1	0,8	1,3
Spojené státy americké	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	–	0,1	0,3
Ukrajina	0,4	0,6	0,5	0,2	1,4	0,6	1,7	4,0
Vietnam	0,2	0,1	0,2	0,0	0,1	–	0,1	0,2
ostatní	0,7	0,8	0,9	0,7	0,7	1,1	1,0	2,0
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

4.2 Vzdělání

Dalším znakem, který je možné v analýze sňatečnosti sledovat, je vzdělání snoubenců. Při studiu dlouhodobějších trendů se u této charakteristiky projevuje změna systému vzdělávání, ke které došlo po roce 1990, jednak jde o strukturu vzdělávacího systému a také o početnost studentů.

Postupně se zvýšil počet vysokých škol, které získaly znovu autonomii, akademické svobody a samosprávu. Jejich síť se rozšířila díky vzniku regionálních univerzit a soukromých vysokých škol a rovněž se změnilo i jejich právní postavení. Vysoké školy postupně přecházejí na třístupňové studium. Ve sčítání lidu se změny struktury vysokého školství mohly objevit v klasifikaci vysokoškolského vzdělání až v roce 2001, kdy se u vysokoškolského vzdělání zjišťoval poprvé i bakalářský stupeň a absolvovaná vědecká příprava (Bartoňová 2007, s. 25–26), v demografické statistice ke změně třídění ale nedošlo, takže všechny stupně vysokoškolského vzdělání jsou stále zahrnuty do jedné kategorie.

Víceletá gymnázia, na kterých se také mohla absolvovat povinná docházka a zároveň se mohlo získat i vyšší sekundární (střední) vzdělání, opět vznikla novelou školského zákona z roku 1990. Nový vzdělávací stupeň – vyšší odborné vzdělání se uzákonilo od roku 1995 (č. 138/1995 Sb.). Vyšší odborné vzdělání již patří k terciárnímu stupni vzdělání, i když v České republice stojí mimo vysoké školství (Bartoňová 2007, s. 25).

Za posledních 15 let se tedy v České republice poměrně výrazně měnila struktura obyvatelstva podle nejvyššího dosaženého vzdělání. Nastupující generace postupně významně navyšovaly zastoupení osob s vyšším stupněm vzdělání. Zatímco v roce 1995 v populaci patnáctiletých a starších převažovaly osoby, které vzdělání ukončily bez maturitní zkoušky (65,3 %), v roce 2010 se poměr obyvatel bez maturity a s maturitou téměř vyrovnal. V České republice rovněž došlo k výraznému nárůstu vyšší vzdělanosti obyvatelstva. Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob rostly ze 7,8 % v roce 1995 na 13,7 % v roce 2010 (Význam vzdělání pro trh práce v ČR).

V letech 1995–2010 postupně klesal počet i podíl osob, které měly dokončené pouze základní vzdělání (celkově až o 740 tisíc osob, resp. o 10 procentních bodů). Přesto v posledních 15 letech zůstával počet osob se středním vzděláním bez maturity poměrně vysoký (více než 3 miliony osob v roce 2010), i když se jeho relativní podíl na celé populaci pozvolna snižoval – o 3,3 procentních bodů (Význam vzdělání pro trh práce v ČR).

V letech 1995–2010 se počet osob se středoškolským vzděláním (s maturitou) navýšil o více než 800 tisíc, jejich podíl vzrostl v populaci o 7,4 procentních bodů a osoby s ukončeným vysokoškolským vzděláním téměř zdvojnásobily svůj počet na více než 1,2 milionu (Význam vzdělání pro trh práce v ČR).

K největším změnám struktury došlo u mladších osob. A tyto změny se postupně promítají i v reprodukci obyvatelstva, potažmo i ve sňatečnosti.

4.3 Sňatky podle věku a vzdělání rozvedeného ženicha v České republice v letech 1992–2010

Během sledovaného období se skladba rozvedených ženichů značně měnila. Nejvíce je to patrné u ženichů se základním vzděláním, kde v průběhu sledovaného období klesl jejich počet o více jak polovinu. Rovněž došlo k poklesu počtu ženichů se středním vzděláním bez maturity. U ženichů se středním vzděláním s maturitou došlo naopak k nárůstu. Počet ženichů s vysokoškolským vzděláním se zvýšil téměř o jednu čtvrtinu.

Lze tedy říci, že obecně došlo k poklesu počtu ženichů s nižším vzděláním a vzrostl počet ženichů s vyšším vzděláním.

Tab. 60 – Skladba rozvedených ženichů podle vzdělání v České republice v letech 1992–2010 (průměr let, absolutní čísla)

Období	1	2	3	4	Celkem
1992–1995	1 130	4 063	1 956	772	7 921
1996–2000	1 101	3 511	2 124	1 005	7 741
2001–2005	728	3 376	2 223	998	7 325
2006–2010	537	3 467	2 468	1 032	7 504
1992–2010	3 496	14 417	8 771	3 807	30 491

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Věková skladba ženichů podle vzdělání se tedy proměňovala. Změny byly postupné a promítalo se do nich jak zvyšování podílu osob s vyšším vzděláním, tak posun opakovaných sňatků do vyššího věku. Tyto posuny znamenaly, že se postupně výrazněji rozdělili ženiši právě podle věku a dokončeného vzdělání.

Ženiši se základním vzděláním uzavírali na počátku 90. let nejčastěji sňatky ve věku 40–44, na konci 90. let ve věku 45–49 a v posledních dvou sledovaných obdobích ve věku 50–54 let. Muži se středním vzděláním bez maturity často uzavírali sňatky dříve, v letech 1992–1995 a 2001–2005 ve věku 35–39, v období 1996–2000 ve 40–49 letech a v období 2006–2010 ve 40–44 letech. Na počátku 90. let a na konci sledovaného období uzavírali ženiši se středním vzděláním s maturitou sňatky často ve 40–44 letech, na konci 90. let v 30–34 letech, po té v 35–39 letech. Vysokoškolsky vzdělání ženiši se v 90. letech a v posledním sledovaném období často ženili v 40–44 letech, v období 2001–2005 nejčastěji uzavírali sňatek v 45–49 letech.

Tab. 61 – Skladba rozvedených ženichů podle vzdělání a podle věku v České republice v letech 1992–2000 (v %)

Věk	1992–1995					1996–2000				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
–19	0,0	0,0	0,0	–	0,0	–	–	0,0	–	0,0
20–24	1,8	2,5	1,6	0,2	2,0	1,5	1,5	1,0	0,1	1,2
25–29	8,7	12,9	10,8	5,7	11,1	5,3	9,8	9,1	3,1	8,1
30–34	12,1	17,2	14,9	14,1	15,6	10,9	16,8	17,4	13,0	15,6
35–39	15,9	19,4	16,3	18,8	18,1	13,1	16,0	16,0	16,9	15,7
40–44	20,6	18,3	18,0	19,9	18,7	16,7	17,0	15,2	19,4	16,8
45–49	15,3	15,5	17,5	17,9	16,2	18,8	17,0	15,8	18,1	17,0
50–54	10,4	7,5	10,4	11,3	9,0	14,4	12,1	13,1	14,4	13,0
55–59	6,0	3,5	5,7	5,7	4,6	8,9	5,7	6,9	7,9	6,8
60–64	5,0	1,9	2,6	4,1	2,7	4,9	2,3	3,0	3,5	3,0
65+	4,2	1,3	2,2	2,3	2,0	5,5	1,8	2,5	3,6	2,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty**Tab. 62 – Skladba rozvedených ženichů podle vzdělání a podle věku v České republice v letech 2001–2010 (v %)**

Věk	2001–2005					2006–2010				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
–19	0,0	0,0	–	–	0,0	–	0,0	–	–	0,0
20–24	0,5	0,3	0,2	0,0	0,3	0,2	0,1	0,1	–	0,1
25–29	4,6	5,6	5,1	1,1	4,7	2,7	1,9	1,9	0,5	1,8
30–34	8,4	14,1	15,7	8,4	13,2	9,2	10,6	10,6	5,4	9,8
35–39	12,8	17,0	19,8	16,5	17,3	12,0	16,9	19,2	12,6	16,7
40–44	12,6	15,6	14,8	17,9	15,4	13,6	17,7	20,6	19,3	18,5
45–49	18,3	16,7	14,5	18,9	16,6	13,0	16,0	15,7	18,7	16,1
50–54	18,5	14,7	13,4	16,9	15,0	17,6	15,3	12,4	17,6	14,8
55–59	10,6	9,9	9,4	10,9	9,9	15,5	11,7	9,9	13,1	11,6
60–64	7,0	3,8	4,1	5,3	4,4	9,5	6,6	6,0	8,0	6,8
65+	6,7	2,3	3,0	4,1	3,2	6,7	3,2	3,6	4,8	3,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Třídění dle věku snoubenců umožňuje sledovat, jak se mění zastoupení podle vzdělání s věkem. Případně, jak se toto zastoupení měnilo postupem času.

Po celé sledované období byl mezi rozvedenými ženichy nejčastěji zastoupen muž se středním vzděláním bez maturity a podíl těchto ženichů se v čase snižoval jen mírně. Dále byl často zastoupen ženich se středním vzděláním s maturitou. V 90. letech měl v celkovém podílu nejnižší zastoupení vysokoškolsky vzdělaný ženich a v posledních dvou obdobích ženich se základním vzděláním.

Tab. 63 – Skladba rozvedených ženichů podle věkových skupin a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2000 (v %)

Věk	1992–1995					1996–2000				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
–19	33,4	33,3	33,3	–	100,0	–	–	100,0	–	100,0
20–24	13,4	65,2	20,6	0,8	100,0	18,1	57,9	22,5	1,5	100,0
25–29	11,2	59,8	24,0	5,0	100,0	9,3	54,9	30,8	5,0	100,0
30–34	11,0	56,7	23,5	8,8	100,0	9,9	48,7	30,6	10,8	100,0
35–39	12,5	55,1	22,3	10,1	100,0	11,8	46,2	28,0	14,0	100,0
40–44	15,7	50,2	23,7	10,4	100,0	14,1	46,1	24,8	15,0	100,0
45–49	13,4	49,2	26,7	10,7	100,0	15,7	45,1	25,4	13,8	100,0
50–54	16,4	42,8	28,6	12,2	100,0	15,7	42,2	27,7	14,4	100,0
55–59	18,7	38,9	30,4	12,0	100,0	18,8	38,0	28,1	15,1	100,0
60–64	26,5	35,0	23,7	14,8	100,0	23,0	34,0	27,7	15,3	100,0
65+	29,6	32,5	26,9	11,0	100,0	28,6	30,1	24,4	16,9	100,0
Celkem	14,3	51,3	24,7	9,7	100,0	14,2	45,4	27,4	13,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty**Tab. 64 – Skladba rozvedených ženichů podle věkových skupin a podle vzdělání v České republice v letech 2001–2010 (v %)**

Věk	2001–2005					2006–2010				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
–19	50,0	50,0	–	–	100,0	–	100,0	–	–	100,0
20–24	18,6	53,5	25,8	2,1	100,0	13,5	62,2	24,3	–	100,0
25–29	9,6	54,6	32,7	3,1	100,0	10,8	49,8	35,5	3,9	100,0
30–34	6,3	49,2	35,9	8,6	100,0	6,7	50,1	35,6	7,6	100,0
35–39	7,3	45,1	34,6	13,0	100,0	5,1	46,7	37,9	10,3	100,0
40–44	8,1	46,8	29,2	15,9	100,0	5,2	43,9	36,5	14,4	100,0
45–49	11,1	46,6	26,6	15,7	100,0	5,8	46,1	32,1	16,0	100,0
50–54	12,3	45,1	27,2	15,4	100,0	8,6	47,6	27,5	16,3	100,0
55–59	10,5	45,8	28,8	14,9	100,0	9,6	46,7	28,1	15,6	100,0
60–64	15,7	39,9	28,2	16,2	100,0	10,0	44,7	29,2	16,1	100,0
65+	20,8	33,2	28,6	17,4	100,0	12,6	39,1	31,1	17,2	100,0
Celkem	9,9	46,1	30,4	13,6	100,0	7,2	46,2	32,8	13,8	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

V datech se tedy odráží jednak růst počtu ženichů s vyšším vzděláním obecně, pak také délka potřebná k dosažení jednotlivých stupňů vzdělání, která ovlivňuje věk vstupu do prvního manželství a následně se promítne i do věku opakovaného sňatku (neuvažujeme zde možné rozdíly intenzity úrovně rozvodovosti dle vzdělání).

4.4 Sňatky podle věku a vzdělání rozvedené nevěsty v České republice v letech 1992–2010

Trend ve vzdělanostní úrovni byl u žen obdobný jako u mužů, takže i u nevěst lze sledovat postupně se zvyšující podíl vyšší úrovně vzdělání. Rozdíly však nejsou tak velké jako u mužů, především bylo méně nevěst s vysokoškolským vzděláním.

V průběhu sledovaného období se skladba rozvedených proměnila pouze u nevěst se středním vzděláním. V prvním sledovaném období (1992–1995) bylo nejvíce nevěst se středním vzděláním bez maturity a ve zbylých sledovaných obdobích bylo nejvíce nevěst se středním vzděláním s maturitou. Nevěsty s vysokoškolským vzděláním se vždy vyskytovaly nejméně často.

Z úhrnu všech nevěst tvořily nevěsty se středním vzděláním bez maturity 38 %, s maturitou 37 %, nevěst se základním vzděláním byla oproti tomu méně než polovina (17 %), a nevěst vysokoškolaček bylo jen 8 %. Z toho důvodu odpovídalo výsledné věkové rozložení nevěst nejvíce věkové skladbě nevěst se středoškolským vzděláním (dohromady).

Tab. 65 – Skladba rozvedených nevěst podle vzdělání v České republice v letech 1992–2010 (průměr let, absolutní čísla)

Období	1	2	3	4	Celkem
1992–1995	1 523	3 470	2 471	457	7 921
1996–2000	1 563	2 687	2 870	621	7 741
2001–2005	1 167	2 671	2 880	607	7 325
2006–2010	888	2 810	3 092	714	7 504
1992–2010	5 141	11 638	11 313	2 399	30 491

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Na počátku 90. let se nejčastěji vdávaly nevěsty ve věku 25–29 let, v letech 1996–2005 ve věku 30–34 a na konci sledovaného období ve věku 35–39 a opět došlo k posunu o jednu věkovou skupinu.

Nevěsty se základním vzděláním se v 90. letech často vdávaly ve věku 40–44 let, poté ve věku 45–49 a na konci sledovaného období v letech 50–54. Ženy, které měly střední vzdělání bez maturity, často uzavíraly v 90. letech sňatek ve věku 25–29, v následujícím období v letech 30–34 a pak v 35–39 letech. Středoškolsky vzdělané nevěsty s maturitou, se na počátku 90. let často vdávaly v letech 25–29, v období 1996–2005 ve věku 30–34 a v posledním sledovaném období ve věku 35–39. Vysokoškolsky vzdělané nevěsty na začátku 90. let často uzavíraly sňatek v 20–24 letech a ve zbylých obdobích v 35–39 letech.

Tab. 66 – Skladba rozvedených nevěst podle vzdělání a podle věku v České republice v letech 1992–2000 (v %)

Věk	1992–1995					1996–2000				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
–19	0,2	0,2	0,1	–	0,1	0,0	0,1	0,0	–	0,0
20–24	5,1	10,1	6,6	1,5	7,6	3,1	6,6	4,0	0,5	4,5
25–29	12,3	20,7	20,4	15,6	18,7	9,0	19,4	18,3	9,5	16,2
30–34	13,4	19,0	18,5	24,5	18,1	12,5	17,6	22,2	22,0	18,5
35–39	18,4	16,6	16,1	19,4	16,9	13,1	14,8	15,1	22,3	15,2
40–44	19,9	15,0	16,4	14,8	16,4	19,8	15,3	14,4	18,4	16,1
45–49	14,7	11,3	13,4	13,7	12,7	19,3	14,2	13,3	13,6	14,9
50–54	8,5	4,3	5,7	6,6	5,7	12,3	8,0	8,4	8,1	9,0
55–59	3,8	1,4	1,7	2,4	2,0	5,7	2,4	2,9	3,7	3,4
60–64	2,0	0,8	0,7	0,8	1,0	2,6	0,9	0,8	1,3	1,2
65+	1,7	0,6	0,4	0,7	0,8	2,6	0,7	0,6	0,6	1,0
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty**Tab. 67 – Skladba rozvedených nevěst podle vzdělání a podle věku v České republice v letech 2001–2010 (v %)**

Věk	2001–2005					2006–2010				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
–19	–	0,0	–	–	0,0	–	0,0	–	–	0,0
20–24	1,9	1,9	1,4	0,2	1,5	1,0	0,6	0,4	0,2	0,5
25–29	8,1	13,4	12,7	6,5	11,7	5,3	5,1	5,8	4,8	5,4
30–34	11,1	20,0	21,5	18,9	19,1	11,4	16,4	18,7	16,6	16,7
35–39	13,1	16,3	18,8	22,0	17,3	11,6	20,9	22,4	20,5	20,4
40–44	14,5	15,4	15,1	19,5	15,5	14,6	18,4	19,4	19,0	18,4
45–49	20,8	14,7	13,4	15,3	15,2	15,3	15,2	13,9	16,8	14,8
50–54	15,6	10,7	9,2	9,7	10,8	18,4	11,5	9,7	12,6	11,7
55–59	8,4	5,1	5,5	5,4	5,8	13,0	7,3	5,9	5,7	7,3
60–64	3,5	1,6	1,6	1,7	1,9	5,7	3,3	2,7	2,5	3,3
65+	3,0	0,9	0,8	0,8	1,2	3,7	1,3	1,1	1,3	1,5
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Obdobně vypovídají i data o skladbě nevěst podle vzdělání a podle věku. Na počátku 90. let byla nejčastější nevěstou žena se středním vzděláním bez maturity a ve zbylých obdobích žena se středním vzděláním s maturitou. Ve všech obdobích byla nejméně zastoupená vysokoškolsky vzdělaná nevěsta.

Tab. 68 – Skladba rozvedených nevěst podle věkových skupin a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2000 (v %)

Věk	1992–1995					1996–2000				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
–19	28,6	54,7	16,7	–	100,0	21,4	57,2	21,4	–	100,0
20–24	13,0	58,5	27,3	1,2	100,0	14,1	51,5	33,5	0,9	100,0
25–29	12,7	48,5	34,0	4,8	100,0	11,3	42,1	41,9	4,7	100,0
30–34	14,2	46,0	31,9	7,9	100,0	13,5	32,8	44,2	9,5	100,0
35–39	20,9	42,9	29,6	6,6	100,0	17,4	33,8	36,9	11,9	100,0
40–44	23,4	40,2	31,2	5,2	100,0	24,8	32,9	33,1	9,2	100,0
45–49	22,2	38,8	32,8	6,2	100,0	26,3	33,1	33,3	7,3	100,0
50–54	28,7	33,1	31,5	6,7	100,0	27,6	30,7	34,5	7,2	100,0
55–59	36,2	30,5	26,6	6,7	100,0	34,3	24,8	32,2	8,7	100,0
60–64	39,5	34,1	21,9	4,5	100,0	43,2	24,5	23,9	8,4	100,0
65+	42,5	36,1	16,4	5,0	100,0	50,9	23,8	20,7	4,6	100,0
Celkem	19,2	43,8	31,2	5,8	100,0	20,2	34,7	37,1	8,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty**Tab. 69 – Skladba rozvedených nevěst podle věkových skupin a podle vzdělání v České republice v letech 2001–2010 (v %)**

Věk	2001–2005					2006–2010				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
–19	–	100,0	–	–	100,0	–	100,0	–	–	100,0
20–24	19,8	44,2	34,9	1,1	100,0	22,0	41,9	32,2	3,9	100,0
25–29	11,1	41,8	42,5	4,6	100,0	11,7	35,6	44,1	8,6	100,0
30–34	9,2	38,3	44,3	8,2	100,0	8,0	36,7	45,9	9,4	100,0
35–39	12,1	34,4	42,9	10,6	100,0	6,7	38,3	45,4	9,6	100,0
40–44	14,9	36,2	38,4	10,5	100,0	9,4	37,4	43,3	9,9	100,0
45–49	21,9	35,2	34,6	8,3	100,0	12,2	38,5	38,5	10,8	100,0
50–54	23,0	36,2	33,4	7,4	100,0	18,6	36,9	34,3	10,2	100,0
55–59	23,1	31,9	37,3	7,7	100,0	21,2	37,5	33,8	7,5	100,0
60–64	29,1	30,4	33,0	7,5	100,0	20,7	38,0	34,1	7,2	100,0
65+	40,5	27,6	26,6	5,3	100,0	29,2	32,3	30,4	8,1	100,0
Celkem	15,9	36,5	39,3	8,3	100,0	11,9	37,4	41,2	9,5	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

4.5 Sňatky podle vzájemného vzdělání rozvedených snoubenců v České republice v letech 1992–2010

Snoubenci stále více volí své protějšky ze stejného společenského prostředí. To lze obtížně studovat bez zvláštního šetření, protože demografická statistika o tom data nemá. Lze to ale nepřímo sledovat pomocí dat o úrovni vzdělání. Proto jsem se také zaměřila na homogamii podle vzdělání. Homogamie znamená podíl sňatků, kdy jsou snoubenci stejné úrovně vzdělání. Během sledovaného období se úroveň homogamie u rozvedených snoubeneckých párů sice nepatrně snížila, ale stále činí přibližně čtvrtinu.

Přitom se v rámci homogamních párů snižovalo zastoupení párů, kde měli oba snoubenci nižší vzdělání (základní vzdělání a střední vzdělání bez maturity), zato u zastoupení

snoubeneckých párů s vyšším vzděláním (střední vzdělání s maturitou a s vysokoškolským vzděláním) tomu bylo právě naopak.

Podíl snoubenců se základním vzděláním se snížil z úhrnu homogamních sňatků o více než 5 procentních bodů, v absolutních číslech se jednalo o 443 sňatků, a podíl párů se středním vzděláním bez maturity klesl v průběhu sledovaného období o více jak 5 procentních bodů, tedy o 516 sňatků.

Zřejmě kvůli tomu, jak docházelo k zvyšování vzdělanostní úrovně obyvatelstva, se zvyšovalo zastoupení homogamních párů, kde byli oba snoubenci s vyšším vzděláním, tedy se středním vzděláním s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. U osob se středním vzděláním s maturitou došlo k nárůstu o 8 procentních bodů (547 sňatků) a u vysokoškolsky vzdělaných osob o 2 procentní body (140 sňatků).

Tab. 70 – Počty novomanželských párů, jejichž vzdělání bylo stejné úrovně uzavřených v České republice v letech 1992–2010 (průměr let, absolutní čísla)

Vzdělání	1992–1995	1996–2000	2001–2005	2006–2010	Celkem
Základní	738	688	445	295	2 166
Střední bez maturity	2 575	1 865	1 911	2 059	8 410
Střední s maturitou	1 005	1 226	1 330	1 552	5 113
Vysokoškolské	208	291	294	348	1 141
Celkem	4 526	4 070	3 980	4 254	16 830

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 71 – Podíl novomanželských párů, jejichž vzdělání bylo stejné úrovně z úhrnu sňatků v uzavřených v České republice v letech 1992–2010 (v %)

Vzdělání	1992–1995	1996–2000	2001–2005	2006–2010
Základní	9,3	8,9	6,1	3,9
Střední bez maturity	32,5	24,1	26,1	27,4
Střední s maturitou	12,7	15,8	18,2	20,7
Vysokoškolské	2,6	3,8	4,0	4,6
Podíl všech homogamních sňatků (všech vzdělání)	57,1	52,6	54,4	56,6

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Během sledovaného období přetrvává zhruba stejný charakter nově uzavíraných svazků s výjimkou vysokoškoláků, kteří si nejčastěji berou ženy se středním vzděláním s maturitou, je u příslušníků ostatních tří vzdělanostních úrovní patrná tendence uzavírat sňatky s osobou se stejnou vzdělanostní úrovní.

Tab. 72 – Sňatky ženichů podle vzdělání a podle vzdělání nevěst v České republice v letech 1992–2000 (v %)

Vzdělání ženicha	Vzdělání nevěsty									
	1992–1995					1996–2000				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
Základní	65,3	18,3	14,7	1,7	100,0	62,5	19,8	14,6	3,1	100,0
Střední bez maturity	13,0	63,4	21,7	1,9	100,0	17,1	53,2	26,6	3,1	100,0
Střední s maturitou	10,9	29,9	51,4	7,8	100,0	10,4	23,2	57,6	8,8	100,0
Vysokoškolské	5,6	13,5	54,0	26,9	100,0	5,3	11,0	54,7	29,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty**Tab. 73 – Sňatky ženichů podle vzdělání a podle vzdělání nevěst v České republice v letech 2001–2010 (v %)**

Vzdělání ženicha	Vzdělání nevěsty									
	2001–2005					2006–2010				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
Základní	61,1	22,9	13,8	2,2	100,0	54,9	25,7	17,5	1,9	100,0
Střední bez maturity	14,3	56,6	26,3	2,8	100,0	12,0	59,4	25,7	2,9	100,0
Střední s maturitou	8,9	22,0	59,9	9,2	100,0	6,0	20,7	62,9	10,4	100,0
Vysokoškolské	4,1	10,3	56,2	29,4	100,0	2,9	9,9	53,5	33,7	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

V 90. letech si nevěsty nejčastěji braly ženichy se stejným typem vzdělání. V letech 2001–2010 se ženy se základním vzděláním často vdávaly za muže se středním vzděláním bez maturity. Nevěsty se středním vzděláním bez maturity, s maturitou a vysokoškolsky vzdělané nevěsty si nejvíce braly muže se stejným typem vzdělání.

Tab. 74 – Sňatky nevěst podle vzdělání a podle vzdělání ženichů v České republice v letech 1992–2000 (v %)

Vzdělání ženicha	Vzdělání nevěsty							
	1992–1995				1996–2000			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Základní	48,5	6,0	6,7	4,2	44,0	8,1	5,6	5,4
Střední bez maturity	34,7	74,2	35,7	17,0	38,5	69,5	32,6	17,7
Střední s maturitou	14,0	16,8	40,7	33,4	14,1	18,3	42,7	30,0
Vysokoškolské	2,8	3,0	16,9	45,4	3,4	4,1	19,1	46,9
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 75 – Sňatky nevěst podle vzdělání a podle vzdělání ženichů v České republice v letech 2001–2010 (v %)

Vzdělání ženicha	Vzdělání nevěsty							
	2001–2005				2006–2010			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Základní	38,1	6,2	3,5	2,6	33,2	4,9	3,0	1,4
Střední bez maturity	41,4	71,6	30,8	15,4	46,8	73,3	28,9	14,1
Střední s maturitou	17,0	18,3	46,2	33,7	16,7	18,2	50,2	35,8
Vysokoškolské	3,5	3,9	19,5	48,3	3,3	3,6	17,9	48,7
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

4.6 Sňatky podle doby uplynulé od rozvodu a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2010

K dokreslení charakteru sňatečnosti rozvedených je možné dodat, zda jsou mezi rozvedenými snoubenci rozdíly v délce doby uplynulé mezi rozvodem a dalším sňatkem podle úrovně vzdělání.

Během celého sledovaného období převažovali mezi rozvedenými ženichy muži se středoškolským vzděláním bez maturity. Naopak nejnižší zastoupení měli zpočátku vysokoškoláci, po roce 2001 muži se základním vzděláním.

Pokud jde o dobu, která uplynula mezi rozvodem jejich předchozího manželství a sňatkem, uzavírali nejčastěji sňatky po 15 a více letech muži, kteří měli středoškolské vzdělání bez maturity. Rovněž často uzavírali manželství muži se středním vzděláním s maturitou, kromě 90. let, kdy se po delší době od rozvodu (15+) častěji ženili muži se základním vzděláním.

I v těchto datech se zřejmě odráží věková skladba snoubenců: po delší době uplynulé od rozvodu se žení spíše starší muži, kteří dokončovali svá studia v době, kdy bylo častější jen základní vzdělání nebo střední bez maturity, po kratší době jsou již mezi snoubenci častěji i vysokoškoláci a středoškoláci s maturitou.

Tab. 76 – Sňatky rozvedených ženichů podle vzdělání a doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství ženicha v České republice v letech 1992–2000 (v %)

Doba v letech	1992–1995					1996–2000				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
0	11,1	49,2	27,1	12,6	100,0	11,3	41,6	29,6	17,5	100,0
1–4	12,4	52,9	24,7	10,0	100,0	11,3	45,7	28,8	14,2	100,0
5–9	15,6	51,8	24,1	8,5	100,0	14,5	47,2	26,8	11,5	100,0
10–14	19,6	51,9	21,9	6,6	100,0	18,2	47,1	25,1	9,6	100,0
15+	27,6	45,9	20,8	5,7	100,0	26,3	44,5	21,9	7,3	100,0
Celkem	14,3	51,3	24,7	9,7	100,0	14,2	45,4	27,4	13,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 77 – Sňatky rozvedených ženichů podle vzdělání a doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství ženicha v České republice v letech 2001–2010 (v %)

Doba v letech	2001–2005					2006–2010				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
0	7,6	41,1	33,0	18,3	100,0	5,8	42,0	34,2	18,0	100,0
1–4	8,1	44,7	32,0	15,2	100,0	5,2	43,4	35,5	15,9	100,0
5–9	8,9	48,3	30,4	12,4	100,0	6,9	46,9	33,2	13,0	100,0
10–14	11,9	49,5	27,7	10,9	100,0	7,3	49,9	31,1	11,7	100,0
15+	17,8	48,3	25,1	8,8	100,0	12,6	50,3	27,8	9,3	100,0
Celkem	9,9	46,1	30,4	13,6	100,0	7,2	46,2	32,8	13,8	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

V průběhu sledovaného období převládaly na počátku 90. let mezi rozvedenými nevěstami ženy se středním vzděláním bez maturity a ve zbylých obdobích ženy se středním vzděláním s maturitou. V celém sledovaném období měly vysokoškolsky vzdělané nevěsty nejvyšší zastoupení.

Na počátku 90. let se nejčastěji vdávaly nevěsty se středním vzděláním bez maturity. Na konci 90. let se po 0–9 letech od rozvodu nejvíce vdávaly ženy se středním vzděláním s maturitou, po 10–14 letech nevěsty se středním vzděláním bez maturity a po delší době od rozvodu (15+) ženy se základním vzděláním. V letech 2001–2005 se po kratší době od rozvodu (0–9 let) často vdávaly ženy se středním vzděláním s maturitou a po delší době od rozvodu (10+) ženy se středním vzděláním bez maturity. V posledním sledovaném období uzavíraly nejčastěji sňatek nevěsty se středoškolským vzděláním s maturitou (po 0–14 letech) a bez maturity (po 15 a více letech).

Tab. 78 – Sňatky rozvedených nevěst podle vzdělání a doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství nevěsty v České republice v letech 1992–2000 (v %)

Doba v letech	1992–1995					1996–2000				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
0	16,4	44,4	32,7	6,5	100,0	17,8	35,3	36,8	10,1	100,0
1–4	16,8	45,3	31,9	6,0	100,0	16,3	36,1	39,4	8,2	100,0
5–9	20,5	43,2	31,1	5,2	100,0	20,1	34,5	37,7	7,7	100,0
10–14	24,6	40,9	29,4	5,1	100,0	26,3	33,6	33,5	6,6	100,0
15+	31,3	39,1	24,9	4,7	100,0	33,0	30,1	30,7	6,2	100,0
Celkem	19,2	43,8	31,2	5,8	100,0	20,2	34,7	37,1	8,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 79 – Sňatky rozvedených nevěst podle vzdělání a doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství nevěsty v České republice v letech 2001–2010 (v %)

Doba v letech	2001–2005					2006–2010				
	1	2	3	4	Celkem	1	2	3	4	Celkem
0	13,9	34,7	40,7	10,7	100,0	10,6	35,0	41,8	12,6	100,0
1–4	13,3	36,0	41,6	9,1	100,0	9,0	35,7	44,3	11,0	100,0
5–9	14,2	37,6	40,3	7,9	100,0	10,9	37,4	42,3	9,4	100,0
10–14	18,1	38,4	36,8	6,7	100,0	12,1	40,0	40,1	7,8	100,0
15+	26,2	35,2	32,7	5,9	100,0	19,1	40,3	34,2	6,4	100,0
Celkem	15,9	36,5	39,3	8,3	100,0	11,9	37,4	41,2	9,5	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Rozvedení ženiši se v celém sledovaném období nejčastěji ženili po 1–4 letech od rozvodu, kromě ženichů se základním vzděláním, kteří se v posledním sledovaném intervalu nejčastěji ženili po více jak 15 letech od zániku předchozího manželství.

Tab. 80 – Sňatky rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2000 (v %)

Doba v letech	1992–1995				1996–2000			
	1	2	3	4	1	2	3	4
0	18,2	22,4	25,7	30,2	14,1	16,2	19,1	23,8
1–4	36,1	43,0	41,7	42,6	30,5	38,6	40,3	42,0
5–9	22,3	20,5	19,9	17,8	24,0	24,5	23,0	20,8
10–14	11,9	8,8	7,7	5,9	14,2	11,6	10,2	8,2
15+	11,5	5,3	5,0	3,5	17,2	9,1	7,4	5,2
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty**Tab. 81 – Sňatky rozvedených ženichů podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství a podle vzdělání v České republice v letech 2001–2010 (v %)**

Doba v letech	2001–2005				2006–2010			
	1	2	3	4	1	2	3	4
0	12,1	14,0	17,1	21,2	10,1	11,3	13,0	16,3
1–4	27,8	33,1	36,1	38,0	23,8	31,0	35,5	38,0
5–9	21,8	25,5	24,4	22,1	22,7	24,0	23,8	22,3
10–14	15,9	14,3	12,1	10,6	15,1	16,1	14,1	12,6
15+	22,4	13,1	10,3	8,1	28,3	17,6	13,6	10,8
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Rozvedené nevěsty se stejně jako ženiši v celém sledovaném období nejčastěji vdávaly po 1–4 letech uplynulých od zániku předchozího manželství, kromě nevěst se základním vzděláním v období 2006–2010, ty se nejčastěji vdávaly po více jak 15 letech od rozvodu.

Tab. 82 – Sňatky rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství a podle vzdělání v České republice v letech 1992–2000 (v %)

Doba v letech	1992–1995				1996–2000			
	1	2	3	4	1	2	3	4
0	18,6	22,2	22,9	24,6	15,0	17,3	17,0	21,4
1–4	35,7	42,2	41,7	42,3	30,8	39,8	40,7	39,1
5–9	22,8	21,0	21,3	19,3	23,5	23,5	24,0	22,6
10–14	12,0	8,7	8,8	8,3	14,5	10,8	10,1	9,2
15+	10,9	5,9	5,3	5,5	16,2	8,6	8,2	7,7
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty**Tab. 83 – Sňatky rozvedených nevěst podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství a podle vzdělání v České republice v letech 2001–2010 (v %)**

Doba v letech	2001–2005				2006–2010			
	1	2	3	4	1	2	3	4
0	13,2	14,4	15,7	19,4	10,8	11,3	12,3	16,0
1–4	27,5	32,7	34,9	36,5	23,5	29,5	33,4	35,8
5–9	22,6	26,1	25,9	24,0	22,9	24,7	25,5	24,4
10–14	15,4	14,3	12,7	10,9	15,6	16,3	14,8	12,4
15+	21,3	12,5	10,8	9,2	27,2	18,2	14,0	11,4
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

1 – základní vzdělání, 2 – střední vzdělání bez maturity, 3 – střední vzdělání s maturitou, 4 – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Kapitola 5

Sňatky uzavřené v České republice podle kraje pobytu snoubenců v letech 1992–2010

Z dat o sňatcích zpracovávaných Českým statistickým úřadem lze sledovat mimo jiné regionální původ snoubenců. Obdobně jako celostátní zpracování jsou i zde sňatky zpracovány dle bydliště ženicha. Počty sňatků za jednotlivé kraje jsou tedy počty ženících se rozvedených mužů, kteří měli v době sňatku bydliště v daném kraji, a jejich nevěsty pocházely z celé České republiky.

V diplomové práci jsou zpracovány všechny kraje České republiky (seřazeny abecedně dle Českého statistického úřadu). U každého kraje je zmíněna základní charakteristika kraje (pokud jde o jeho polohu v rámci České republiky a hlavní rysy hospodářské situace). Důraz je především kladen na zachycení homogamie nově uzavíraných svazků z hlediska bydliště snoubenců jak v jednotlivých krajích, tak i v konkrétních okresech. V kartogramech za jednotlivé kraje je zachyceno regionální rozložení nevěst podle kraje jejich bydliště. Pro zobrazení byla zvolena pěti škálová stupnice, od 80 % úhrnu sňatků až po nulový výskyt. Za každý kraj, vyjma Hlavního města Prahy, je uveden sloupcový graf za všechny okresy kraje, který zobrazuje strukturu nevěst podle jejich bydliště v členění na nevěsty z daného okresu, z ostatních okresů daného kraje a z ostatních krajů.

Přítom je zajímavé sledovat, zda i při studiu regionálního původu snoubenců lze uplatnit koncepci periferních oblastí, jak ji formulovali Musil s Müllerem: některá původně periferní území přestala být v roce 2005 ve srovnání s rokem 1984 periferní. Jednalo se o území v blízkosti velkých nebo středně velkých měst tj. Prahy, Brna, Českých Budějovic a dvojměstí Hradec Králové-Pardubice. S největší pravděpodobností se jedná o důsledek formování větších městských regionů tj. metropolitních oblastí a procesu suburbanizace (Musil, Müller 2008, s. 332–333).

Musil a Müller zjistili, že v obou sledovaných letech 1984 a 2005 se periferní území většinou formovala na okraji makroregionů velkých měst a velmi často také kolem regionálních center (především kolem bývalých okresních měst). Hovoří o dvou hierarchických úrovních vnitřních periferií. Prvním typem je pásmo kolem hranic Středočeského kraje, což je v podstatě makroregionální periferie Prahy. Obdobný jev lze sledovat i u Brna, nebo Plzně. Druhým základním typem vnitřních periferií jsou menší periferní zóny (někdy bezprostředně navazující na subregionální jednotku okresního města), které vznikaly v některých krajích uvnitř jejich

území. Nejlépe je to patrné u Písku, Jičína a Klatov a můžeme jej označit jako meziregionální typ vnitřních periferií (Musil, Müller 2008, s. 333).

Následující tabulka zobrazuje celkový počet sňatků a počet sňatků oboustranně rozvedených snoubenců v letech 2001–2010. Posun počátku sledovaného intervalu je zde dán s ohledem na zavedení nového krajského zřízení. Ostatní data jsou zpracována za celé sledované období, tedy 1992–2010.

Nejvyšší podíl oboustranně rozvedených snoubenců je v Karlovarském kraji (20 %), dále v Ústeckém kraji (18,9 %) a v Libereckém kraji (17,5 %). Naopak nejnižší podíl je ve Zlínském kraji (10,1 %), v Kraji Vysočina (10,5 %) a v Jihomoravském kraji (12 %) – (podle jednotlivých kalendářních let včetně dat za okresy je uvedeno v příloze 10 a 11).

Tedy v letech 2001–2010 je v severozápadních Čechách nejvyšší podíl sňatků oboustranně rozvedených snoubenců a naopak nejnižší podíl je v jihovýchodních Čechách

Tab. 84 – Počet sňatků, počet oboustranně rozvedených snoubenců a jejich podíly v krajích České republiky a v letech 2001–2010

Kraj	Celkový počet sňatků	Sňatky oboustranně rozvedených snoubenců	v %
Hlavní město Praha	65 863	9 621	14,6
Středočeský kraj	59 784	9 286	15,5
Jihočeský kraj	30 881	4 290	13,9
Plzeňský kraj	27 714	4 278	15,4
Karlovarský kraj	15 944	3 186	20,0
Ústecký kraj	43 056	8 152	18,9
Liberecký kraj	22 654	3 964	17,5
Královéhradecký kraj	26 894	4 130	15,4
Pardubický kraj	24 374	3 161	13,0
Vysočina	24 129	2 532	10,5
Jihomoravský kraj	56 310	6 783	12,0
Olomoucký kraj	30 035	3 966	13,2
Zlínský kraj	27 219	2 742	10,1
Moravskoslezský kraj	59 550	8 843	14,8
Celkem	514 407	74 934	14,6

Zdroj: ČSÚ 2001–2010, Sňatky a vlastní výpočty

V tabulce 86 je z relativního vyjádření jasně patrné, jak je tato charakteristika silná. Ženiši si téměř vždy vybírají nevěsty ze stejného kraje. Výjimky potvrzující toto pravidlo jsou v podstatě jen v řádu jednotek procent celkového počtu opakovaných sňatků. Nejmenší je homogenita u Hlavního města Prahy a Středočeského kraje, což spolu evidentně souvisí, a pak Kraje Vysočina. To může souviset s vymezením tohoto kraje (kraj zahrnuje okresy nacházející se jak v Čechách, tak na Moravě). Naopak nejvyšší podíl snoubenců z jednoho kraje je v Moravskoslezském kraji. Zde je možné předpokládat naopak homogennější vymezení kraje s větší částí na území někdejšího rakouského Slezska.

V tabulce 87 vykazuje vyhodnocení z pohledu nevěst stejné závěry. Nevěsty si rovněž berou ženichy ze stejného kraje a výjimky jsou opět v řádu nejvýše jednotek procent.

Tab. 85 – Sňatky podle bydliště rozvedeného ženicha a rozvedené nevěsty v letech 1992–2010 (absolutní čísla)

Bydliště nevěsty	PHA	STČ	JHČ	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	ZLK	MSK	Σ
PHA	17 946	1 678	214	121	78	249	149	139	103	91	106	71	39	87	21 071
STČ	1 522	14 323	90	95	48	164	126	95	60	63	64	35	23	59	16 767
JHČ	183	110	7 521	61	19	20	14	11	15	48	28	9	7	17	8 063
PLK	129	95	62	7 635	93	52	15	8	12	10	19	11	10	23	8 174
KVK	79	60	18	109	6 007	46	15	14	8	5	18	9	4	10	6 402
ULK	262	187	53	46	65	14 843	142	43	23	14	31	12	16	25	15 762
LBK	150	141	24	14	15	163	7 216	112	16	4	15	8	6	19	7 903
HKK	142	125	16	15	11	39	105	7 116	188	23	36	15	8	18	7 857
PAK	102	98	14	20	6	26	20	189	5 509	49	63	51	8	23	6 178
VYS	71	66	62	13	14	15	7	23	36	4 140	136	7	10	18	4 618
JHM	108	57	45	23	13	33	21	18	53	145	12 159	99	120	75	12 969
OLK	61	37	15	11	7	17	14	24	50	19	122	6 781	97	166	7 421
ZLK	56	21	11	7	9	18	10	13	10	10	142	97	4 738	112	5 254
MSK	109	57	27	29	13	25	18	21	24	21	82	156	121	16 180	16 883
Σ	20 920	17 055	8 172	8 199	6 398	15 710	7 872	7 826	6 107	4 642	13 021	7 361	5 207	16 832	145 322

Poznámky:

PHA – Hlavní město Praha

STČ – Středočeský kraj

JHČ – Jihočeský kraj

PLK – Plzeňský kraj

KVK – Karlovarský kraj

ULK – Ústecký kraj

LBK – Liberecký kraj

HKK – Královéhradecký kraj

PAK – Pardubický kraj

VYS – Kraj Vysočina

JHM – Jihomoravský kraj

OLK – Olomoucký kraj

ZLK – Zlínský kraj

MSK – Moravskoslezský kraj

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 86 – Sňatky podle bydliště rozvedeného ženicha a rozvedené nevěsty v letech 1992–2010 (relativní čísla, dle ženicha)

Bydliště nevěsty	PHA	STČ	JHČ	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	ZLK	MSK
PHA	85,7	9,8	2,6	1,5	1,2	1,6	1,9	1,8	1,7	2,0	0,8	1,0	0,7	0,5
STČ	7,3	84,1	1,1	1,2	0,8	1,0	1,6	1,2	1,0	1,4	0,5	0,5	0,4	0,4
JHČ	0,9	0,6	92,0	0,7	0,3	0,1	0,2	0,1	0,2	1,0	0,2	0,1	0,1	0,1
PLK	0,6	0,6	0,8	93,0	1,5	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
KVK	0,4	0,4	0,2	1,3	93,9	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ULK	1,3	1,1	0,6	0,6	1,0	94,6	1,8	0,5	0,4	0,3	0,2	0,2	0,3	0,1
LBK	0,7	0,8	0,3	0,2	0,2	1,0	91,6	1,4	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
HKK	0,7	0,7	0,2	0,2	0,2	0,2	1,3	91,0	3,1	0,5	0,3	0,2	0,2	0,1
PAK	0,5	0,6	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3	2,4	90,1	1,1	0,5	0,7	0,2	0,1
VYS	0,3	0,4	0,8	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,6	89,1	1,0	0,1	0,2	0,1
JHM	0,5	0,3	0,6	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,9	3,1	93,6	1,3	2,3	0,4
OLK	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,8	0,4	0,9	92,2	1,9	1,0
ZLK	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	1,1	1,3	91,0	0,7
MSK	0,5	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	2,1	2,3	96,2
Σ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Poznámky:

PHA – Hlavní město Praha

STČ – Středočeský kraj

JHČ – Jihočeský kraj

PLK – Plzeňský kraj

KVK – Karlovarský kraj

ULK – Ústecký kraj

LBK – Liberecký kraj

HKK – Královéhradecký kraj

PAK – Pardubický kraj

VYS – Kraj Vysočina

JHM – Jihomoravský kraj

OLK – Olomoucký kraj

ZLK – Zlínský kraj

MSK – Moravskoslezský kraj

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Tab. 87 – Sňatky podle bydliště rozvedeného ženicha a rozvedené nevěsty v letech 1992–2010 (relativní čísla, dle nevěsty)

Bydliště nevěsty	PHA	STČ	JHČ	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	ZLK	MSK	Σ
PHA	85,1	8,0	1,0	0,6	0,4	1,2	0,7	0,7	0,5	0,4	0,5	0,3	0,2	0,4	100,0
STČ	9,1	85,2	0,5	0,6	0,3	1,0	0,8	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	0,1	0,4	100,0
JHČ	2,3	1,4	93,3	0,8	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,6	0,3	0,1	0,1	0,2	100,0
PLK	1,6	1,2	0,8	93,5	1,1	0,6	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,3	100,0
KVK	1,2	0,9	0,3	1,7	93,9	0,7	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,2	100,0
ULK	1,7	1,2	0,3	0,3	0,4	94,1	0,9	0,3	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	100,0
LBK	1,9	1,8	0,3	0,2	0,2	2,1	91,2	1,4	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	100,0
HKK	1,8	1,6	0,2	0,2	0,1	0,5	1,3	90,6	2,4	0,3	0,5	0,2	0,1	0,2	100,0
PAK	1,7	1,6	0,2	0,3	0,1	0,4	0,3	3,1	89,2	0,8	1,0	0,8	0,1	0,4	100,0
VYS	1,5	1,4	1,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,5	0,8	89,7	2,9	0,2	0,2	0,4	100,0
JHM	0,8	0,4	0,3	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1	0,4	1,1	93,8	0,8	0,9	0,6	100,0
OLK	0,8	0,5	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,7	0,3	1,6	91,5	1,3	2,2	100,0
ZLK	1,1	0,4	0,2	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	2,7	1,8	90,3	2,1	100,0
MSK	0,6	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5	0,9	0,7	96,0	100,0

Poznámky:

PHA – Hlavní město Praha

STČ – Středočeský kraj

JHČ – Jihočeský kraj

PLK – Plzeňský kraj

KVK – Karlovarský kraj

ULK – Ústecký kraj

LBK – Liberecký kraj

HKK – Královéhradecký kraj

PAK – Pardubický kraj

VYS – Kraj Vysočina

JHM – Jihomoravský kraj

OLK – Olomoucký kraj

ZLK – Zlínský kraj

MSK – Moravskoslezský kraj

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

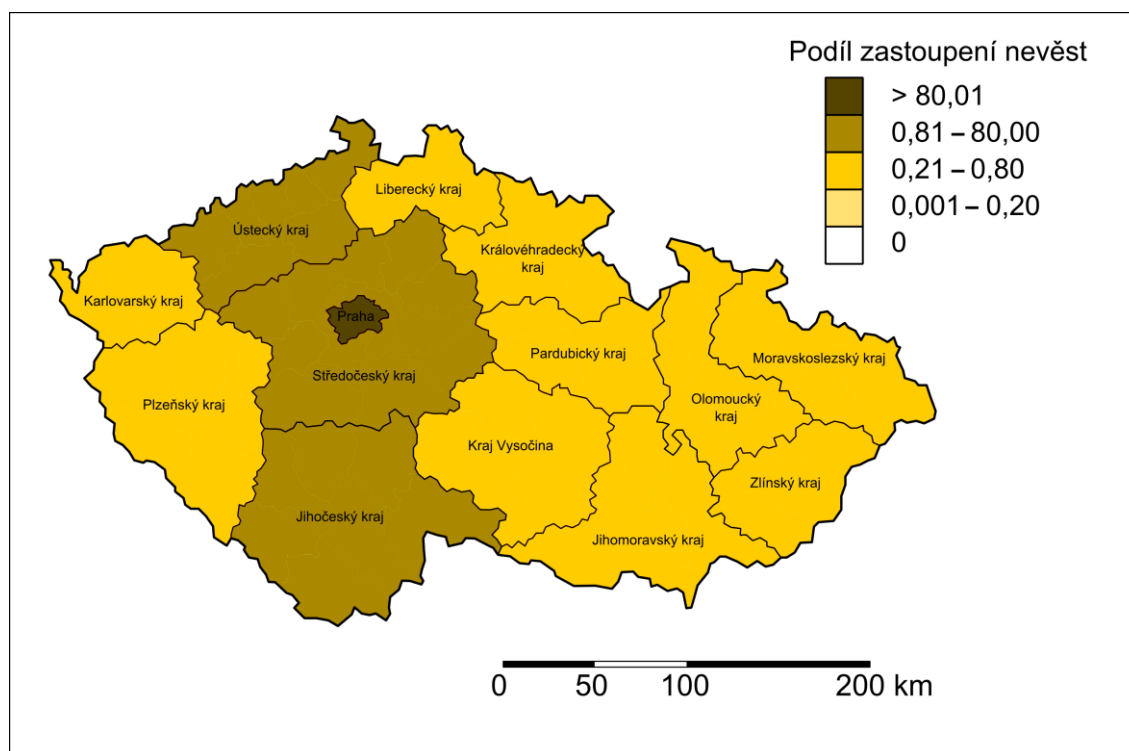
5.1 Hlavní město Praha

Hlavní město Praha se rozkládá na ploše 496 km², což je 0,6 % území České republiky (Krajská správa ČSÚ v hl. m. Praze 2012). Je největším městem České republiky. K 1. 1. 2010 měla Praha 1 249 026 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010) a výrazně dominuje struktuře osídlení v České republice, když druhé největší město Brno představuje třetinu její populační velikosti.

Praha je hlavním městem České republiky. Z toho vyplývá i její úloha ekonomického, dopravního (dobrá dostupnost ze všech krajů), kulturního, obchodního a politického centra. Je sídlem vysokých škol s celostátním významem (např. někteří absolventi VŠ zůstanou v Praze, ale udrží si vazby na místo původu; jsou tu sídla řady velkých firem – například IBM, Microsoft). Praha je významným turistickým střediskem (historické centrum Prahy je památkou UNESCO), je zde velké množství muzeí a galerií, divadel apod. Z této vysoké heterogenity pramení i značná heterogenita nově uzavíraných manželských svazků.

Pro Prahu je dále typické vytváření suburbia na území sousedního Středočeského kraje, takže lze očekávat navazování kontaktů a uzavírání sňatků s původními obyvateli Středočeského kraje, což dokumentuje i poměrně vysoký podíl nevěst ze Středočeského kraje (7,3 %) se kterými se ženiši z Hlavního města Prahy oženili.

Obr. 2 – Regionální původ nevěst ženichů z Hlavního města Prahy v letech 1992–2010 podle krajů

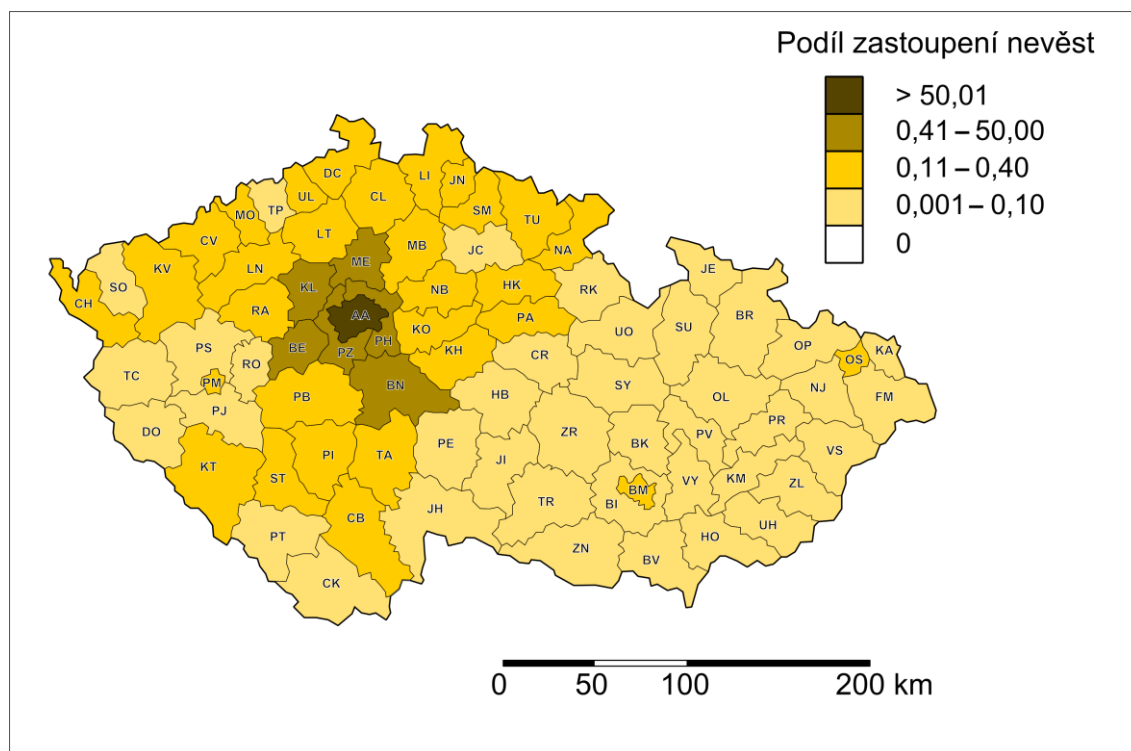
Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Ženiši z Hlavního města Prahy uzavřeli s nevěstami z České republiky 20 920 sňatků. Nejvíce si brali nevěsty z Hlavního města Prahy (85,7 %). Dále se často ženili s nevěstami ze

Středočeského kraje (7,3 %), z Ústeckého kraje (1,3 %) a z Jihočeského kraje (0,9 %). Je to zajímavé rozložení, protože naznačuje užší propojení obyvatelstva v severojižní ose Čech.

Mimo sňatků s nevěstami z Hlavního města Prahy (86,2 %) uzavírali ženiši často sňatky s nevěstami z okresů Praha-východ a Praha-západ a to shodně (1,4 %). Často se také ženili s nevěstami z Kladna (1,0 %). Za zmínku rovněž stojí sňatky s nevěstami z Mělníka (0,6 %), Berouna (0,5 %), Benešova (0,41 %).

Obr. 3 – Regionální původ nevěst ženichů z Hlavního města Prahy v letech 1992–2010 podle okresů

Poznámky:

AA Hl. m. Praha	CH Cheb	NB Nymburk	SO Sokolov
BE Beroun	JC Jičín	NJ Nový Jičín	ST Strakonice
BI Brno-venkov	JH Jindřichův Hradec	OL Olomouc	SU Šumperk
BK Blansko	Jl Jihlava	OS Ostrava-město	SY Svitavy
BM Brno-město	JN Jablonec nad Nisou	PA Pardubice	TA Tábor
BN Benešov	KA Karviná	PE Pelhřimov	TC Tachov
BR Bruntál	KH Kutná Hora	PH Praha-východ	TP Teplice
BV Břeclav	KL Kladno	PI Písek	TR Třebíč
CB České Budějovice	KM Kroměříž	PJ Plzeň-jih	TU Trutnov
CK Český Krumlov	KO Kolín	PM Plzeň-město	UH Uherské Hradiště
CL Česká Lípa	KT Klatovy	PO Přerov	UL Ústí nad Labem
CR Chrudim	KV Karlovy Vary	PR Příbram	VS Vsetín
CV Chomutov	LI Liberec	PS Plzeň-sever	VY Vyškov
DC Děčín	LN Louny	PT Prachatice	ZL Zlín
DO Domažlice	LT Litoměřice	PV Prostějov	ZN Znojmo
FM Frýdek-Místek	MB Mladá Boleslav	PZ Praha-západ	ZR Žďár nad Sázavou
HB Havlíčkův Brod	ME Mělník	RK Rychnov nad Kněžnou	
HK Hradec Králové	MO Most	RO Rokycany	
HO Hodonín	NA Náchod	SM Semily	

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.2 Středočeský kraj

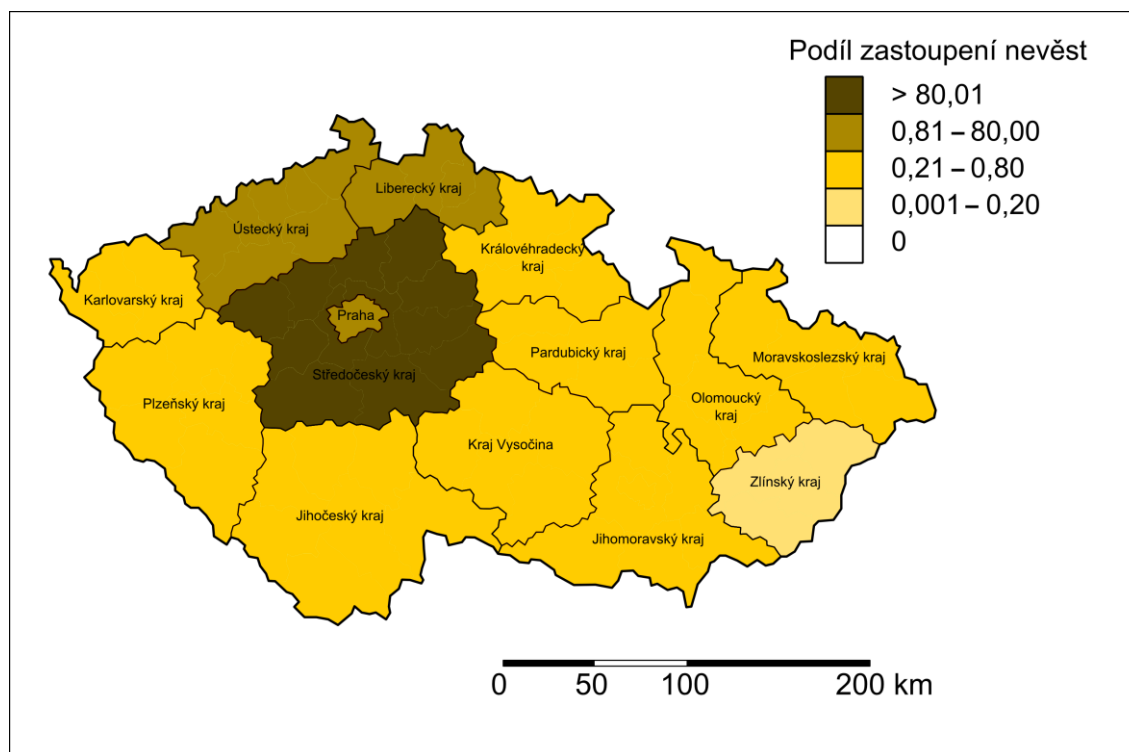
Středočeský kraj leží uprostřed Čech. Velikostí, počtem obcí i obyvatel je největším krajem České republiky k 1. 1. 2010 měl 1 247 533 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010). Jeho rozloha (11 015 km²) zabírá téměř 14 % území České republiky. Území kraje se dělí na 12 okresů s 10 okresními městy. Rozlohou je největší okres Příbram (15 % rozlohy kraje), nejmenším okresem je pak Praha-západ, jež zaujímá 5 % rozlohy kraje (Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj 2012).

Jde o širší zázemí Hlavního města Prahy, kraj nemá tradičně vlastní centrum (např. některé krajské úřady sídlí v Praze, rovněž i některé úřady pro okresy Praha-východ a Praha-západ), okresy Praha-východ a Praha-západ jsou vlastně součástí pražského suburbia.

Díky blízkosti Prahy a dobré infrastruktuře (hustá železniční a silniční síť, velké řeky) zde sídlí velké průmyslové firmy (např. Mladá Boleslav Škoda Auto, a.s; Kolín Toyota Peugeot Citroën Automobile Czech, s.r.o.; Spolana Neratovice).

Dle Musila a Müllera rostl od roku 1995 počet obyvatel periferních území Středočeského kraje. Lze předpokládat, že to byl důsledek procesu suburbanizace Prahy, který se dále šířil do stále vzdálenějšího zázemí metropole, do okresů Beroun, Kladno, Mělník, Nymburk, Mladá Boleslav. Území a obce se postupně přeměňují ve vzdálenější suburbální pásmo Prahy, i když ve vzdálenější minulosti patřily mezi periferní, jako např. Neveklovsko v okrese Benešov (Musil, Müller 2008, s. 343).

Obr. 4 – Regionální původ nevěst ženichů ze Středočeského kraje v letech 1992–2010 podle krajů

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

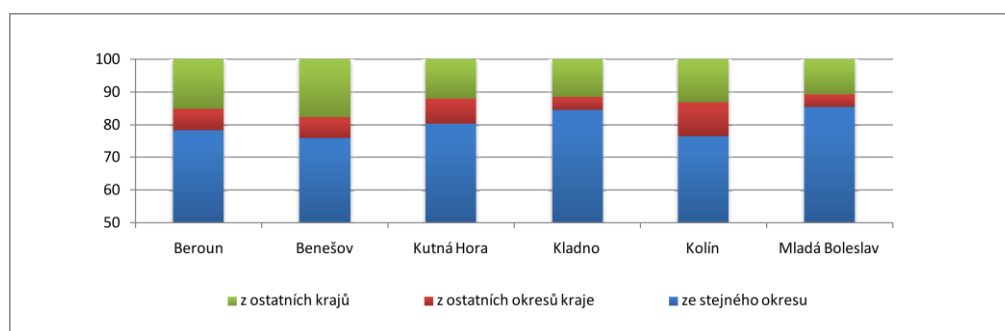
Rovněž jsou patrné užší vazby na severní Čechy, což je dáno především velkými průmyslovými podniky nalézajícími se v blízkosti společné krajské hranice na území Středočeského, ale i Ústeckého či Libereckého kraje.

Ženiši ze Středočeského kraje uzavřeli s nevěstami z České republiky 17 055 sňatků. I když si nejčastěji brali nevěsty ze stejného kraje (84,1 %), byla tu přesto nejmenší úroveň homogamie ze všech krajů České republiky.

Středočeský kraj se skládá z 12 okresů a v nich byla úroveň homogamie odlišná: v Mladé Boleslavi (84,3 %), v Kladně (85,2 %), v Příbrami (82,9 %), v Rakovníku (82,5 %), v Kutné Hoře (80,9 %), v Mělníce (78,5 %), v Berouně (78,3 %), v Kolíně (76,3 %), v Nymburku (75,6 %), v Benešově (76,5 %). Čím jsou okresy blíže Praze, tím je nižší podíl homogamních sňatků. Nejnížší je v okresech Praha-východ (64,3 %) a Praha-západ (58,1 %), důvodem jsou časté sňatky s nevěstami z Hlavního města Prahy – ženiši z Prahy-východ (21,5 %) a z Prahy-západ (28,7 %).

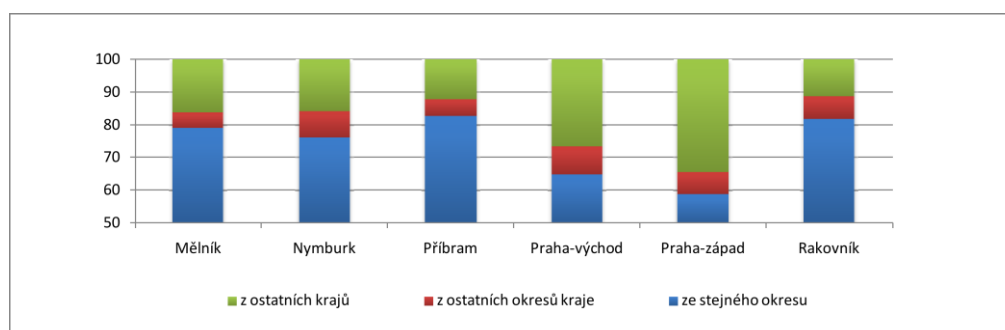
Mimo Středočeský kraj často uzavírali ženiši sňatky s nevěstami z Hlavního města Prahy (9,8 %), z Ústeckého kraje (1,1 %) a z Libereckého kraje (0,83 %).

Obr. 5 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů ve Středočeském kraji v letech 1992–2010 (1. část)

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Obr. 6 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů ve Středočeském kraji v letech 1992–2010 (2. část)

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.3 Jihočeský kraj

Rozlohou 10 057 km² představuje kraj 12,8 % z celé České republiky. Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění z celé České republiky. Z jeho sedmi okresů má největší hustotu obyvatelstva okres České Budějovice, kde žije téměř 30 % obyvatel kraje (Krajská správa ČSÚ

v Českých Budějovicích 2013). Dalšími velkými městy jsou Tábor, Písek, Strakonice a Jindřichův Hradec. Počet obyvatel kraje k 1. 1. 2010 byl 637 643 (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010).

Na území kraje sídlí několik závodů potravinářského průmyslu (např. pivovary: Budějovický Budvar, n. p., Pivovar Samson, a. s.; mlékárna: Madeta, a. s.). U Týna nad Vltavou se nachází jaderná elektrárna Temelín. V Českých Budějovicích se nachází Jihočeská univerzita.

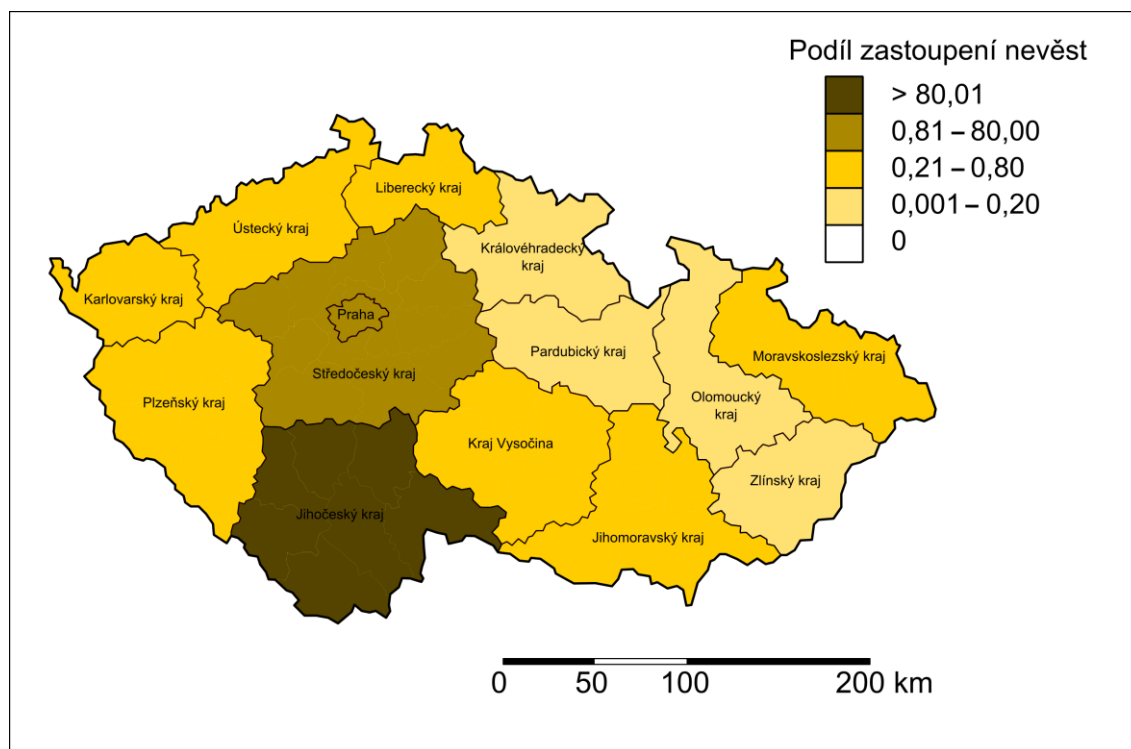
Dle Musila a Müllera existují „klustry“ okresů, v nichž se jejich periferní území nadále vyvíjejí. Jsou to především jihočeské okresy a periferie Strakonice, Tábora a Jindřichova Hradce (Musil, Müller 2008, s. 343)

Ženiši z Jihočeského kraje uzavřeli ve sledovaném období 8 172 sňatků s nevěstami z České republiky. Ženiši si nejčastěji brali nevěstu ze stejného kraje (92,0 %).

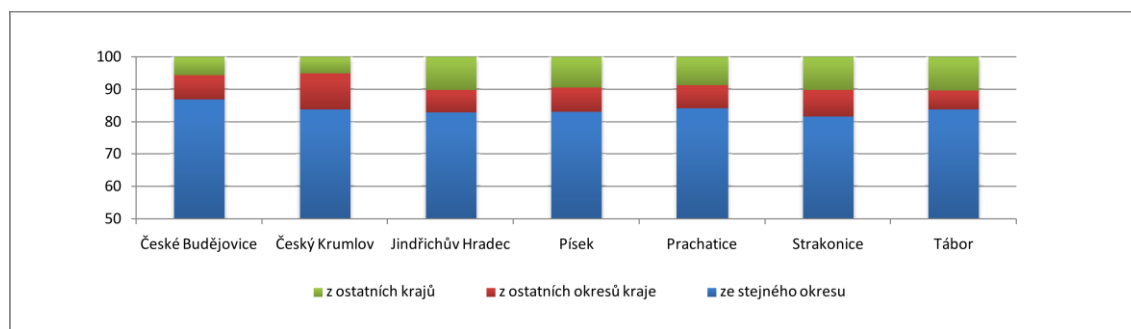
Jihočeský kraj má sedm okresů, ve kterých je úroveň homogamie na přibližně stejné úrovni: České Budějovice (87,5 %), Prachatice (85,0 %), Český Krumlov (84,1 %), Písek (83,8 %), Tábor (82,9 %), Jindřichův Hradec (82,6 %), Strakonice (81,9 %).

Ženiši z Jihočeského kraje také častěji uzavírali sňatky s nevěstami z Hlavního města Prahy (2,6 %) a ze Středočeského kraje (1,1 %).

Obr. 7 – Regionální původ nevěst ženichů z Jihočeského kraje v letech 1992–2010 podle krajů

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Obr. 8 – Podíl homogenních sňatků rozvedených podle okresů v Jihočeském kraji v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.4 Plzeňský kraj

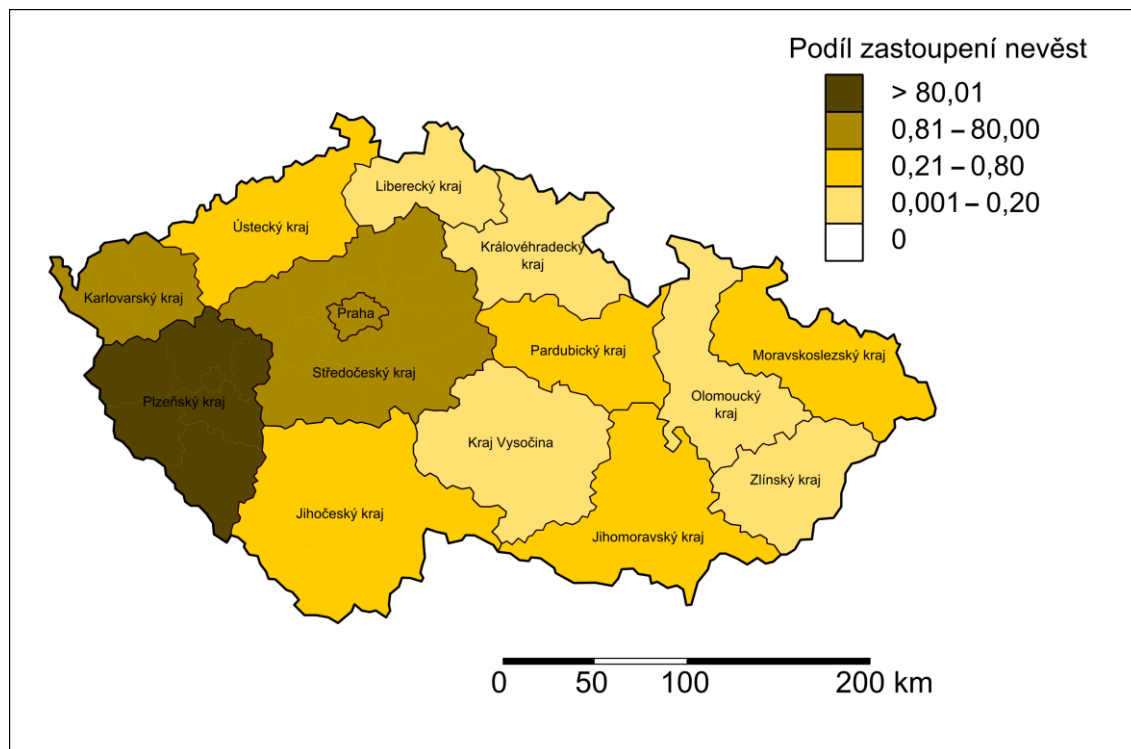
Plzeňský kraj leží na jihozápadě České republiky. Je třetím největším krajem v České republice (rozloha 7 561 km²). Skládá se ze sedmi okresů: Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov (Krajská správa ČSÚ v Plzni 2012). Počet obyvatel k 1. 1. 2010 byl 571 863 (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010).

Díky své poloze je Plzeňský kraj přitažlivý pro zahraniční investory (např. japonský závod Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.). K významným průmyslovým odvětvím patří strojírenství, kam především můžeme zařadit plzeňskou Škodovku (dnes koncern několika samostatných akciových společností) a potravinářství např. Plzeňský Prazdroj, a.s. V Plzni sídlí Západočeská univerzita.

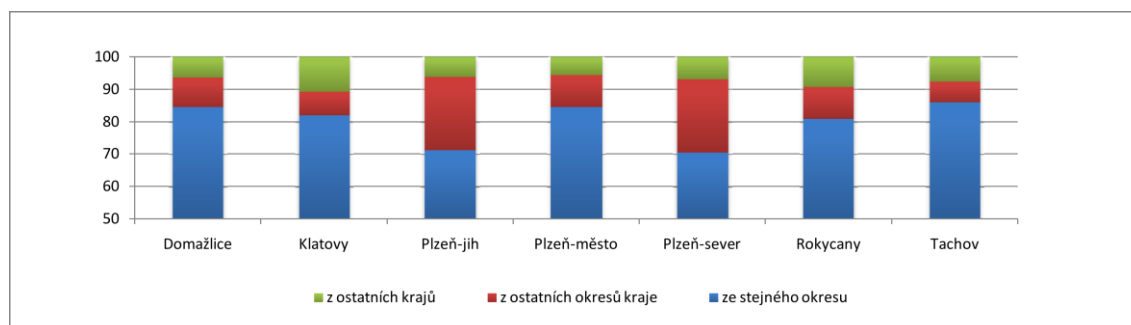
Celkem uzavřeli ženiši z Plzeňského kraje 8 199 sňatků s nevěstami z České republiky. Ženiši si v 93,0 % brali nevěsty ze stejného kraje.

Plzeňský kraj je tvořen sedmi okresy, které se liší podle úrovně homogamie sňatků: nejvyšší byla v okrese Tachov (86,8 %), následují okresy Domažlice (85,2 %), okres Plzeň-město (84,8 %), okres Klatovy (82,0 %) a okres Rokycany (79,8 %). V okresech Plzeň-jih (71,3 %) a Plzeň-sever (71,0 %) jsou hodnoty homogamie nižší z důvodu častých sňatků s nevěstami z okresu Plzeň-město (13,6 % ženichů z okresu Plzeň-jih a 16,6 % ženichů z okresu Plzeň-sever), což dokládá úzké vazby Plzně a jejího zázemí, například i úřady pro okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever sídlí v Plzni.

Ženiši z Plzeňského kraje často uzavírali sňatky s nevěstami z Hlavního města Prahy (1,5 %), z Karlovarského kraje (1,3 %) a ze Středočeského kraje (1,2 %).

Obr. 9 – Regionální původ nevěst ženichů z Plzeňského kraje v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

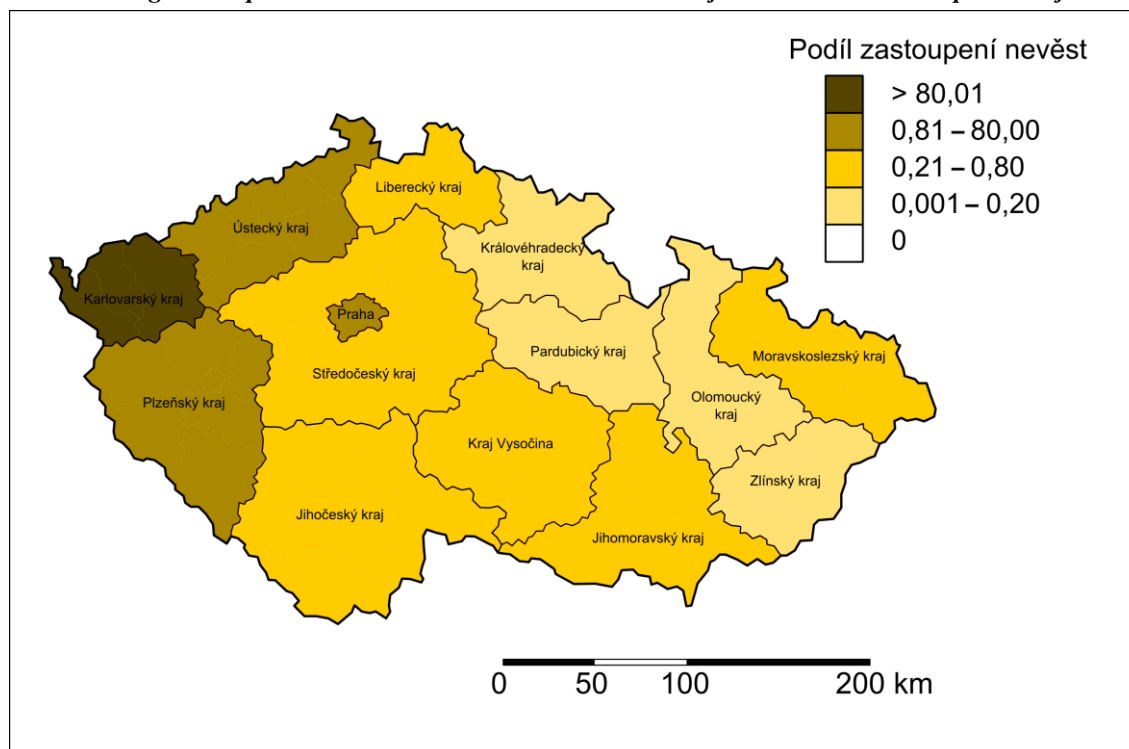
Obr. 10 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Plzeňském kraji v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.5 Karlovarský kraj

Karlovarský kraj se nachází na západě České republiky. Je tvořen třemi okresy: chebským, karlovarským a sokolovským. Svou rozlohou (3 315 km²) se Karlovarský kraj řadí k těm nejmenším, zaujímá pouze 4,2 % území České republiky (Krajská správa ČSÚ v Karlových Varech 2013). K 1. 1. 2010 zde žilo 307 636 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010).

Na území kraje se nacházejí naše nejznámější lázně: Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Lázně Kynžvart a Jáchymov. Na Sokolovsku jsou významné zásoby hnědého uhlí a dále keramických jíílů a díky nim také vysoký počet výroben porcelánu téměř po celém území kraje.

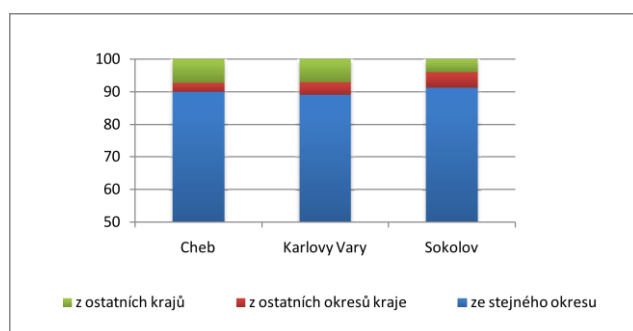
Obr. 11 – Regionální původ nevěst ženichů z Karlovarského kraje v letech 1992–2010 podle krajů

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Celkem 6 398 ženichů z Karlovarského kraje uzavřelo sňatek s nevěstami z České republiky. S nevěstou ze stejného kraje se oženilo 93,9 % ženichů.

Karlovarský kraj je tvořen třemi okresy, ve kterých je patrný vysoký podíl homogamních sňatků: okres Sokolov (92,6 %), okres Cheb (89,1 %) a okres Karlovy Vary (89,4 %).

Ženiši z Karlovarského kraje se rovněž často ženili s nevěstami z Plzeňského kraje (1,5 %), z Hlavního města Prahy (1,2 %) a z Ústeckého kraje (1,0 %).

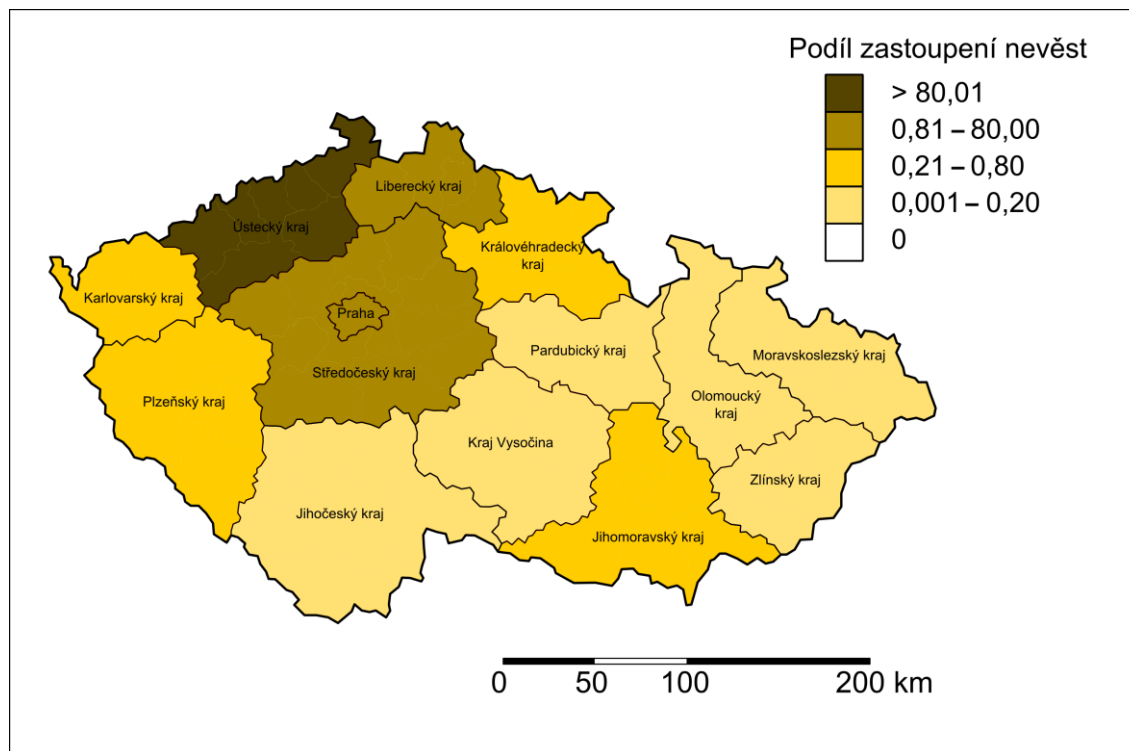
Obr. 12 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Karlovarském kraji v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.6 Ústecký kraj

Ústecký kraj leží na severozápadě České republiky. Rozloha kraje je 5 335 km², což představuje 6,8 % rozlohy České republiky (Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem 2013). K 1. 1. 2010 zde žilo 836 198 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010). Ústecký kraj je rozdělen do sedmi okresů (Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem).

Obr. 13 – Regionální původ nevěst ženichů z Ústeckého kraje v letech 1992–2010 podle krajů

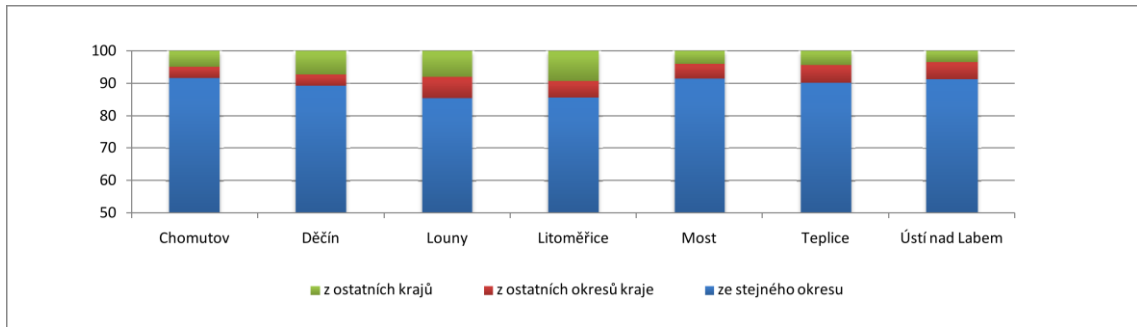
Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Pro Ústecký kraj je typický těžební průmysl, ze Severočeské hnědouhelné pánve pochází tři čtvrtiny hnědého uhlí vytěženého v České republice. Především na Chomutovsku se nacházejí tepelné elektrárny, které vyrábějí přes 40 % elektrické energie. V Ústí nad Labem sídlí Univerzita Jana Evangelisty Purkyně.

V Ústeckém kraji uzavřelo celkem 15 710 ženichů sňatek s nevěstami z České republiky. Ženiši se z 94,6 % ženili s nevěstami ze stejného kraje.

Ze sedmi ústeckých okresů je patrná největší homogamie v okresech Chomutov (92,7 %), Most (92,3 %), Ústí nad Labem (92,0 %), Teplice (91,0 %), Děčín (89,9 %) a nejmenší homogamie je ve sledovaném období v okresech Louny (85,1 %) a Litoměřice (84,5 %), tedy v obou „vnitrozemských“ okresech.

Z jiných krajů si ženiši nejčastěji brali nevěsty z Hlavního města Prahy (1,6 %), ze Středočeského kraje (1,0 %) a z Libereckého kraje (1,0 %).

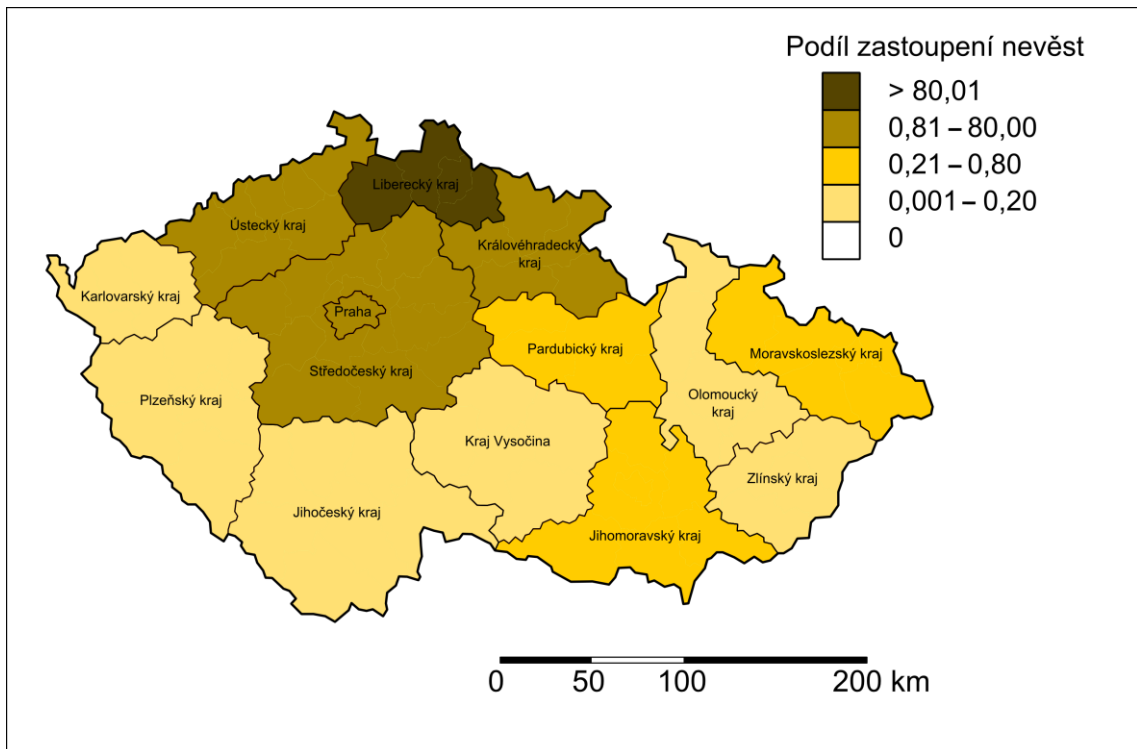
Obr. 14 – Podíl homogenních sňatků rozvedených podle okresů v Ústeckém kraji v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.7 Liberecký kraj

Liberecký kraj je tvořen okresy Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec, Semily. Liberecký kraj tvoří 4,0 % území celé České republiky. S výjimkou Hlavního města Prahy je kraj se svými 3 163 km² nejmenším v České republice (Krajská správa ČSÚ v Liberci 2013). K 1. 1. 2010 měl Liberecký kraj celkem 439 027 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010).

V Libereckém kraji zažil po roce 1990 útlum textilní průmysl a o něco později i sklářský průmysl. Díky blízkosti Mladé Boleslavi dochází k výraznému nástupu automobilového průmyslu, který se zaměřuje na výrobu součástek náhradních dílů a doplňků. V Libereckém kraji sídlí Technická univerzita v Liberci.

Obr. 15 – Regionální původ nevěst ženichů z Libereckého kraje v letech 1992–2010 podle krajů

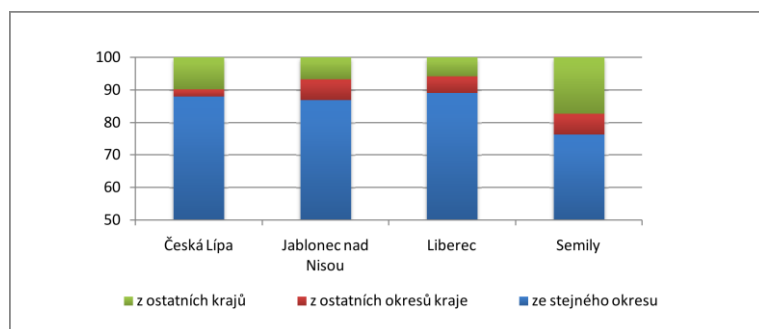
Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Celkem 7 872 ženichů z Libereckého kraje uzavřelo sňatek s nevěstami z České republiky. Ženiši si nejvíce brali nevěsty ze stejného kraje (91,6 %).

Ze čtyř okresů Libereckého kraje je největší úroveň homogamie v okrese Liberec (89,2 %), Česká Lípa (88,2 %), Jablonec nad Nisou (86,7 %) a nejnižší úroveň homogamie je v okrese Semily (76,8 %).

Ženiši se také často ženili s nevěstami z jiných krajů, nejvíce z Hlavního města Prahy (1,9 %), z Ústeckého kraje (1,8 %), ze Středočeského kraje (1,6 %) a z Královéhradeckého kraje (1,3 %).

Obr. 16 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Libereckém kraji v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.8 Královéhradecký kraj

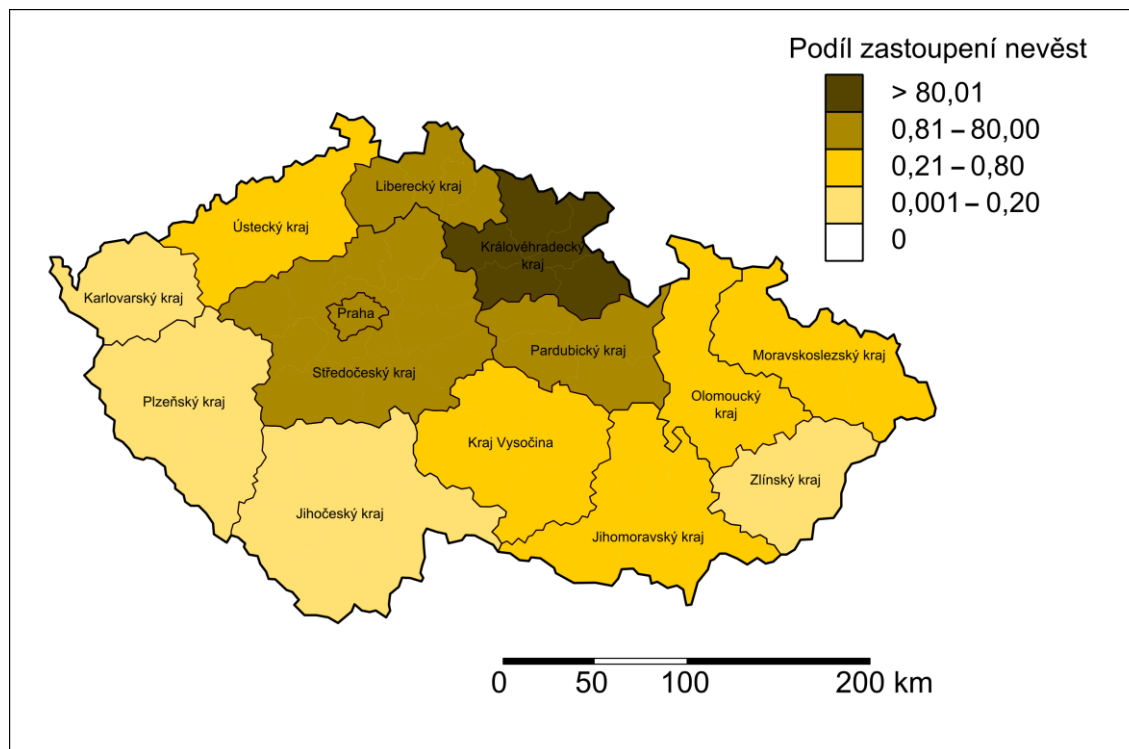
Území kraje je tvořeno pěti okresy: Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Rozlohou 4 759 km² zaujímá Královéhradecký kraj 6 % rozlohy České republiky (Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové 2013). K 1. 1. 2010 měl Královéhradecký kraj celkem 554 402 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010).

Strojírenský průmysl je zde nejrozšířenějším odvětvím, zahrnuje i výrobu automobilů (pobočka Škoda Auto, a.s.). V Královéhradeckém kraji se nachází Lékařská fakulta UK v Hradci Králové, Farmaceutická fakulta UK v Hradci Králové a dále Univerzita Hradec Králové.

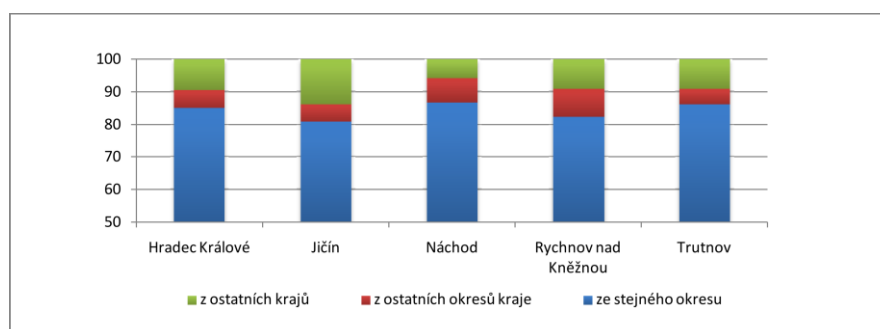
V Královéhradeckém kraji uzavřelo 7 826 ženichů sňatek s nevěstami z České republiky. Ženiši si nejčastěji brali nevěsty ze stejného kraje (91,0 %).

Všech pět okresů Královéhradeckého kraje má podobnou úroveň homogamie: Náchod (86,2 %), Trutnov (84,9 %), Hradec Králové (85,7 %), Rychnov nad Kněžnou (82,5 %) a Jičín (81,1 %). Mezi Hradcem Králové a Pardubicemi je patrná těsná vazba – ženiši z Hradce Králové si často berou nevěsty z Pardubic (2,4 %).

Mimo Královéhradecký kraj často uzavírali ženiši sňatky s nevěstami z Pardubického kraje (2,4 %), z Hlavního města Prahy (1,8 %), z Libereckého (1,4 %) a ze Středočeského kraje (1,2 %).

Obr. 17 – Regionální původ nevěst ženichů z Královéhradeckého kraje v letech 1992–2010 podle krajů

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Obr. 18 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Královéhradeckém kraji v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.9 Pardubický kraj

Polohu kraje určují sousedící kraje: Středočeský, Královéhradecký, Olomoucký, Jihomoravský a Vysočina. Rozloha kraje je 4 519 km² a tvoří 5,7 % plochy České republiky (Krajská správa ČSÚ v Pardubicích 2013). K 1. 1. 2010 zde žilo 516 329 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010). Pardubický kraj je složený ze čtyř okresů: Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí.

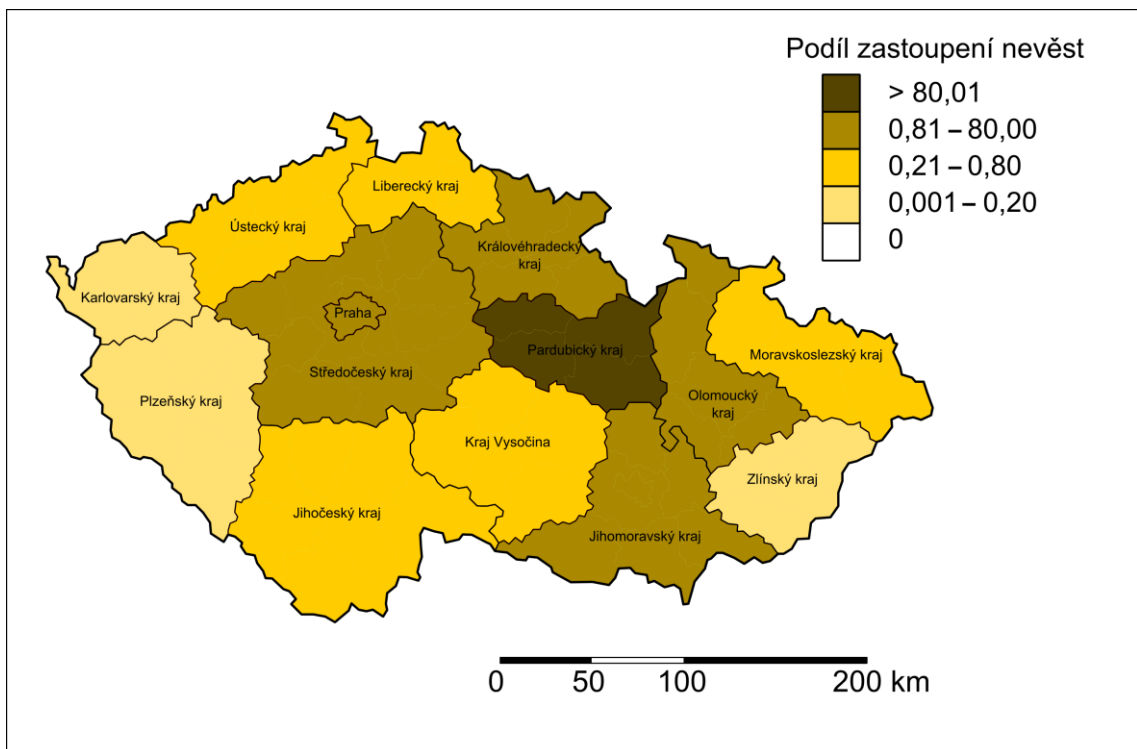
V Pardubickém kraji se nacházejí dvě tepelné elektrárny: Opatovice a Chvaletice. Významným průmyslovým odvětvím je zde rovněž strojírenství (např. Vysoké Mýto – výroba autobusů) a chemický průmysl (v Pardubicích se vyrábějí barviva, výbušniny, umělé hmoty...). V Pardubicích sídlí Univerzita Pardubice.

V Pardubickém kraji uzavřelo 6 107 ženichů sňatek s nevěstami z České republiky. Ze stejného kraje si vzalo nevěstu 90,1 % ženichů.

V okresech Pardubického kraje je nejvíce patrný trend homogamie v okresech Ústí nad Orlicí (85,9 %), Svitavy (86,2 %), Pardubice (85,5 %), zde opět je patrná vazba mezi Pardubicemi a Hradcem Králové, ženiši z Pardubic si často brali nevěsty z Hradce Králové (3,1 %). Nejmenší homogamie je v okrese Chrudim (78,8 %), ženiši z okresu Chrudim si často brali nevěsty z Pardubic (8,7 %).

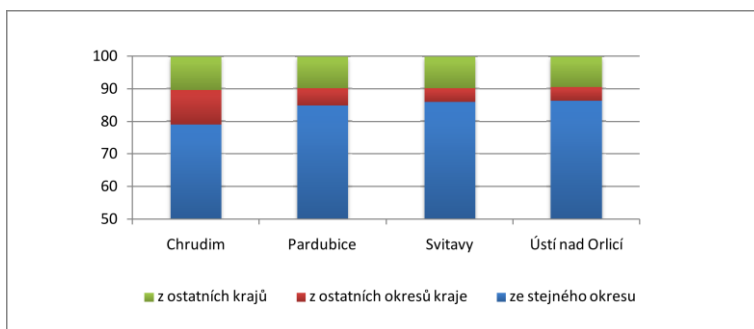
Nevěsty pocházely ale také z Královéhradeckého kraje (3,1 %), z Hlavního města Prahy (1,7 %), ze Středočeského kraje (1,0 %), z Jihomoravského kraje (0,9 %) a z Olomouckého kraje (0,82 %).

Obr. 19 – Regionální původ nevěst ženichů z Pardubického kraje v letech 1992–2010 podle krajů

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Obr. 20 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Pardubickém kraji v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.10 Kraj Vysočina

Kraj Vysočina zaujímá centrální polohu v rámci České republiky. Sousedí s Jihočeským, Středočeským, Pardubickým a Jihomoravským krajem. Rozlohou (téměř 6 800 km²) se Kraj Vysočina řadí mezi větší kraje (Krajská správa ČSÚ v Jihlavě 2013). Počtem obyvatel 514 992 (k 1. 1. 2010) naopak mezi menší (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010). Území Kraje Vysočina se administrativně člení na 5 okresů, z toho 2 okresy se nacházejí v Čechách (Havlíčkův Brod a Pelhřimov) a 3 okresy na Moravě (Jihlava, Třebíč a Žďár nad Sázavou).

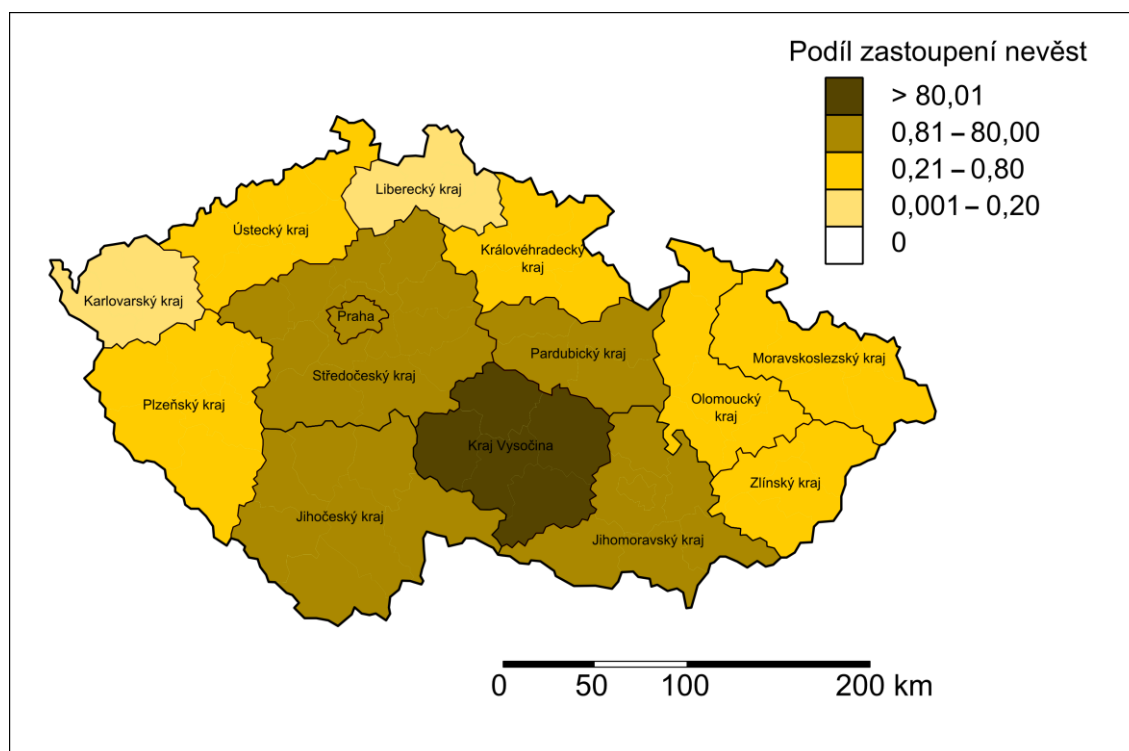
Nezanedbatelnou úlohu v kraji má zemědělství, díky stejným přírodním podmínkám má na české i moravské straně podobný charakter. Pro tento kraj je typické pěstování brambor, což i podnítilo rozvoj potravinářského průmyslu a posléze i zemědělského strojírenského průmyslu. Dnes se uplatňuje i textilní průmysl. V Jihlavě sídlí Vysoká škola polytechnická Jihlava.

V Kraji Vysočina uzavřelo celkem 4 642 ženichů sňatek s nevěstami z České republiky. Ženiši si nejčastěji brali nevěstu ze stejného kraje (89,1 %).

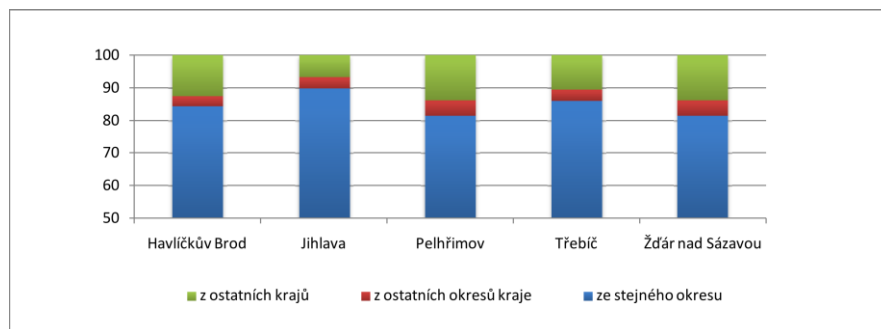
Vysoká úroveň homogamie je patrná ve všech pěti okresech Kraje Vysočina, nejvíce v moravských okresech Jihlava (89,2 %) a Třebíč (85,8 %), v českém okrese Havlíčkův Brod (85,3 %) a nejméně v moravském okrese Žďár nad Sázavou (82,2 %) a v českém okrese Pelhřimov (80,9 %).

Ženiši se často ženili s nevěstami ze sousedních krajů – Jihomoravský kraj (3,1 %). Druhým nejčastějším krajem bylo Hlavní město Praha (2,0 %), následovaly kraje Středočeský (1,4 %), Pardubický (1,1 %) a Jihočeský (1,0 %).

Obr. 21 – Regionální původ nevěst ženichů z Kraje Vysočina v letech 1992–2010 podle krajů

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Obr. 22 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Kraji Vysočina v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.11 Jihomoravský kraj

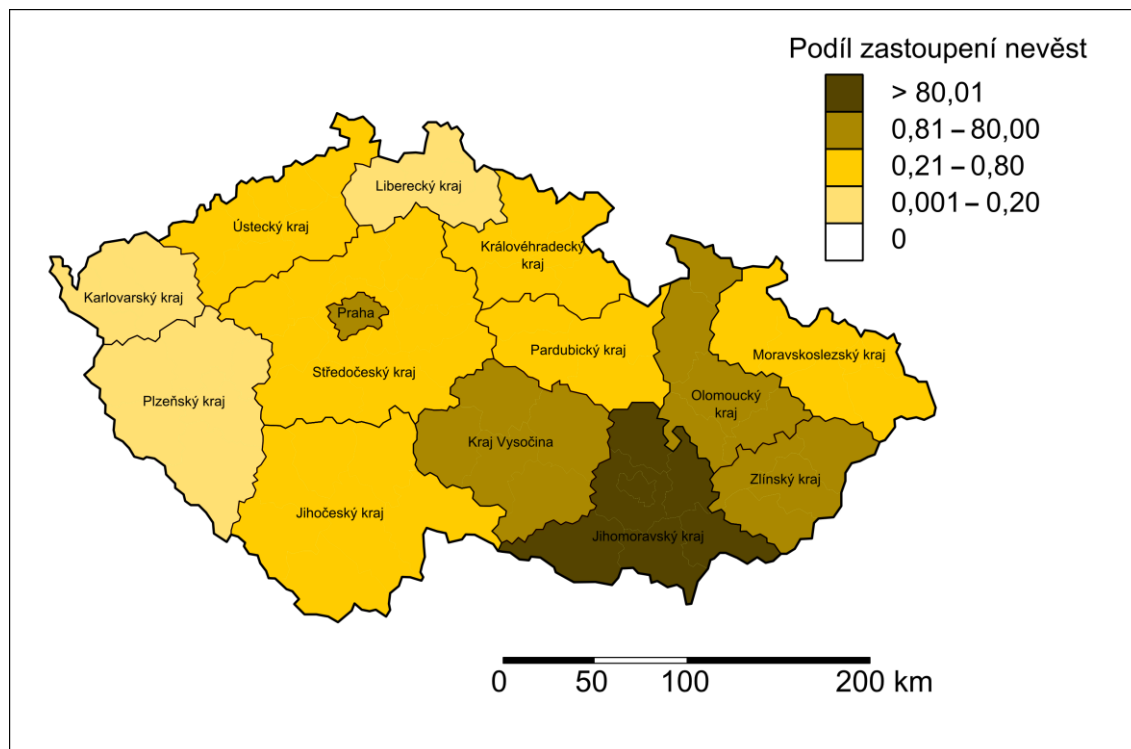
Jihomoravský kraj je tvořen 7 okresy: okresy Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo. Rozloha kraje je 7 195 km² (Krajská správa ČSÚ v Brně 2013). K 1. 1. 2010 zde žilo 1 151 708 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010).

Krajská metropole Brno je přirozené spádové centrum celé jižní Moravy. Brno je situované na křižovatce dálnic ve směru Praha, Bratislava, Vídeň a Olomouc a má významné regionální postavení. Druhé největší město České republiky je rovněž sídlem řady institucí celostátního významu, především soudnictví, ale je i střediskem mezinárodních výstav a veletrhů, významným centrem kultury a vysokého školství. Brno je centrem strojírenského průmyslu – např. výroba traktorů Zetor. Díky klimatickým podmínkám se Jižní Morava, která je známá jako významná zemědělská produkční oblast, zaměřuje na pěstování teplomilných plodin, především na ovocnářství (broskve, meruňky), zelinářství (znojemské okurky) a vinařství.

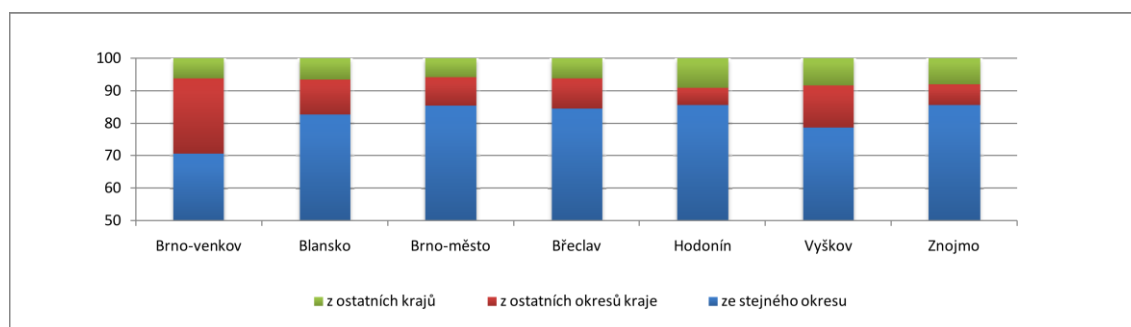
V Jihomoravském kraji uzavřelo 13 021 ženichů sňatek s nevěstami z České republiky. Nejvíce si brali nevěsty ze stejného kraje (93,6 %).

Ve všech sedmi okresech je patrná úroveň homogamie: největší v okresech Hodonín (85,0 %), Znojmo (85,0 %), Brno-město (85,1 %), Břeclav (84,0 %), Blansko (82,9 %), Vyškov (79,1 %) a nejnižší v okrese Brno-venkov (69,9 %, zde je úroveň homogamie nižší, protože si ženiši často brali nevěsty z okresu Brno-město (17,2 %)).

Jsou patrné vazby na ostatní moravské okresy např. kraj Vysočina, Olomoucký a Zlínský kraj. Mimo Jihomoravský kraj často uzavírali sňatky s nevěstami ze Zlínského kraje (1,1 %), z Kraje Vysočina (1,0 %), z Olomouckého kraje (0,9 %) a z Hlavního města Prahy (0,81 %).

Obr. 23 – Regionální původ nevěst ženichů z Jihomoravského kraje v letech 1992–2010 podle krajů

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Obr. 24 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Jihomoravském kraji v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.12 Olomoucký kraj

Olomoucký kraj se rozkládá ve střední části Moravy a zasahuje i do její severní části. Skládá se z pěti okresů (Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk). Rozloha kraje je 5 267 km², což je 6,7 % z celkové rozlohy České republiky (Krajská správa ČSÚ v Olomouci 2013). K 1. 1. 2010 zde žilo 642 041 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010).

Díky oblasti Hané, která je nejúrodnějším územím v České republice, se v hospodářství uplatňuje intenzivní zemědělství, především se pěstuje cukrová řepa, sladovnický ječmen a pšenice. V Olomouckém kraji má velký význam potravinářský průmysl, který navazuje na zemědělství, jedná se především o cukrovary, mlékárny, konzervárny a sladovny, jejich hlavním

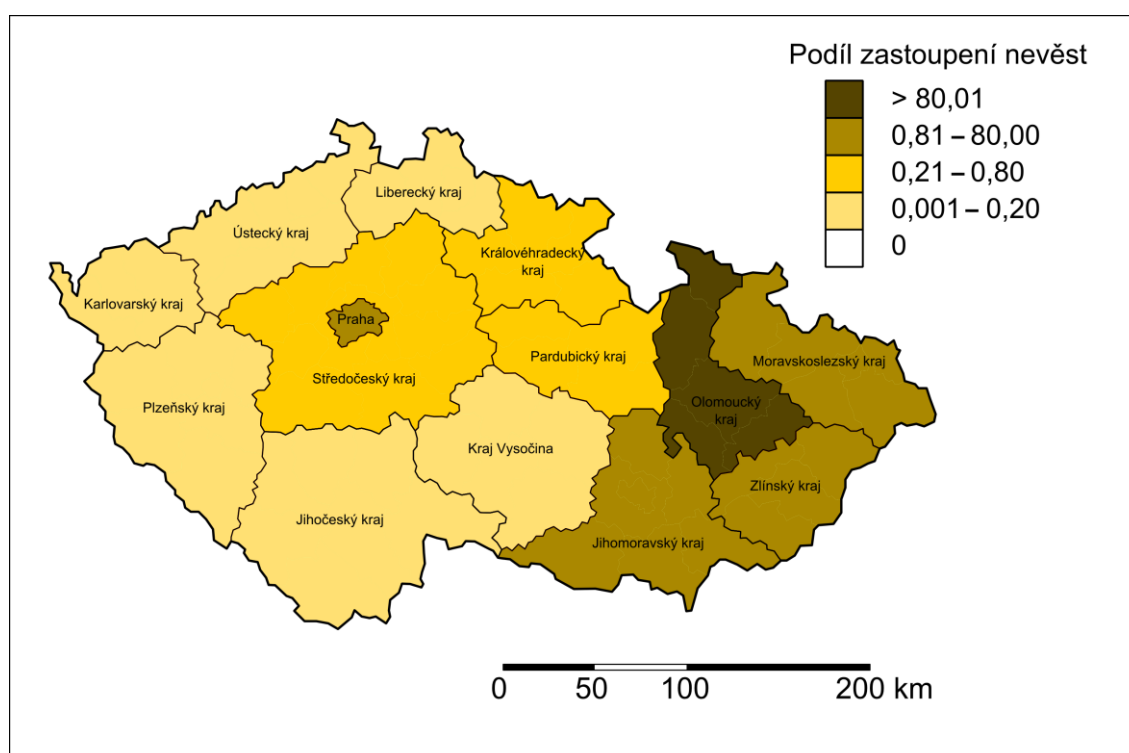
střediskem je Olomouc. V Olomouckém kraji působí Univerzita Palackého se sídlem v Olomouci.

V Olomouckém kraji uzavřelo 7 361 ženichů sňatek s nevěstami z České republiky. S nevěstou ze stejného kraje uzavřelo sňatek 92,2 % ženichů.

Ze všech pěti okresů Olomouckého kraje je nejvyšší úroveň homogamie v okresech Šumperk (87,8 %), Olomouc (88,7 %), Prostějov (86,6 %) a Jeseník (86,4 %) a nejnižší v okrese Přerov (83,6 %). Rozdíly jsou tudíž velmi malé.

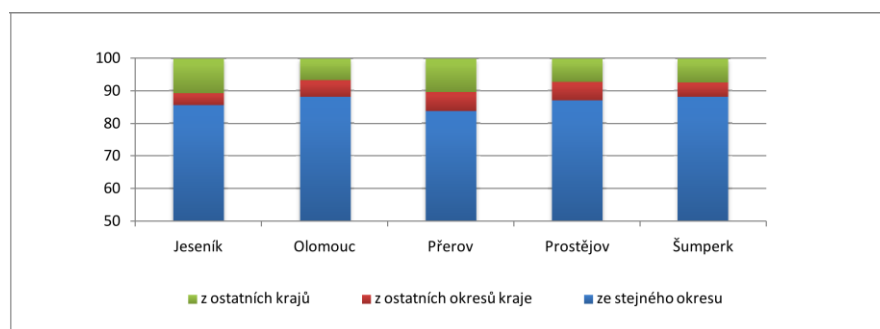
Ženiši z Olomouckého kraje si často brali nevěsty ze sousedních moravských krajů: z Moravskoslezského kraje (2,1 %), z Jihomoravského kraje (1,3 %) a ze Zlínského kraje (1,3 %). Vazba na české kraje je nižší mimo Hlavní město Praha (1,0 %).

Obr. 25 – Regionální původ nevěst ženichů z Olomouckého kraje v letech 1992–2010 podle krajů

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Obr. 26 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Olomouckém kraji v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.13 Zlínský kraj

Zlínský kraj se nachází na východě České republiky, jeho východní okraj tvoří hranici se Slovenskem. Skládá se ze čtyř okresů: Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Rozloha kraje je 3 964 km² (Krajská správa ČSÚ ve Zlíně 2013). K 1. 1. 2010 zde žilo 591 042 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010).

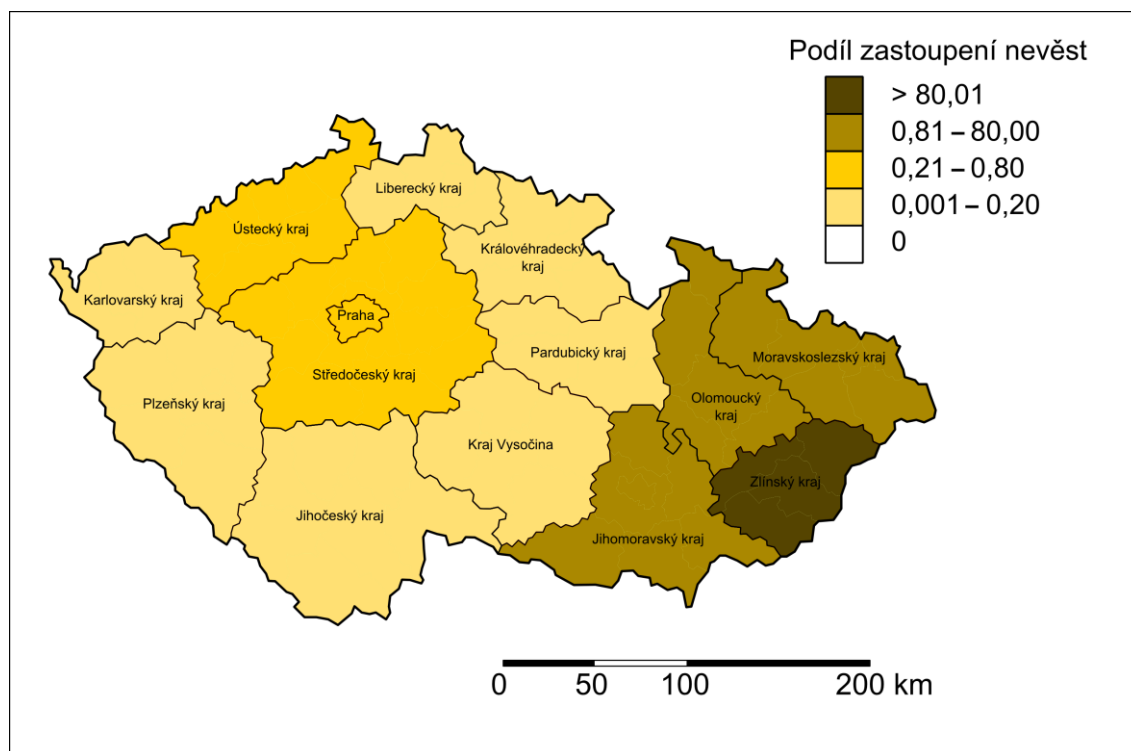
Především ve 20. a 30. letech 20. století byl ve Zlíně velký rozvoj Baťových závodů. Zlín již dnes není jen průmyslovým městem (ani jen obuvnickým). Ve Zlínském kraji je průmyslový potenciál tvořen podniky zpracovatelského průmyslu. Především se jedná o podniky kovodělného, elektrotechnického, textilního a dřevozpracujícího průmyslu. Ve srovnání s ostatními oblastmi České republiky jsou však charakteristické nízkou úrovní modernizace výroby. V kraji působí Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

Celkem 5 207 ženichů ze Zlínského kraje uzavřelo sňatek s nevěstami z České republiky. Ženiši si nejvíce brali nevěsty ze stejného kraje (91,0 %).

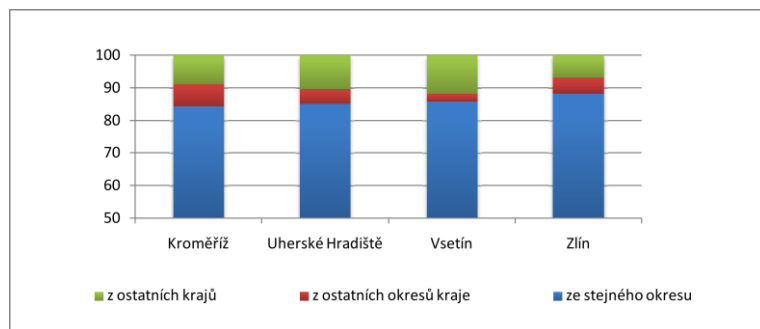
Ze čtyř okresů Zlínského kraje je největší úroveň homogamie v okrese Zlín (87,3 %), Vsetín (85,5 %), Uherské Hradiště (84,8 %) a nejnižší v okrese Kroměříž (84,3 %).

Mimo Zlínský kraj často uzavírali ženiši sňatky s nevěstami z Moravskoslezského kraje (2,3 %), z Jihomoravského kraje (2,3 %) a z Olomouckého kraje (1,9 %).

Obr. 27 – Regionální původ nevěst ženichů ze Zlínského kraje v letech 1992–2010 podle krajů

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Obr. 28 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů ve Zlínském kraji v letech 1992–2010

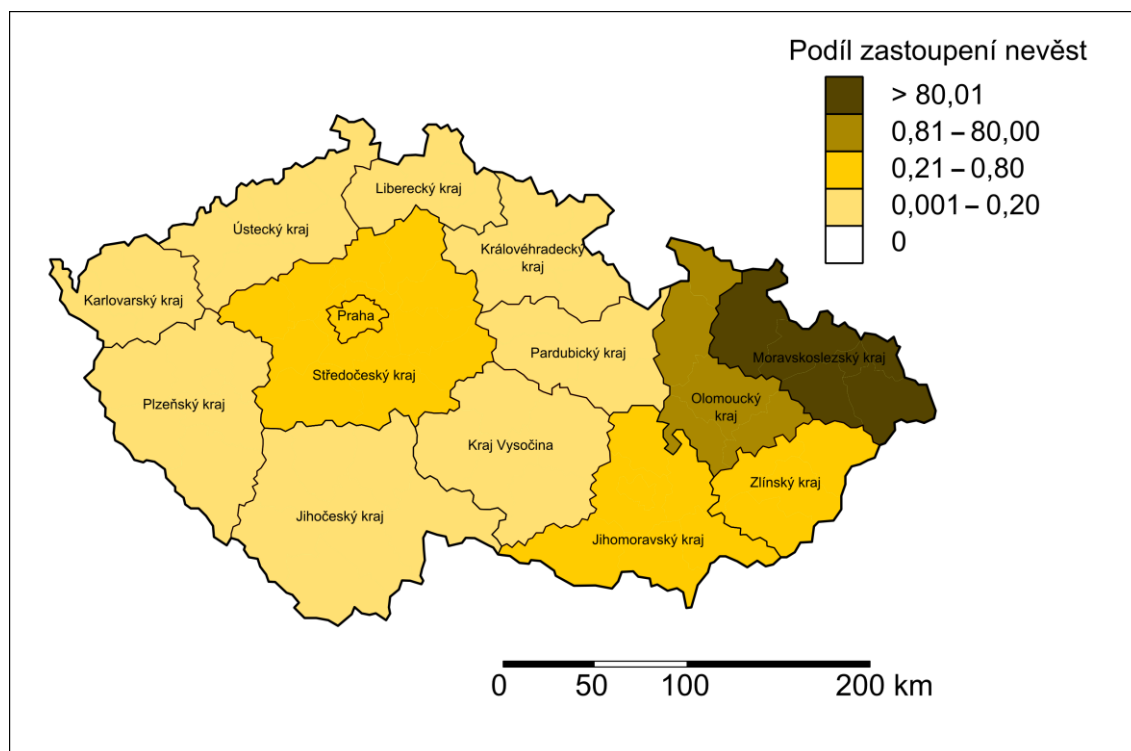
Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

5.14 Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj leží na severovýchodě České republiky. Je složen z okresů: Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město. Svou rozlohou 5 427 km² zaujímá 6,9 % území celé České republiky (Krajská správa ČSÚ v Ostravě 2013). K 1. 1. 2010 zde žilo 1 247 373 obyvatel (Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010).

Jde o druhou nejprůmyslovější oblast České republiky, Ostrava je významné politické, kulturní centrum a sídlo vysokých škol (např. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava). Dlouhodobé vazby udržuje s dalšími moravskými kraji a také s Prahou.

V Moravskoslezském kraji uzavřelo 16 832 ženichů sňatek s nevěstami z České republiky. Celkem 96,2 % (což je největší úroveň homogamie sňatků v České republice) ženichů uzavřelo sňatek s nevěstou ze stejného kraje.

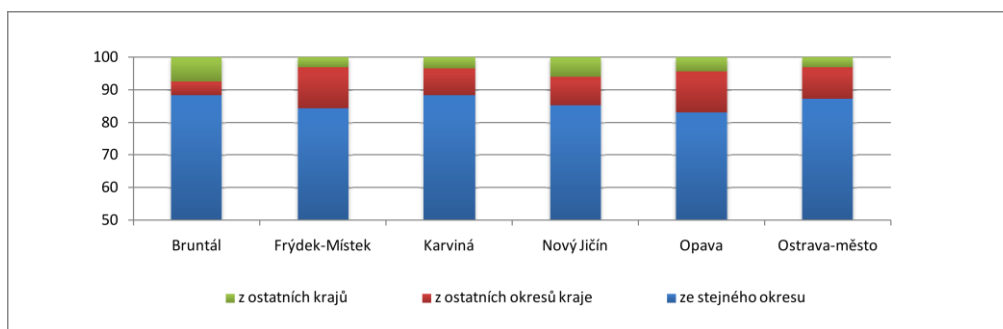
Obr. 29 – Regionální původ nevěst ženichů z Moravskoslezského kraje v letech 1992–2010 podle krajů

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Ve všech šesti okresech Moravskoslezského kraje je rovněž patrná vyšší úroveň homogamie, nejvíce v okresech Karviná (89,3 %), Bruntál (88,1 %), Ostrava-město (87,7 %), Nový Jičín (84,8 %) a nejméně v okresech Frýdek-Místek (85,8 %) a Opava (82,9 %).

Jelikož se v Moravskoslezském kraji vyskytovala největší úroveň homogamie sňatků v celé České republice. Mimo Moravskoslezský kraj uzavírali často ženiši sňatky jen s nevěstami z Olomouckého kraje (1,0 %).

Obr. 30 – Podíl homogamních sňatků rozvedených podle okresů v Moravskoslezském kraji v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Kapitola 6

Sezónnost uzavíraných sňatků v České republice v letech 1992–2010

Při studiu sňatečnosti je zajímavé také sledovat rozložení sňatků v průběhu kalendářního roku, i když to není zcela demografická charakteristika. Rozložení sňatků se během roku mění, ale protože dosavadní studie se týkají většinou souhrnu sňatků, je zajímavé, nakolik jsou nové tendence platné i pro oba rozvedené snoubence.

Podle Aleny Konečné upoutávala sezónnost sňatečnosti českých zemi pozornost badatelů svým charakteristickým výrazně nerovnoměrným průběhem (Konečná 1977, s. 215).

Dle Ludmily Fialové potvrzuje sezónní průběh sňatečnosti to, jak významně je sňatečnost modifikována kulturními zvyklostmi určité společnosti. Termín svatby bývá pečlivě volen, jelikož svatba patří k nejdůležitějším událostem v lidském životě. Je to jediný demografický jev, ke kterému se jedinec většinou odhodlává zcela dobrovolně. Svatba je událost, která se náležitě slaví a právě to výrazně ovlivňuje rozložení svateb během kalendářního roku. Právě díky tomu hrálo v minulosti převládající náboženství významnou roli, jelikož upravuje život člověka s ohledem na významné kulturní svátky. Křesťanské církve předepisují před těmi nejvýznamnějším, jako jsou Vánoce a Velikonoce, dlouhodobou duchovní přípravu a s ní související režim ve stravování např. čtyřtýdenní advent před Vánocemi a šestitýdenní půst před Velikonocemi. Z tohoto důvodu by se neměly v těchto týdnech konat žádné slavnosti ba i taneční zábavy nebo hodokvasy, proto se neslavily ani svatby (Fialová 1995, s. 16).

Od počátku 20. století se však sezónnost sňatečnosti začala proměňovat. Vliv květnové pověry, „svatba v máji, za rok máry“, se začala dříve projevovat v Čechách než na Moravě (Fialová 1995, s. 18).

Přibližně od konce 20. století se sezónnost sňatečnosti dále mění, sňatky se přesunují do letních měsíců, naopak slábne zájem o zimní měsíce (Tesárková, Karousková 2009, s. 109). Snoubenci si při rozhodování o datu uspořádání svatby stále častěji vybírají tzv. "magická data". Důvodem může být jednak pověřivost, kdy věří na šťastná čísla v datu svatby (například 7. 7. 2007), anebo samotná atraktivita data (Myšáková 2011, s. 54).

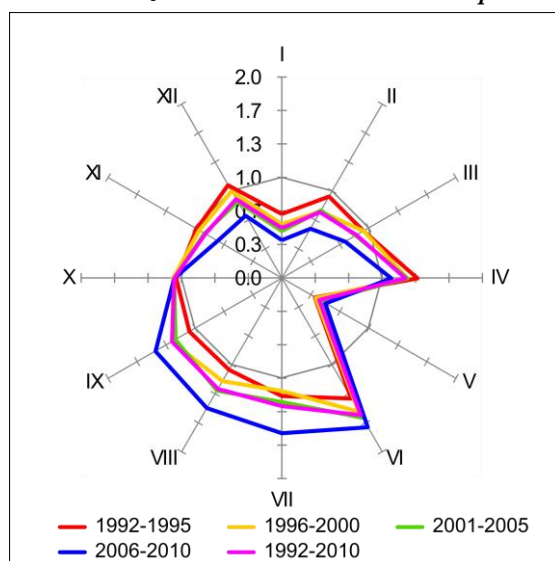
Sezónnost je obvykle analyzována za úhrn sňatků. Cílem tohoto rozboru je zanalyzovat, zda se rozvedení snoubenci řídí při výběrání data svatby stejnými pravidly jako svobodní.

Analýzu sezónnosti sňatečnosti jsem dokumentovala za územní jednotky s cílem ověřit, zda jde o celostátní trend, nebo zda se některý okres od úhrnu neliší. Vybrala jsem zástupce z moravských krajů tedy okres Zlín, dále okres Teplice ze severních Čech, okres České Budějovice z jižních Čech, Hlavní město Prahu a celou Českou republiku.

Dále jsem rozebírala sezónnost sňatečnosti za 5 časových intervalů (1992–1995, 1996–2000, 2001–2005, 2006–2010 a celkový interval 1992–2010).

V České republice bylo v letech 1992–2005 uzavřeno nejméně sňatků v květnu. Květnové minimum v letech 2006–2010 vystřídal leden. Naopak nejvíce sňatků bylo uzavřeno ve všech sledovaných obdobích v červnu. Mimo tradičních prázdninových měsíců byly často uzavírány sňatky i v dubnu. Trend tedy odpovídá celkovému vývoji, rozvedení se od svobodných neliší.

Obr. 31 – Sezónnost sňatečnosti v České republice v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

6.1 Regionální rozdíly

Během sledovaného období vzrostl variační koeficient ve všech sledovaných územních jednotkách.

V České republice se o více jak polovinu zvýšila variabilita. Variační koeficient vzrostl v průběhu sledovaného období v Českých Budějovicích z 24,65 % (což byla z vybraných okresů ve stejném sledovaném období nejnižší hodnota variačního koeficientu) na 42,29 %.

V Hlavním městě Praze vzrostl z 26,42 % na 40,63 % (což byla nejnižší hodnota variačního koeficientu ze všech sledovaných okresů v tomto období).

Teplice dosahují maximálních hodnot variačního koeficientu (ze všech sledovaných okresů) v období 1992–1995, konkrétně 36,74 %. I v období 2006–2010 dosahují nejvyšších hodnot ze všech sledovaných okresů (44,04 %).

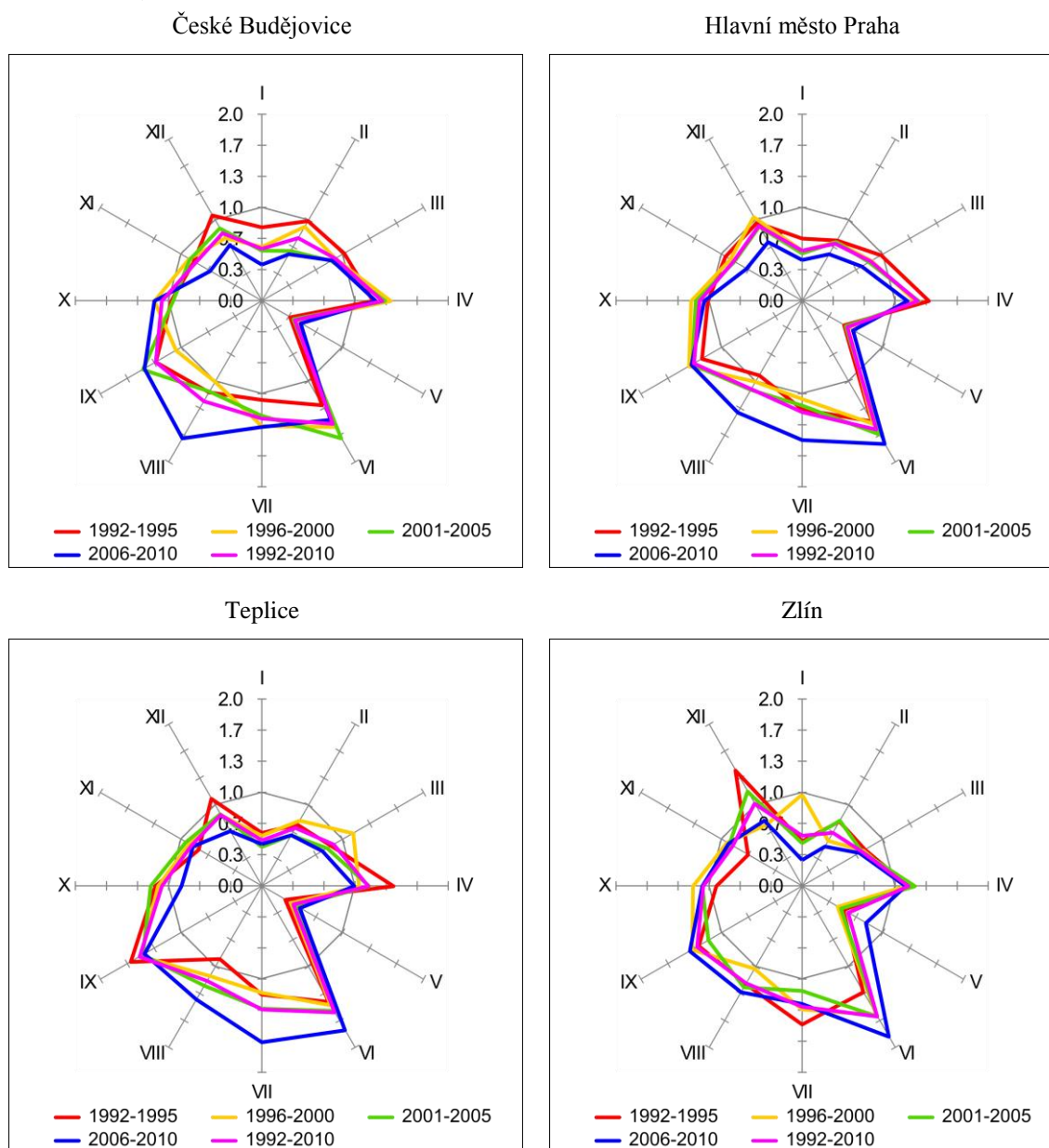
Ve Zlíně vzrostl z 33,68 % v počátečním období na 41,27 % v koncovém období. Rozdíl 7,3 procentních bodů je nejnižší ze všech sledovaných okresů.

Tab. 88 – Variční koeficienty v letech 1992–2010 (v %)

Okres	1992–1995	1996–2000	2001–2005	2006–2010	1992–2010
České Budějovice	24,65	31,10	36,89	42,29	32,07
Hlavní město Praha	26,42	29,31	31,91	40,63	30,56
Teplice	36,74	31,57	36,04	44,04	35,42
Zlín	33,68	32,05	32,02	41,27	32,08
Česká republika	26,17	30,36	32,74	43,59	32,35

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Nejméně sňatků bylo v okresech České Budějovice, v Hlavním městě Praze, v Teplicích a ve Zlíně uzavřeno v měsících květen a leden, avšak maximální hodnoty se měnily dle období. Nejvíce sňatků bylo uzavřeno v měsících červen, červenec, srpen a září.

Obr. 32 – Sezónnost sňatečnosti v letech 1992–2010

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

V okrese České Budějovice bylo v prvních třech sledovaných obdobích uzavřeno nejméně sňatků v květnu. Květnové minimum v posledním sledovaném období vystřídal měsíc leden. V Hlavním městě Praze bylo na počátku 90. let uzavřeno nejméně sňatků v květnu, avšak již od roku 1996 se Praha odklání od dodržování pověry o nešťastných květnových sňatcích a minimum sňatků se přesouvá na měsíc leden. Minimální hodnoty měsíčních indexů sňatků byly v 90. letech v Teplicích v měsíci květnu. V posledních dvou sledovaných obdobích byly nejnižší hodnoty shodně v měsících leden a květen; v posledním sledovaném období v měsíci lednu. Ve Zlíně byly minimální hodnoty měsíčního indexu sňatků v květnu jen na konci 90. let, v ostatních letech byly minimální hodnoty v lednu.

Nejvíce oblíbenými měsíci k sňatku byly v českobudějovickém okrese na počátku 90. let září, v letech 1996–2005 červen a v posledním sledovaném období srpen. V Hlavním městě Praze byly největší hodnoty měsíčních indexů sňatků v celém sledovaném období v měsíci červnu. V Teplicích bylo nejvíce sňatků uzavřeno v letech 1992–2000 v září a v letech 2001–2010 v červnu. Maximální hodnoty měsíčních indexů sňatků byly ve Zlíně v prvním sledovaném období v červenci a v obdobích 1996–2010 v červnu.

6.2 Mimořádná data

Obzvláště často jsou pro sňatek voleny dny, kde číslovka dne i měsíce je stejná s posledním číslem v daném roce (9. 9. 2009, 10. 10. 2010). Magickým datem může také být opakování stejné čtveřice číslic (20. 9. 2009, 20. 10. 2010). Často se objevují také data, ve kterých se opakují jednotlivé číslice (29. 1. 2009). Z hlediska zajímavých dat je dalším častým jevem opakování číslice dne a měsíce např. 7. 7. 2007, 8. 8. 2008, apod. (Hulíková 2013, s. 2).

Zaměřila jsem se na některá mimořádná data („magická data“). Nejvíce upoutalo ve sledovaném období pozornost datum 7. 7. 2007, v tento den bylo uzavřeno 43,7 % sňatků z měsíce července, nejspíš z důvodu letního měsíce a také, že tento den připadl na sobotu. Rovněž bylo populární datum 20. 7. 2007, kdy bylo uzavřeno 15,8 % sňatků z celého měsíce července a jednalo se o pátek.

Dalším oblíbeným datem bylo 9. 9. 1999, tento den bylo uzavřeno 32,4 % sňatků z měsíce září, tento podíl byl vysoký i přes to, že se jednalo o čtvrtek, o deset let později, tedy 9. 9. 2009, bylo uzavřeno o téměř polovinu méně sňatku (15 % z měsíce září), možná je to tím, že se jednalo o středu.

Dalším pěkným sobotním datem je 8. 8. 1998, v tento den uzavřelo sňatek 14,4 % snoubenců z měsíce srpna, o deset let později 8. 8. 2008, kdy se jednalo o pátek, uzavřelo sňatek téměř o polovinu více snoubenců.

Pěkná data připadla na měsíc únor v roce 2002 a to konkrétně 2. 2. 2002 (29,3 % z měsíce února) a 22. 2. 2002 (25,8 % z měsíce únor), to znamená, že v těchto dnech se odehrálo více jak polovina sňatků, které připadly na únor 2002, ve prospěch těchto dnů hovořil možná i fakt, že se jednalo o pátek a o sobotu.

Pěknými oblíbenými daty v tomto období bylo ještě páteční datum 20. 5. 2005 (uzavřeno 15,5 % sňatků z měsíce květen) a nedělní datum 10. 10. 2010 (zde uzavřeno 14,2 % sňatků z měsíce října).

Tab. 89 – Významná data

Datum	Den v týdnu	Počet sňatků v daný den	Měsíc	Počet sňatků v měsíci	Podíl dne v měsíci
2. 2. 1992	neděle	0	únor (1992)	670	0,0
3. 3. 1993	středa	6	březen (1993)	622	1,0
4. 4. 1994	pondělí	0	duben (1994)	903	0,0
5. 5. 1995	pátek	13	květen (1995)	242	5,4
6. 6. 1996	čtvrtek	13	červen (1996)	963	1,3
7. 7. 1997	pondělí	2	červenec (1997)	735	0,3
8. 8. 1998	sobota	115	srpen (1998)	801	14,4
9. 9. 1999	čtvrtek	310	září (1999)	956	32,4
19. 9. 1999	neděle	4	září (1999)	956	0,4
1. 1. 2001	pondělí	6	leden (2001)	306	2,0
2. 2. 2002	sobota	193	únor (2002)	659	29,3
22. 2. 2002	pátek	170	únor (2002)	659	25,8
3. 3. 2003	pondělí	9	březen (2003)	547	1,6
4. 4. 2004	neděle	6	duben (2004)	827	0,7
5. 5. 2005	čtvrtek	23	květen (2005)	349	6,6
20. 5. 2005	pátek	54	květen (2005)	349	15,5
6. 6. 2006	úterý	54	červen (2006)	1 074	5,0
7. 7. 2007	sobota	624	červenec (2007)	1 427	43,7
20. 7. 2007	pátek	225	červenec (2007)	1 427	15,8
8. 8. 2008	pátek	386	srpen (2008)	1 402	27,5
29. 1. 2009	čtvrtek	7	leden (2009)	239	2,9
9. 9. 2009	středa	156	září (2009)	1 041	15,0
20. 9. 2009	neděle	14	září (2009)	1 041	1,3
10. 10. 2010	neděle	104	říjen (2010)	730	14,2
20. 10. 2010	neděle	56	říjen (2010)	730	7,7

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Kapitola 7

Závěr

Cílem práce byl rozbor sňatků, které uzavírali oboustranně rozvedení snoubenci v České republice po roce 1992. Problematika opakovaných sňatků je poměrně složitá, jelikož jejich frekvence nezávisí jen na obecných postojích populace k manželství, ale rovněž na dalších okolnostech (např. rozvodové legislativě). V roce 2010 bylo z úhrnu všech sňatků tvořeno právě 15 % oběma rozvedenými snoubenci.

Analýza byla zaměřena na skladbu snoubenců podle jejich věku, vzdělání, doby uplynulé od zániku předchozího manželství, na jejich regionální původ i sezónnost sňatků. K rozboru byly použity standardní metody demografické analýzy např. výpočet průměrného věku při sňatku, mediánu, dolního a horního kvartilu a třeba také redukované míry sňatečnosti rozvedených.

U rozvedených snoubenců sice převládá snaha uzavírat sňatky věkově blízké, ale u mužů se rovněž projevuje tendence uzavírat sňatky s nevěstami o několik málo let mladšími. Tento trend se v zásadě v celém sledovaném období nemění. V datech se také odráží celkový posun uzavírání opakovaných sňatků do vyššího věku, kdy ve vyšším věku je obecně větší variabilita možností. Ve starších věkových skupinách se vyskytuje více sňatků, kdy jsou mezi snoubenci větší věkové rozdíly.

Skladba rozvedených ženichů podle vzdělání se v průběhu sledovaného období výrazně měnila. Došlo především k poklesu zastoupení ženichů se základním vzděláním a se středním vzděláním bez maturity, tedy ženichů s nižším vzděláním a k nárůstu došlo naopak u ženichů s vyšším vzděláním (se středním vzděláním s maturitou a s vysokoškolským vzděláním). Obdobné trendy lze sledovat i u nevěst, ale rozdíly nejsou tak velké, jako u mužů.

Na začátku diplomové práce jsem si stanovila tyto hypotézy.

1) Úroveň sňatečnosti rozvedených snoubenců ve sledovaném období bude klesat obdobně, jako klesá úroveň sňatečnosti svobodných a celková úroveň sňatečnosti.

Tato hypotéza se potvrdila. Je patrné, že trendy sňatečnosti jsou u oboustranně rozvedených snoubenců obdobné jako trendy celkové sňatečnosti v České republice; v absolutních číslech došlo u oboustranně rozvedených snoubenců k poklesu o 2 047 sňatků a pokles celkové sňatečnosti o 27 314. Hrubá míra sňatečnosti v tomto období klesla ze 7,2 promile na 4,4, při uvažování pouze oboustranně rozvedených snoubenců to bylo z 0,9 promile na 0,7 promile.

Díky poklesu celkové úrovně sňatečnosti a nárůstu rozvodovosti se podíl oboustranně rozvedených snoubenců v průběhu sledovaného období zvýšil o 3 procentní body.

2) Věk při sňatku oboustranně rozvedených snoubenců se bude zvyšovat, neboť roste věk při prvním sňatku a také se prodlužuje doba mezi rozvodem předchozího manželství a novým sňatkem.

Tato hypotéza se potvrdila. Obvykle jsou rozvedení snoubenci v průměru starší než svobodní, tento rozdíl je závislý na délce předchozího manželství a na délce intervalu mezi rozvodem a dalším sňatkem. Zároveň se ve věkové skladbě rozvedených snoubenců promítají trendy zachycené u sňatků svobodných, především posun uzavírání prvních sňatků do vyššího věku. V letech 1990–2010 došlo k nárůstu průměrného věku při prvním sňatku u mužů o 8,2 roku na 32,2 let a u žen o 8 let na 29,4 let. V průběhu sledovaného období se zvýšil průměrný věk při sňatku oboustranně rozvedených snoubenců u mužů o 5,3 let na 46,8 let a u žen o 5,5 let na 42,9 let.

3) Homogamie opakovaných sňatků podle jejich bydliště v době sňatku bude vysoká, protože lze předpokládat, že se nové svazky vytvářejí spíše podle trvalého pobytu snoubenců.

Tato hypotéza se také potvrdila. Většina snoubeneckých párů je ze stejného kraje. Tato charakteristika je v podstatě platná na celém území České republiky, žádný z krajů nevykazuje zásadně odlišné chování. Během sledovaného období navíc nebyl zaznamenán žádný výraznější trend, který by naznačoval, že by se toto velmi charakteristické chování nějak měnilo.

Nejvyšší byl obecně podíl sňatků mezi snoubenci ze stejného okresu a kraje, podíly ostatních klesaly s růstem vzdálenosti, jsou ale patrné dlouhodobé větší vazby (např. středních a severních Čech, moravských krajů). Rovněž jsou patrné vazby mezi Hlavním městem Prahou a okresy Praha-východ a Praha-západ. Zde se jedná o důsledky suburbanizace. Podobný jev je pozorovatelný u okresů Brno-město, Brno-venkov a Plzeň-město, Plzeň-jih a Plzeň-sever. Zajímavý je ale opačný efekt, snoubenci ze Středočeského kraje zřetelně preferují sňatky v rámci kraje, tedy mimo Prahu. Zde se předpokládá vliv podobného způsobu života snoubenců, kdy si nechtějí zvykat na život přímo v Praze, byť tam třeba pracují. U okresů v okolí Brna a Plzně tento efekt tak silný není. Je také vidět „zemské“ uspořádání, „české“ okresy tíhnou k českým, „moravské“ k moravským, tam kde prochází zemská hranice, je patrná jistá „rozpolcenost“ (hlavně Vysočina – české okresy k Čechám, moravské k Moravě).

Jak si tedy představit typický pár, který tvoří oba rozvedení snoubenci? Je jím nejčastěji 41–47letý muž se středním vzděláním bez maturity, ženící se s nevěstou zpravidla o 1–4 roky mladší. Analogicky – typickou nevěstou je 37–43letá žena se středním vzděláním bez maturity vdávající se za staršího muže (většinou o 1–4 roky). Snoubenci se nejčastěji žení podruhé a vybírají svůj protějšek stejné (české) národnosti a ze stejného okresu a jejich sňatek se nejčastěji koná v červnu.

Na závěr lze říci, že v České republice se trendy celkové sňatečnosti od trendů sňatečnosti oboustranně rozvedených snoubenců výrazně neodlišují.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

- BARTOŇOVÁ, D. a kol. 2007. *Populační vývoj České republiky 2001–2006*. Praha: Katedra demografie a geodemografie Přírodovědecká fakulta UK, 2007. 114 s. ISBN 978-80-86561-77-6.
- BARTOŇOVÁ, D. 2007. *Vzestup úrovně vzdělání podle dat sčítání lidu 1961–2001 v České republice*. Demografie. 2007, roč. 49, č. 1, s. 25–40. ISSN 0011-8265.
- Databáze demografické statistiky, část Sňatky*. Český statistický úřad.
- Demografická ročenka České republiky 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010*. Český statistický úřad, Praha 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011.
- Demografická ročenka České republiky 2011*. Český statistický úřad. [cit. 2013-08-11]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/casova_rada_demografie>.
- FIALOVÁ, L. 1995. *Sezónnost demografických událostí v českých zemích v 17. až 20. století*. Demografie. 1995, roč. 37, č. 1, s. 9–21. ISSN 0011-8265.
- FUČÍK, P. 2008. *Rozvod a změny sňatkových reprodukčních strategií*. Data a výzkum, Praha: Sociologický ústav ČAV. 2008, roč. 2, č. 2, s. 91–107. ISSN 1802-8152.
- FUČÍK, P. 2006. *Věková homogamie českých sňatků 1920–2000*. Sociologický časopis, Praha: Sociologický ústav ČAV. 2008, roč. 42, č. 4, s. 719–739. ISSN 0038-0288.
- GIDDENS, A. 1999. *Sociologie*. Praha: Argo, 1999. 595 s. ISBN 80-7203-124-4.
- HULÍKOVÁ, K. 2013. *Zajímavá data ze statistiky sňatků*. Zpravodaj České demografické společnosti. 2013, Praha: Hlavní výbor České demografické společnosti. roč. 59, s. 1–7. ISSN 1213-7480.
- Charakteristika Hlavního města Prahy*. Krajská správa ČSÚ v hl.m. Praze, 2012. [cit. 2013-05-21]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FF585/\\$File/10-101112charcz.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D0003FF585/$File/10-101112charcz.pdf)>.
- Charakteristika kraje*. Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj, 2012. [cit. 2013-05-21]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/84d81cd3611e6e1bc1256f100040d79e/\\$FILE/20101112ccz.pdf](http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/84d81cd3611e6e1bc1256f100040d79e/$FILE/20101112ccz.pdf)>.
- Charakteristika kraje*. Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích, 2013. [cit. 2013-05-21]. Dostupné z WWW:

- <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
- Charakteristika Plzeňského kraje*. Krajská správa ČSÚ v Plzni, 2012.
[cit. 2013-05-21]. Dostupné z WWW:
<[http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/5ccacba1953a2c7c1256f120039e8e1/\\$FILE/charakteristika.pdf](http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/5ccacba1953a2c7c1256f120039e8e1/$FILE/charakteristika.pdf)>.
- Charakteristika Karlovarského kraje*. Krajská správa ČSÚ v Karlových Varech, 2013.
[cit. 2013-05-21]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/charakteristika_karlovarskeho_kraje>.
- Charakteristika kraje*. Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem, 2013.
[cit. 2013-05-21]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
- Charakteristika kraje*. Krajská správa ČSÚ v Liberci, 2013.
[cit. 2013-05-21]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
- Charakteristika kraje*. Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové, 2013.
[cit. 2013-05-21]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/strucna_charakteristika_kraje>.
- Charakteristika Pardubického kraje*. Krajská správa ČSÚ v Pardubicích, 2013.
[cit. 2013-05-21]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/charakteristika_pardubickeho_kraje_%28udaje_za_rok_2011%29>.
- Charakteristika kraje*. Krajská správa ČSÚ v Jihlavě, 2013.
[cit. 2013-05-22]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
- Charakteristika Jihomoravského kraje*. Krajská správa ČSÚ v Brně, 2013.
[cit. 2013-05-22]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/charakteristika_jihomoravskeho_kraje>.
- Charakteristika kraje*. Krajská správa ČSÚ v Olomouci, 2013.
[cit. 2013-05-22]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
- Charakteristika kraje*. Krajská správa ČSÚ ve Zlíně, 2013.
[cit. 2013-05-22]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
- Charakteristika Moravskoslezského kraje*. Krajská správa ČSÚ v Ostravě, 2013
[cit. 2013-05-22]. Dostupné z WWW:
<http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_moravskoslezskeho_kraje>.

- KAČEROVÁ, E. 2004. *Mezinárodní srovnání sezónnosti sňatečnosti*. Demografie. 2004, roč. 46, č. 3, s. 186–196. ISSN 0011-8265.
- KALIBOVÁ, K. 2005. *Úvod do demografie*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2005. 52 s. ISBN 80-246-0222-9.
- KONEČNÁ, E. 1977. *Sezónnost sňatečnosti v ČSSR*. Demografie. 1977, roč. 19, č. 3, s. 215–222 a s. 302–307.
- LINHART, J; VODÁKOVÁ, A; PETRUSEK, M. 1996. *Velký sociologický slovník*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1996. 747 s. ISBN 80-7184-164-1.
- Mapa ČR. Biographics.cz, 2003. [cit. 2011-03-02].
Dostupné z WWW: <<http://www.biographics.cz/home/download.php>>.
- MOŽNÝ, I. 2002. *Česká společnost*. Praha: Portál, 2002. 207 s. ISBN 80-7178-624-1.
- MOŽNÝ, I. 2008. *Rodina a společnost*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2008. 323 s. ISBN 978-80-86429-87-8.
- MOŽNÝ, I. 1999. *Sociologie rodiny*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 1999. 250 s. ISBN 80-85850-75-3.
- MUSIL, J.; MÜLLER, J. 2008. *Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze*. Sociologický časopis. 2008. roč. 44, č. 2, s. 321–348. ISSN 0038-0288.
- MYŠÁKOVÁ, G. *Metody analýzy sezónnosti demografických jevů*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2011. 85 s. Vedoucí práce Klára Hulíková.
- Obyvatelstvo podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – Česká republika*. Český statistický úřad. [cit. 2013-01-29]. Dostupné z WWW:
<[http://notes3.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/A1003297D1/\\$File/OBCR601.pdf](http://notes3.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/A1003297D1/$File/OBCR601.pdf)>.
- Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2010*. Český statistický úřad. [cit. 2013-04-12].
Dostupné z WWW:
<[http://notes3.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD6/\\$File/13011001.pdf](http://notes3.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD6/$File/13011001.pdf)>.
- Pohyb obyvatelstva v republice Československé v roce 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959*. Státní úřad statistický, Praha 1955, 1956, 1957, 1958, 1958, 1959, 1959, 1960, 1961, 1961.
- Pohyb obyvatelstva v Československé socialistické republice v roce 1960, 1961, 1962, 1963*. Ústřední komise lidové kontroly a statistiky, Praha 1962, 1963, 1965, 1966.
- Pohyb obyvatelstva v Československé socialistické republice v roce 1964, 1965*. Státní statistický úřad, Praha 1967, 1968.
- Pohyb obyvatelstva v Československé socialistické republice v roce 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973*. Federální statistický úřad, Praha 1970, 1971, 1972, 1973, 1973, 1974, 1975, 1976.
- Pohyb obyvatelstva v České socialistické republice v roce 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985*. Český statistický úřad, Praha 1977, 1978, 1979, 1979, 1980, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986.

Pohyb obyvatelstva v Československé socialistické republice v roce 1986, 1987, 1988. Federální statistický úřad, Praha 1988, 1989, 1989.

Pohyb obyvatelstva v České a Slovenské federativní republice v roce 1989, 1990. Federální statistický úřad, Praha 1990, 1991.

Pohyb obyvatelstva v České a Slovenské federativní republice v roce 1991. Český statistický úřad 1993.

Pohyb obyvatelstva v České republice v roce 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004. Český statistický úřad, Praha 1995, 1996, 1996, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2003, 2003, 2004, 2005.

Pramenné dílo 1991 – obyvatelstvo v datech. Český statistický úřad. [cit. 2013-01-29].

Dostupné z WWW:

<[http://notes3.czso.cz/sldb/sldb.nsf/i/262EAFDE2132568AC125733000289234/\\$File/tab05.pdf](http://notes3.czso.cz/sldb/sldb.nsf/i/262EAFDE2132568AC125733000289234/$File/tab05.pdf)>.

Sčítání lidu domů a bytů 1970 – Pramenné dílo 1970. Český statistický úřad. [cit. 2013-07-22].

Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/pramenne_dilo_1970>.

Sčítání lidu domů a bytů 1980 – Pramenné dílo 1980. Český statistický úřad. [cit. 2013-07-22].

Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/pramenne_dilo_1980>.

Sčítání lidu, domů a bytů 2001 – Pramenné dílo. Český statistický úřad. [cit. 2013-01-29].

Dostupné z WWW:

<[http://notes3.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/t/D6002ED93F/\\$File/41320504.pdf](http://notes3.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/t/D6002ED93F/$File/41320504.pdf)>.

SRB, V. 2004. *1000 let obyvatelstva českých zemí.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004, 275 s. ISBN 80-246-0712-3.

ŠÍPKOVÁ, A. *Sňatky rozvedených snoubenců v Jihočeském kraji v letech 1992–2008.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2011. 67 s. Vedoucí práce Ludmila Fialová.

TESÁRKOVÁ, K; KAROUSOVÁ, E. 2009. *Vývoj sezónnosti sňatečnosti za 50 let časopisu Demografie.* In: Padesát let časopisu Demografie, revue pro výzkum populačního vývoje (1959–2008). Praha: Český statistický úřad, 2009. ISSN 0011-8265.

Význam vzdělání pro trh práce v ČR. Český statistický úřad. [cit. 2013-04-07].

Dostupné z WWW:

<[http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vyznam_vzdelani_pro_trh_prace_v_cr_analyza/\\$File/analyza_vzdelani.pdf](http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vyznam_vzdelani_pro_trh_prace_v_cr_analyza/$File/analyza_vzdelani.pdf)>.

PŘÍLOHY

Příloha 1	Počet sňatků celkem a sňatků obou rozvedených snoubenců v České republice v letech 1961–2010	97
Příloha 2	Sňatky mužů podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství v České republice v letech 1992–2010.....	98
Příloha 3	Sňatky mužů podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství v České republice v letech 1992–2010.....	98
Příloha 4	Sňatky žen podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství v České republice v letech 1992–2010.....	99
Příloha 5	Sňatky žen podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství v České republice v letech 1992–2010.....	99
Příloha 6	Sňatky podle věku ženichů a doby uplynulé od rozvodu ženichů a nevěst v České republice v letech 1992–1995 (průměr let, absolutní čísla).....	100
Příloha 7	Sňatky podle věku ženichů a doby uplynulé od rozvodu ženichů a nevěst v České republice v letech 1996–2000 (průměr let, absolutní čísla).....	100
Příloha 8	Sňatky podle věku ženichů a doby uplynulé od rozvodu ženichů a nevěst v České republice v letech 2001–2005 (průměr let, absolutní čísla).....	100
Příloha 9	Sňatky podle věku ženichů a doby uplynulé od rozvodu ženichů a nevěst v České republice v letech 2006–2010 (průměr let, absolutní čísla).....	100
Příloha 10	Počet sňatků, počet oboustranně rozvedených snoubenců a jejich podíly v krajích České republiky a v letech 2001–2005.....	101
Příloha 11	Počet sňatků, počet oboustranně rozvedených snoubenců a jejich podíly v krajích České republiky a v letech 2006–2010.....	102

Příloha č. 1: Počet sňatků celkem a sňatků obou rozvedených snoubenců v České republice v letech 1961–2010

Rok	Počet sňatků celkem	Počet sňatků obou rozvedených	%
1961	74 003	3 883	5
1962	77 296	3 762	5
1963	80 118	4 061	5
1964	80 573	4 265	5
1965	81 757	4 558	6
1966	84 807	4 742	6
1967	87 214	4 882	6
1968	89 146	4 975	6
1969	90 408	5 546	6
1970	90 624	6 090	7
1971	91 864	6 641	7
1972	95 337	7 097	7
1973	99 518	7 658	8
1974	98 048	8 372	9
1975	97 373	8 685	9
1976	94 929	9 160	10
1977	93 011	9 504	10
1978	90 338	9 544	11
1979	84 496	9 112	11
1980	78 343	9 074	12
1981	77 453	9 015	12
1982	76 978	8 905	12
1983	80 417	9 368	12
1984	81 714	9 792	12
1985	80 653	9 774	12
1986	81 638	10 163	12
1987	83 773	10 648	13
1988	81 458	10 066	12
1989	81 262	10 219	13
1990	90 953	10 217	11
1991	71 973	9 047	13
1992	74 060	8 963	12
1993	66 033	7 942	12
1994	58 440	7 620	13
1995	54 956	7 243	13
1996	53 896	7 298	14
1997	57 804	8 595	15
1998	55 027	7 755	14
1999	53 523	7 457	14
2000	55 321	7 601	14
2001	52 374	7 269	14
2002	52 732	7 446	14
2003	48 943	7 111	15
2004	51 447	7 394	14
2005	51 829	7 403	14
2006	52 860	7 467	14
2007	57 157	5 699	10
2008	52 457	8 104	15
2009	47 862	7 214	15
2010	46 746	6 871	15

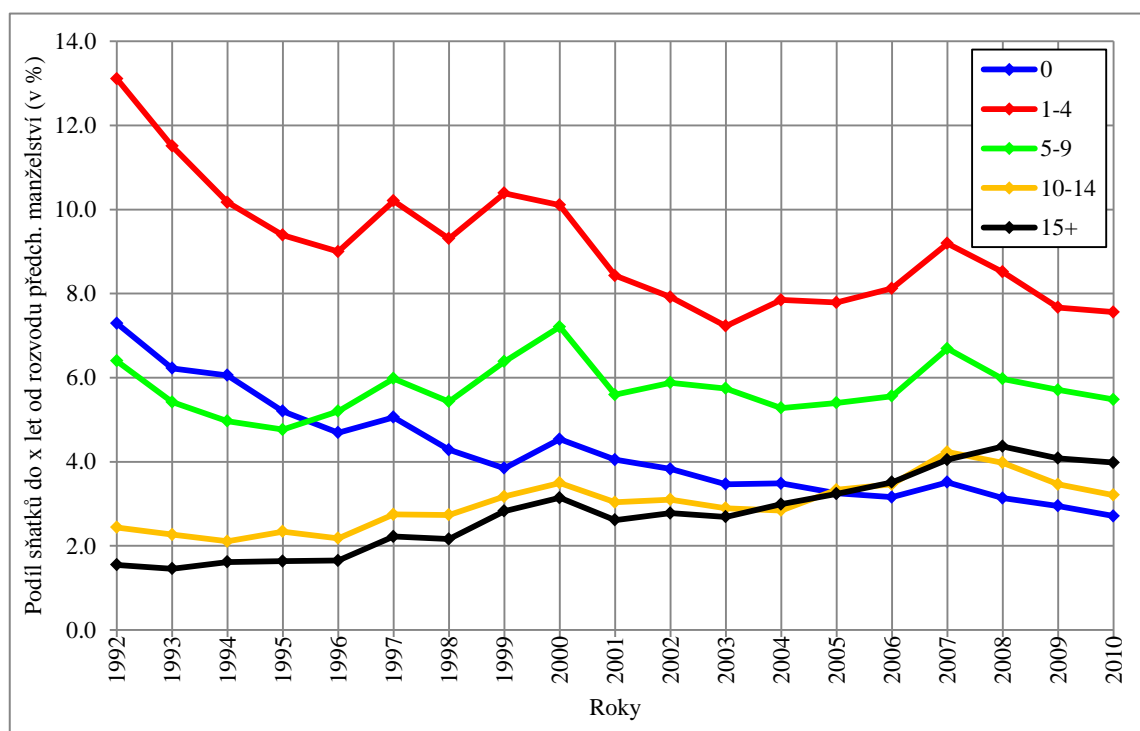
Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1961–2004, Demografická ročenka 2005–2010

Příloha č. 2: Sňatky mužů podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství v České republice v letech 1992–2010

Rok	Rozvody ČR	Průměr	0	(%)	1–4	(%)	5–9	(%)	10–14	(%)	15+	(%)
1991	29 366											
1992	28 572	28 969	2 113	7,3	3 798	13,1	1 853	6,4	706	2,4	448	1,5
1993	30 227	29 400	1 830	6,2	3 383	11,5	1 593	5,4	667	2,3	428	1,5
1994	30 939	30 583	1 852	6,1	3 110	10,2	1 519	5,0	645	2,1	494	1,6
1995	31 135	31 037	1 615	5,2	2 915	9,4	1 479	4,8	726	2,3	508	1,6
1996	33 113	32 124	1 507	4,7	2 890	9,0	1 671	5,2	700	2,2	530	1,6
1997	32 465	32 789	1 658	5,1	3 346	10,2	1 961	6,0	901	2,7	729	2,2
1998	32 363	32 414	1 389	4,3	3 017	9,3	1 761	5,4	887	2,7	701	2,2
1999	23 657	28 010	1 078	3,8	2 910	10,4	1 788	6,4	889	3,2	792	2,8
2000	29 704	26 681	1 210	4,5	2 696	10,1	1 923	7,2	933	3,5	839	3,1
2001	31 586	30 645	1 241	4,0	2 583	8,4	1 714	5,6	930	3,0	801	2,6
2002	31 758	31 672	1 213	3,8	2 508	7,9	1 863	5,9	982	3,1	880	2,8
2003	32 824	32 291	1 120	3,5	2 334	7,2	1 854	5,7	935	2,9	868	2,7
2004	33 060	32 942	1 148	3,5	2 586	7,9	1 739	5,3	936	2,8	985	3,0
2005	31 288	32 174	1 046	3,3	2 505	7,8	1 737	5,4	1 073	3,3	1 042	3,2
2006	31 415	31 352	990	3,2	2 547	8,1	1 743	5,6	1 086	3,5	1 101	3,5
2007	31 129	31 272	1 098	3,5	2 875	9,2	2 093	6,7	1 323	4,2	1 266	4,0
2008	31 300	31 215	979	3,1	2 658	8,5	1 864	6,0	1 241	4,0	1 362	4,4
2009	29 133	30 217	891	2,9	2 318	7,7	1 725	5,7	1 046	3,5	1 234	4,1
2010	30 783	29 958	811	2,7	2 265	7,6	1 642	5,5	961	3,2	1 192	4,0

Poznámky: 0, 1–4, 5–9, 10–14, 15+: počet let od rozvodu předchozího manželství

Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1991–2004, Demografická ročenka 2005–2010, ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Příloha č. 3: Sňatky mužů podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství v České republice v letech 1992–2010

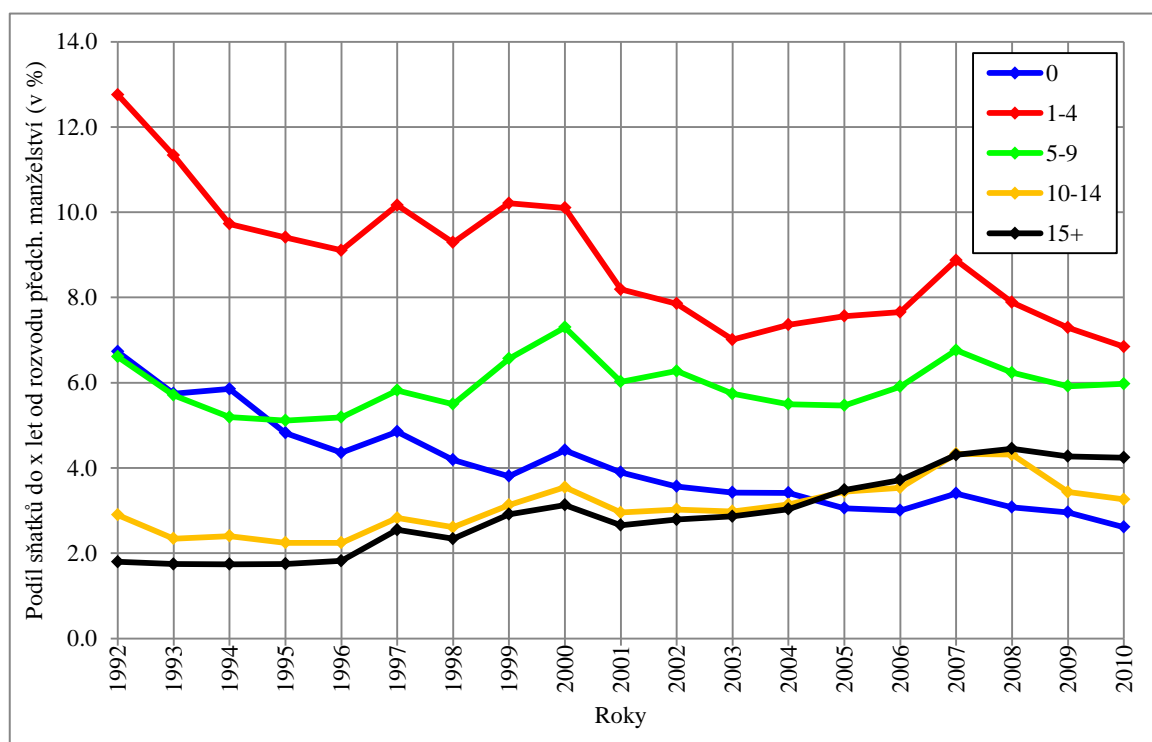
Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1991–2004, Demografická ročenka 2005–2010, ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Příloha č. 4: Sňatky žen podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství v České republice v letech 1992–2010

Rok	Rozvody ČR	Průměr	0	v %	1–4	v %	5–9	v %	10–14	v %	15+	v %
1991	29 366											
1992	28 572	28 969	1 949	6,7	3 695	12,8	1 914	6,6	839	2,9	521	1,8
1993	30 227	29 400	1 689	5,7	3 332	11,3	1 678	5,7	689	2,3	513	1,7
1994	30 939	30 583	1 790	5,9	2 974	9,7	1 588	5,2	735	2,4	533	1,7
1995	31 135	31 037	1 496	4,8	2 920	9,4	1 587	5,1	697	2,2	543	1,7
1996	33 113	32 124	1 400	4,4	2 925	9,1	1 667	5,2	721	2,2	585	1,8
1997	32 465	32 789	1 591	4,9	3 333	10,2	1 908	5,8	927	2,8	836	2,5
1998	32 363	32 414	1 358	4,2	3 011	9,3	1 782	5,5	846	2,6	758	2,3
1999	23 657	28 010	1 066	3,8	2 860	10,2	1 838	6,6	877	3,1	816	2,9
2000	29 704	26 681	1 178	4,4	2 695	10,1	1 947	7,3	946	3,5	835	3,1
2001	31 586	30 645	1 194	3,9	2 510	8,2	1 846	6,0	905	3,0	814	2,7
2002	31 758	31 672	1 130	3,6	2 488	7,9	1 987	6,3	958	3,0	883	2,8
2003	32 824	32 291	1 106	3,4	2 264	7,0	1 854	5,7	962	3,0	925	2,9
2004	33 060	32 942	1 125	3,4	2 424	7,4	1 811	5,5	1 035	3,1	999	3,0
2005	31 288	32 174	983	3,1	2 433	7,6	1 759	5,5	1 107	3,4	1 121	3,5
2006	31 415	31 352	941	3,0	2 400	7,7	1 853	5,9	1 108	3,5	1 165	3,7
2007	31 129	31 272	1 064	3,4	2 774	8,9	2 115	6,8	1 355	4,3	1 347	4,3
2008	31 300	31 215	961	3,1	2 461	7,9	1 946	6,2	1 346	4,3	1 390	4,5
2009	29 133	30 217	894	3,0	2 203	7,3	1 788	5,9	1 038	3,4	1 291	4,3
2010	30 783	29 958	782	2,6	2 051	6,8	1 790	6,0	977	3,3	1 271	4,2

Poznámky: 0, 1–4, 5–9, 10–14, 15+: počet let od rozvodu předchozího manželství

Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1991–2004, Demografická ročenka 2005–2010, ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Příloha č. 5: Sňatky žen podle doby uplynulé od rozvodu předchozího manželství v České republice v letech 1992–2010

Zdroj: Pohyb obyvatelstva 1991–2004, Demografická ročenka 2005–2010, ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Příloha č. 6: Sňatky podle věku ženichů a doby uplynulé od rozvodu ženichů a nevěst v České republice v letech 1992–1995 (průměr let, absolutní čísla)

D _s	Muži do 30 let					Muži 30–39 let					Muži 40+				
	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ
0	222	163	14	–	399	291	284	84	21	680	263	202	101	86	652
1–4	157	341	30	0	528	267	799	215	44	1 325	242	684	269	182	1 377
5–9	30	51	12	–	93	91	201	186	30	508	137	305	440	208	1 090
10+	6	6	2	0	14	28	58	44	26	156	119	207	215	558	1 099
Σ	415	561	58	0	1 034	677	1 342	529	121	2 669	761	1 398	1 025	1 034	4 218

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Příloha č. 7: Sňatky podle věku ženichů a doby uplynulé od rozvodu ženichů a nevěst v České republice v letech 1996–2000 (průměr let, absolutní čísla)

D _s	Muži do 30 let					Muži 30–39 let					Muži 40+				
	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ
0	97	96	14	–	207	173	209	99	18	499	185	177	116	134	612
1–4	98	265	34	1	398	201	700	243	47	1 191	217	644	282	235	1 378
5–9	26	56	18	0	100	87	218	228	34	567	129	305	468	259	1 161
10+	6	6	3	0	15	30	58	56	25	169	119	238	262	825	1 444
Σ	227	423	69	1	720	491	1 185	626	124	2 426	650	1 364	1 128	1 453	4 595

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Příloha č. 8: Sňatky podle věku ženichů a doby uplynulé od rozvodu ženichů a nevěst v České republice v letech 2001–2005 (průměr let, absolutní čísla)

D _s	Muži do 30 let					Muži 30–39 let					Muži 40+				
	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ
0	51	43	8	0	102	150	180	92	25	447	172	165	105	117	559
1–4	46	130	18	–	194	166	544	211	62	983	193	561	252	241	1 247
5–9	13	34	11	0	58	79	220	249	52	600	118	294	478	303	1 193
10+	6	4	2	–	12	31	73	58	45	207	130	256	296	1 041	1 723
Σ	116	211	39	0	366	426	1 017	610	184	2 237	613	1 276	1 131	1 702	4 722

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Příloha č. 9: Sňatky podle věku ženichů a doby uplynulé od rozvodu ženichů a nevěst v České republice v letech 2006–2010 (průměr let, absolutní čísla)

D _s	Muži do 30 let					Muži 30–39 let					Muži 40+				
	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ	0	1–4	5–9	10+	Σ
0	22	18	3	–	43	126	141	62	25	354	154	168	97	113	532
1–4	17	46	5	–	68	127	527	186	59	899	176	666	281	289	1 412
5–9	6	14	6	–	26	52	203	215	60	530	117	337	508	379	1 341
10+	2	4	1	–	7	31	79	78	57	245	124	331	371	1 379	2 205
Σ	47	82	15	–	144	336	950	541	201	2 028	571	1 502	1 257	2 160	5 490

Poznámky: D_s – doba uplynulá od rozvodu u nevěsty

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Příloha č. 10: Počet sňatků, počet oboustranně rozvedených snoubenců a jejich podíly v krajích České republiky a v letech 2001–2005

Kraj	2001			2002			2003			2004			2005		
	Počet sňatků	R×R	v %	Počet sňatků	R×R	v %	Počet sňatků	R×R	v %	Počet sňatků	R×R	v %	Počet sňatků	R×R	v %
PHA	6 405	1 012	15,8	6 647	1 053	15,8	6 467	1 022	15,8	6 761	1 000	14,8	6 777	932	13,8
STC	5 857	859	14,7	5 872	887	15,1	5 587	864	15,5	5 847	958	16,4	5 989	946	15,8
JHČ	3 190	404	12,7	3 237	422	13,0	2 918	417	14,3	3 028	404	13,3	3 075	428	13,9
PLK	2 942	449	15,3	2 921	407	13,9	2 585	391	15,1	2 799	436	15,6	2 745	433	15,8
KVK	1 792	355	19,8	1 829	368	20,1	1 584	331	20,9	1 716	348	20,3	1 583	317	20,0
ULK	4 411	784	17,8	4 447	780	17,5	3 996	763	19,1	4 398	811	18,4	4 320	784	18,1
LBK	2 362	379	16,0	2 425	425	17,5	2 067	376	18,2	2 254	392	17,4	2 278	412	18,1
HKK	2 844	407	14,3	2 731	438	16,0	2 618	399	15,2	2 650	376	14,2	2 706	385	14,2
PAK	2 515	297	11,8	2 561	303	11,8	2 260	287	12,7	2 343	299	12,8	2 468	322	13,0
VYS	2 560	231	9,0	2 600	256	9,8	2 398	244	10,2	2 435	227	9,3	2 428	264	10,9
JHM	5 602	647	11,5	5 628	634	11,3	5 441	601	11,0	5 647	692	12,3	5 693	670	11,8
OLK	3 025	354	11,7	3 009	410	13,6	2 871	350	12,2	2 936	346	11,8	3 063	406	13,3
ZLK	2 797	273	9,8	2 877	257	8,9	2 496	225	9,0	2 731	257	9,4	2 804	265	9,5
MSK	6 072	818	13,5	5 948	806	13,6	5 655	841	14,9	5 902	848	14,4	5 900	839	14,2
Celkem	52 374	7 269	13,9	52 732	7 446	14,1	48 943	7 111	14,5	51 447	7 394	14,4	51 829	7 403	14,3

Poznámky:

R×R – počet sňatků oboustranně rozvedených snoubenců

PHA – Hlavní město Praha

STC – Středočeský kraj

JHČ – Jihočeský kraj

PLK – Plzeňský kraj

KVK – Karlovarský kraj

ULK – Ústecký kraj

LBK – Liberecký kraj

HKK – Královéhradecký kraj

PAK – Pardubický kraj

VYS – Kraj Vysočina

JHM – Jihomoravský kraj

OLK – Olomoucký kraj

ZLK – Zlínský kraj

MSK – Moravskoslezský kraj

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty

Příloha č. 11: Počet sňatků, počet oboustranně rozvedených snoubenců a jejich podíly v krajích České republiky a v letech 2006–2010

Kraj	2006			2007			2008			2009			2010		
	Počet sňatků	R×R	v %	Počet sňatků	R×R	v %	Počet sňatků	R×R	v %	Počet sňatků	R×R	v %	Počet sňatků	R×R	v %
PHA	6 841	915	13,4	7 149	1 032	14,4	6 580	975	14,8	6 258	884	14,1	5 978	796	13,3
STC	6 140	933	15,2	6 682	1 019	15,2	6 320	1 025	16,2	5 758	916	15,9	5 732	879	15,3
JHČ	3 110	400	12,9	3 449	504	14,6	3 112	473	15,2	2 871	432	15,0	2 891	406	14,0
PLK	2 897	447	15,4	2 989	475	15,9	2 763	446	16,1	2 528	393	15,5	2 545	401	15,8
KVK	1 573	282	17,9	1 737	349	20,1	1 514	301	19,9	1 336	270	20,2	1 280	265	20,7
ULK	4 387	826	18,8	5 006	964	19,3	4 477	908	20,3	3 945	780	19,8	3 669	752	20,5
LBK	2 339	423	18,1	2 564	441	17,2	2 343	430	18,4	2 094	369	17,6	1 928	317	16,4
HKK	2 738	410	15,0	2 964	470	15,9	2 738	418	15,3	2 421	409	16,9	2 484	418	16,8
PAK	2 603	305	11,7	2 765	399	14,4	2 470	374	15,1	2 223	297	13,4	2 166	278	12,8
VYS	2 393	260	10,9	2 580	304	11,8	2 332	256	11,0	2 187	238	10,9	2 216	252	11,4
JHM	5 859	663	11,3	6 287	836	13,3	5 802	754	13,0	5 252	678	12,9	5 099	608	11,9
OLK	3 206	436	13,6	3 325	491	14,8	3 098	398	12,8	2 827	394	13,9	2 675	381	14,2
ZLK	2 706	267	9,9	2 966	323	10,9	2 710	334	12,3	2 568	281	10,9	2 564	260	10,1
MSK	6 068	900	14,8	6 694	1 048	15,7	6 198	1 012	16,3	5 594	873	15,6	5 519	858	15,5
Celkem	52 860	7 467	14,1	57 157	8 655	15,1	52 457	8 104	15,4	47 862	7 214	15,1	46 746	6 871	14,7

Poznámky:

R×R – počet sňatků oboustranně rozvedených snoubenců

PHA – Hlavní město Praha

STČ – Středočeský kraj

JHČ – Jihočeský kraj

PLK – Plzeňský kraj

KVK – Karlovarský kraj

ULK – Ústecký kraj

LBK – Liberecký kraj

HKK – Královéhradecký kraj

PAK – Pardubický kraj

VYS – Kraj Vysočina

JHM – Jihomoravský kraj

OLK – Olomoucký kraj

ZLK – Zlínský kraj

MSK – Moravskoslezský kraj

Zdroj: ČSÚ 1992–2010, Sňatky a vlastní výpočty